

Odbor: Městská policie
Oddělení: prevence kriminality
Vyřizuje: Slezák Petr (Městská policie)

Materiál pro 13. zasedání Zastupitelstva města Karviné konané dne 14.06.2016

Koncepce prevence kriminality statutárního města Karviná na období 2016 - 2020

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města Karviné dle ustanovení § 84 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů,

rozhodlo

schválit Koncepci prevence kriminality statutárního města Karviná na období 2016 - 2020 dle přílohy č. 1 k usnesení.

Úkol: ano / ne

Důvodová zprava a přílohy důvodové zprávy

PC	Příloha	Název	Komentář
		ZM-13-MP-Koncepce prevence kriminality-DZ.pdf	důvodová zpráva
1		ZM-13-MP-Koncepce prevence kriminality-1U.pdf	příloha č. 1 k usnesení

Datum: 24.05.2016

Ing. Blanka Rychla

Za formální správnost

Datum: 25.05.2016

Mgr. Bc. Václav Ožana

Vedoucí oddělení

Datum: 25.05.2016

Mgr. Petr Bičej

Vedoucí odboru

Datum: 25.05.2016

Ing. Jan Wolf

Za předkladatele

Předkládá: Rada města Karviné

Uložení formulář na iPortál

Složka

Důvodová zpráva

Koncepce prevence kriminality statutárního města Karviná na období 2016 - 2020

Zastupitelstva města Karviné rozhodlo na 12. zasedání Zastupitelstva města Karviné konaného dne 26. 04. 2016 usnesením č. 346 stáhnout materiál „Koncepce prevence kriminality statutárního města Karviné na období 2016 - 2020“ (dále jen Koncepce prevence kriminality) a po dopracování ho předložit na zasedání ZM Karviné v červnu 2016.

Z Koncepce prevence kriminality byly odstraněny připomínkové formální vady a upřesněny některé informace týkající se zejména činností MPK. Mnohdy se jedná o činnosti, které se zdají být rutinní, nebo samozřejmé, ale pro nezasvěceného čtenáře koncepce jsou pro dokreslení představy důležité. V kapitole 6., kde je prezentována institucionální analýza, byly zpřehledněny a v některých případech zkráceny nepotřebné texty. V kapitole 9., kde jsou stanoveny priority prevence kriminality, byly nahrazeny projekty v oblasti bezdomovectví právě aktuálními tématy, které se zapracovaly jako nové priority. Dále byly do této aktualizované verze koncepce doplněny některé projekty, které jsou v současnosti ve stadiu rozpracování, popř. byly považovány za součást přijímaných opatření v rámci zefektivnění plnění úkolů.

Koncepce prevence kriminality statutárního města Karviná na období 2016 – 2020 (dále jen Koncepce prevence kriminality) byla zpracována v souladu se Strategií prevence kriminality v České republice na léta 2016 – 2020, která byla schválena usnesením Vlády České republiky č. 66 ze dne 25. ledna 2016. Součástí Koncepce prevence kriminality tvoří také dokument „Část II. Koncepce protidrogové prevence statutárního města Karviná na léta 2016 – 2020“.

Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality Ministerstva vnitra České republiky vydal v lednu 2016 závaznou Metodiku pro zpracování dlouhodobých strategických dokumentů prevence kriminality a víceletých analýz, která stanovuje náležitosti pro zpracování koncepce prevence kriminality. Schválení koncepce prevence kriminality je nezbytnou podmínkou pro všechny obce, které se budou ucházet o státní účelovou dotaci na projekty prevence kriminality. Předložená Koncepce prevence kriminality navazuje na klíčové priority a zkušenosti získané v předchozích letech. Obsahuje analýzu kriminality (informace o přečinech, zločinech a přestupcích), sociálně-demografickou analýzu (chudoba, nezaměstnanost, demografický vývoj) a institucionální analýzu. Popisuje současný stav na poli prevence kriminality a navrhuje možnosti řešení v oblasti veřejného pořádku a předcházení vzniku společensky negativních jevů.

Komise bezpečnosti a prevence na svém zasedání dne 16. 05. 2016 projednala předloženou koncepci prevence kriminality a navrhla Radě města Karviné doporučit tento materiál ke schválení Zastupitelstvu města Karviné.

Po schválení tohoto dokumentu bude mít Statutární město Karviná možnost čerpat státní účelovou dotaci, z rozpočtu Ministerstva vnitra České republiky v období let 2016 – 2020, na realizaci projektů prevence kriminality.

STATUTÁRNÍ MĚSTO KARVINÁ

KONCEPCE PREVENCE KRIMINALITY STATUTÁRNÍHO MĚSTA KARVINÁ NA OBDOBÍ 2016 – 2020

Zpracoval:

Úsek prevence kriminality
Městská policie Karviná

Obsah

Úvod	4
1. Systém prevence kriminality v České republice	5
1.1 Organizační úrovně systému prevence kriminality v České republice	5
1.2 Obecné cíle prevence kriminality statutárního města Karviné	6
2. Sociálně demografická analýza města.....	7
2.1 Základní informace o městě	7
2.2 Demografická analýza	9
2.3 Sociálně vyloučené lokality ve statutárním městě Karviná	10
3. Kriminogenní faktory.....	12
3.1 Vysoký počet sociálně znevýhodněných rodin.....	12
3.2 Vysoký počet osob sociálně nepřízřívobivých.....	13
3.3 Vysoký podíl nezaměstnaných	14
3.4 Problematika bezdomovectví.....	14
3.5 Problematika ubytoven	16
3.6 Problematika osob provozujících prostituci	17
3.7 Půjčování finančních prostředků - lichva.....	17
3.8 Recidiva pachatelů trestných činů.....	17
3.9 Zneužívání návykových a psychotropních látek mladými lidmi	17
4. Bezpečnostní analýza	18
5. SWOT analýza.....	24
6. Institucionální analýza statutárního města Karviná	25
6.1 Krajský úřad Moravskoslezského kraje	25
6.2 Statutární město Karviná.....	25
6.2.1 Magistrát města Karviné (MMK).....	25
6.2.2 Městská policie Karviná.....	29
6.3 Pracovní skupina prevence kriminality statutárního města Karviná.....	42
6.4 Policie České republiky	43
6.5 Probační a mediační služba Karviná (PMS).....	43
6.6 Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje, centrální požární stanice Karviná (HZS)	44
6.7 Úřad práce ČR, kontaktní pracoviště Karviná (ÚP)	44
6.8 Krajská hygienická stanice – Územní pracoviště Karviná (KHS)	45
6.9 Instituce poskytující sociální péči a návazné služby	45

6.10 Další instituce na území města	46
7. Program Nulová tolerance (NT).....	49
8. Koordinovaná bezpečnost (KorB).....	52
9. Stanovení priorit prevence kriminality statutárního města Karviná na léta 2016 – 2020	55
10. Způsob vyhodnocování a kritéria měření efektivity dopadů projektů.....	60
11. Finanční prostředky na realizaci programů	61
Závěr	62
Seznam použitých zkratk	63

Úvod

Koncepce prevence kriminality statutárního města Karviná na období 2016 – 2020 je navrhována v souladu se Strategií prevence kriminality na léta 2016 – 2020, kterou vláda České republiky schválila svým usnesením č. 66 ze dne 25.01.2016. Statutární město Karviná se na základě výzvy Ministerstva vnitra ČR přihlásilo k programu prevence kriminality v roce 1996. Rozhodujícím faktorem byl vysoký nápad trestné činnosti v našem městě. Koncepce navazuje na klíčové priority a zkušenosti z předcházejících let. Materiál obsahuje bezpečnostní analýzu, která zahrnuje analýzu kriminality, sociálně-demografickou analýzu (chudoba, nezaměstnanost) a institucionální analýzu. Popisuje současný stav na poli prevence kriminality ve statutárním městě Karviná a navrhuje možnosti řešení v oblasti veřejného pořádku.

Kriminalita je nejextrémnějším projevem sociální patologie, která se dotýká všech občanů. Každý z nás si uvědomuje určitou pravděpodobnost vzniku situace, kdy se může stát obětí trestného činu. Především vysoká nezaměstnanost a větší počet osob závislých na sociálních dávkách, sebou nese rizika kumulace sociálně patologických jevů, které nemusí mít vždy podobu páchaní trestné činnosti, ale mnohdy spíše formu nepřízpůsobivého chování, které může u ostatních občanů vyvolávat pocitovou obavu z vyšší míry kriminality, než která odpovídá skutečnosti.

1. Systém prevence kriminality v České republice

Prevence kriminality je definována jako ofenzivní strategie boje s trestnou činností a využívá metod nerepresivních, na níž se podílí široká škála veřejných institucí. Zahrnuje všechny aktivity, které se zaměřují na ovlivňování kriminogenních podmínek (sociální prostředí, příčiny apod.), na potencionální pachatele a na faktické oběti trestné činnosti.

Jedná se o komplex opatření sociální a situační prevence, včetně informování veřejnosti o legálních možnostech ochrany před trestnou činností. Součástí prevence je i pomoc obětem trestných činů. Prevence kriminality úzce souvisí s prevencí dalších sociálně rizikových jevů, z nichž k nejzávažnějším patří nejrůznější formy závislostí. Preventivní aktivity se uskutečňují v rámci celostátní, regionální a místní a v každém tomto případě na úrovni primární, sekundární a terciární.

1.1 Organizační úrovně systému prevence kriminality v České republice

- a) **republiková a resortní** – koordinační roli plní meziresortní orgán Republikový výbor pro prevenci kriminality
- b) **krajská** – krajské úřady
- c) **lokální** – samosprávy měst a obcí zatížených vysokou mírou kriminálně rizikových jevů.

Úrovně a typy projektů

Při vytváření dílčích projektů a stanovení strategie působení na jednotlivé cílové skupiny je zapotřebí specifikovat, jedná-li se o preventivní aktivitu na primární, sekundární či terciární úrovni:

primární prevence – zaměřuje se na všechny občany (osvěta, informace),

sekundární prevence – zaměřuje se na rizikové skupiny osob, u nichž je zvýšená pravděpodobnost, že se stanou pachateli nebo oběťmi trestné činnosti a na sociálně patologické jevy (např. vandalismus, šikana, záškoláctví apod.),

terciární prevence – soustřeďuje se na kriminálně narušené jedince a na prokriminální sociální prostředí.

Z hlediska charakteristik preventivních opatření a aktivit je zapotřebí rozlišovat základní typy:

sociální prevence – zabývá se sociálními a ekonomickými problémy, zaměřuje se na ohrožené jedince a jejich rodiny, na skupinu obyvatel městské čtvrti, s cílem změnit nepříznivé socioekonomické prostředí, které je považováno za klíčové příčiny páchaní trestné činnosti. Jedná se aktivitu ovlivňující proces socializace a sociální integrace,

situační prevence – je znesnadnění spáchání trestného činu, zvýšení rizika pro pachatele, že bude dopaden a potrestán a minimalizace zisků z trestné činnosti. Opatření situační prevence jsou využívána především v případech kriminality páchané na veřejných prostranstvích (krádeže, loupeže), při páchaní majetkové kriminality (vloupání do objektů, krádeže aut a věcí z aut) a při vytváření bezpečných zón a bezpečného bydlení.

Situační prevence používá organizační a technická opatření ve všech variantách – klasické (zejména využití mechanických zábranných prostředků – zámků, mříží, folií, oplocení, trezorů atd.), technické (například označování předmětů, systémy kontroly vstupů a vjezdů do objektů, elektrické zabezpečovací systémy, požární signalizace, městské kamerové dohlížecí systémy, pulty

centralizované ochrany), fyzické (hlídkující policista, vrátný, ostraha objektu) a režimové ochrany (stanovení přístupových pravidel k informacím, klíčům a jejich dodržování). K dalším opatřením patří aplikace norem prevence kriminality při výstavbě budov (např. osvětlení prostoru, odstranění nepřehledných zákoutí, organizace hlídkové činnosti policie, zabezpečení objektů, použití individuálních technických prostředků apod.),

informování občanů o možnostech a způsobech ochrany před trestnou činností – jedná se o informování veřejnosti o možnostech ochrany před trestnou činností a je důležitou součástí preventivní politiky. Vysvětlování principů bezpečného chování a způsobů technického zabezpečení majetku je jednou z nejefektivnějších metod prevence. Veřejnost by měla vědět, co a kde jí hrozí a jakým způsobem se může chránit. Také by měla být informována o práci Policie ČR (PČR), obecní policie, vedení měst a obcí, státu a dalších institucí a subjektů.

1.2 Obecné cíle prevence kriminality statutárního města Karviné

- při řešení bezpečnostní situace a prevence kriminality v rizikových lokalitách uplatňovat komplexní přístup založený na spolupráci odpovědných partnerů a kombinaci opatření cílených na příčiny problémů,
- zaměřit se na eliminaci kriminogenních faktorů (viz str. 12),
- důsledně uplatňovat program „Koordinovaná bezpečnost“ (viz str. 52),
- do řešení problémů co nejvíce aktivně zapojovat obyvatele těchto lokalit,
- vzdělávat pracovníky odpovědné za řešení problémů ve specifických problematikách týkajících se menšin,
- prohlubovat vzájemnou spolupráci jednotlivých organizací, které působí v preventivní oblasti,
- zajistit pravidelný monitoring drogové scény a v návaznosti na něm zajistit a podporovat odpovídající kvalifikované služby,
- průběžně snižovat riziko dalšího nárůstu potencionálních uživatelů drog,
- propagovat a medializovat prevenci kriminality – odkazy na webových stránkách, místní tisk, regionální televize a sociální sítě,
- pokračovat v podpoře a rozvoji stěžejních projektů prevence kriminality (viz str. 34).

2. Sociálně demografická analýza města

2.1 Základní informace o městě

Statutární město Karviná: od r. 2002, na základě zákona č. 313/2002. Statutární město Karviná patří k obcím s rozšířenou působností. Do správního obvodu působnosti Karviné spadá obec Dětmarovice, Petrovice u Karviné a Stonava.

Poloha: severovýchod České republiky; Moravskoslezský kraj. Polovina hranice území města tvoří současně hranici s Polskem.

Z historického pohledu se Karviná nachází na území Těšínského Slezska. Nachází se 18 km východně od Ostravy na severním okraji předhůří Beskyd v údolí řeky Olše.

Zeměpisné souřadnice: 49° 51'30'' severní šířky, 18° 32'15'' východní délky.

Rozloha: 57,48 km².

Počet obyvatel: 55 342 obyvatel – k 1. 1. 2016.

Hustota obyvatelstva: 963 obyvatel/km².

Průměrná nadmořská výška: 230 m nad mořem.

Národnostní složení: převažují česká, slovenská a polská národnost.

První písemná zpráva: z roku 1268, kdy se o tomto území zmiňuje listina knížete Vladislava.

Obrázek č. 1 Mapa

Statutární město Karviná se člení na 6 katastrálních území, na kterých leží 9 městských částí:

Karviná–Fryštát - původní, historická část nynější Karviné. Dochovalo se zde několik významných památek, které jsou z většiny zrekonstruovány a slouží jako objekty občanské vybavenosti, nebo objekty v privátním využití. Jedná se o místo, ve kterém nově sídlí budovy magistrátu města.

Samotné Masarykovo náměstí je občany hojně využíváno při kulturně společenských akcích, rovněž tak nově zrekonstruovaný amfiteátr letního kina a přilehlý park Boženy Němcové. V době konání kulturních a společenských akcí v této lokalitě se zvyšuje možnost protiprávních jednání.

Karviná–Doly - původní Karviná, která ustoupila devastujícím vlivům důlní činnosti. Karviná, jakožto obytná aglomerace se přemístila (nejvýznamněji v polovině 20. století) do přilehlých původních obcí východním směrem (Fryštát, Ráj, Mizerov, Staré město u Karviné) a nově budovaných sídlišť (Hranice). V současné době se v této lokalitě nachází minimum obydlí původních obyvatel a občanské vybavenosti – periferie. Výhledově se v této lokalitě plánuje vybudování průmyslové zóny s předpokladem vzniku nových pracovních míst.

Karviná–Darkov - poklidná lázeňská a relaxační část rovněž z většiny postižena důlními vlivy, pro které významná část této čtvrti musela ustoupit demolicím. Nově je zde zřízena léčebna osob postižených Alzheimerovou chorobou. Velikost nápadu trestné činnosti není v rámci celé Karviné významná.

Karviná–Ráj - městská část s hustou sídlištní zástavbou panelového typu a zástavbou rodinnými domy, vysokou koncentrací obyvatel. Anonymita obyvatel a vyšší míra nezaměstnanosti patří ke kriminogenním faktorům, které ovlivňují kriminalitu dané lokality. Tato část se vyznačuje vysokým počtem obchodních řetězců na poměrně malé ploše, čímž se zvyšuje možnost příležitostí k páčání trestných činů a přestupků, hlavně majetkové trestné činnosti. Jde zejména o krádeže v hypermarketu Tesco Stores, a.s. a krádeže vloupáním do motorových vozidel. Poslední dobou je možné pozorovat snahu některých osob vytlačených aktivitami programu Nulové tolerance a dalších, především z Karviné - Nového Města o získání svého působiště v této městské části. V současné době zde probíhá rozsáhlá rekonstrukce sportovního areálu – Městského stadiónu. Lze předpokládat, že po dokončení rekonstrukce a případného postupu fotbalistů do nejvyšší ligové soutěže naroste počet rizikových fotbalových utkání, při kterých může docházet k výtržnostem.

Karviná–Staré Město - menší hustota obyvatel bez panelové výstavby. Převládají zde rodinné domy a zahradní chatky. Tato lokalita je charakteristická existencí průmyslové zóny s funkčními podniky. Z hlediska kriminality je tato lokalita relativně bezproblémová. K problémovým oblastem bychom mohli zařadit okolí Azylového domu Sociálních služeb Karviná a nízkoprahové denní centrum Slezské diakonie Bethel na ul. Lešetínská. Pokud se vyskytnou v této oblasti bezpečnostní problémy, pak povětšinou v souvislosti s páčáním majetkové trestné činnosti – krádeže kovu a materiálů v zahradách domů (železný šrot), vloupání do domků, sousedské a rodinné spory.

Karviná–Nové Město - významná bytová výstavba sídlištního typu, pocházející především z období 50. – 70. let 20. stol. Tato lokalita je typická vysokou koncentrací sociálně slabého obyvatelstva, vyšší mírou narušování veřejného pořádku, občanského soužití a nápadu trestné činnosti. Struktura kriminality je různorodá, převládá trestná činnost majetkového a násilného charakteru. Z těchto důvodů je ze strany úřadů, republikové a městské policie věnována této městské části zvýšená pozornost. Byl zde aplikován několika způsoby program prevence kriminality a další významné aktivity především pod záštitou městské policie. Za významný zdroj koncentrace nepřizpůsobivých obyvatel je považováno dostupné bydlení v objektech majoritního vlastníka bytového fondu – RPG Byty, s.r.o.

Karviná–Mizerov - část čtvrti je zastavěna rodinnými domky v ucelených celcích. Nejrizikovějším místem z hlediska koncentrace závadových osob je lesopark Dubina, kde se schází závadová mládež a zároveň přebývají v nouzových příbytcích bezdomovci. V samotném lesoparku bylo nově

vybudováno workoutové hřiště, které je oblíbeno především mezi mládeží. V uvedené městské části dochází k trestné činnosti rozmanitého charakteru, tato je ve značné míře spojena s okolím restauračních zařízení.

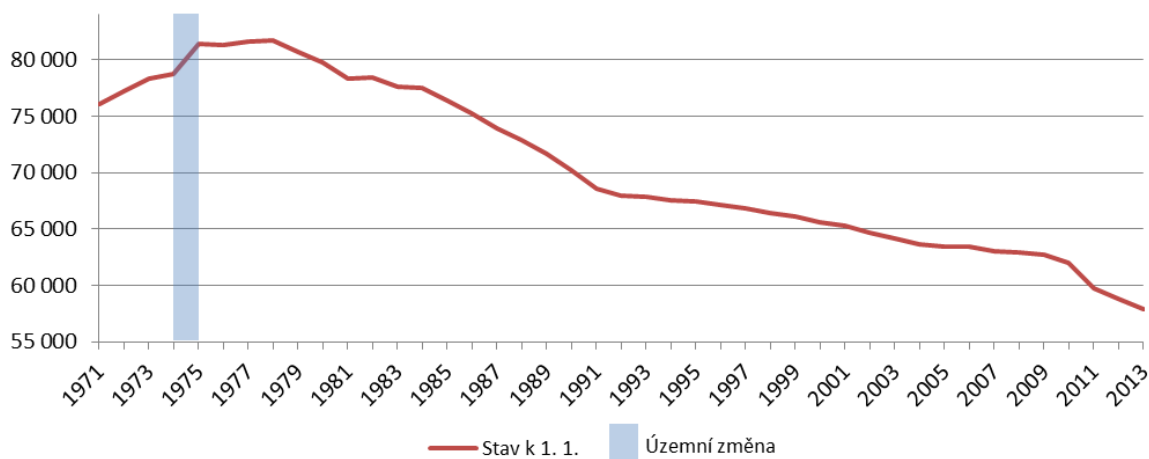
Karviná–Hranice - nejmladší bytová výstavba s vysokou koncentrací obyvatel v převážně panelové sídlištní zástavbě. Významný výskyt závadových osob a s tím spojené kvantum především majetkových deliktů a vloupání do vozidel je koncentrován do okolí OC Kaufland. V dané lokalitě se nachází rehabilitační sanatorium, v němž převládá zahraniční klientela.

Karviná–Louky - původně samostatná obec Louky nad Olší, přičleněná jako městská část ke Karviné. Převažuje zástavba rodinných domů. Část je významně zasažena důlními vlivy, pro které byly některé oblasti zcela sanovány demolicí. V této lokalitě se nachází rodinné domy a zahradní chatky. Trestná činnost je v této městské části minimální. Byly zaznamenány případy nedovolené likvidace odpadů fyzickými a právníckými osobami, které zde zneužívají terénu před rekultivací. Dále v zde sporadicky dochází k veřejnému nabízení sexuálních služeb prostitutkami (hlavní silniční tah na Slovensko). Statisticky málo významná majetková trestná činnost postihuje zejména objekty zde alokovaných právníckých osob.

2.2 Demografická analýza

S postupným útlumem těžby černého uhlí dochází ke snižování nabídky pracovních míst nejen v primárním sektoru, ale i v dalších navazujících profesích, včetně služeb. Tento negativní ekonomický aspekt má zásadní vliv na postupném úbytku počtu obyvatel Karviné, kteří se stěhují za prací mimo náš region.

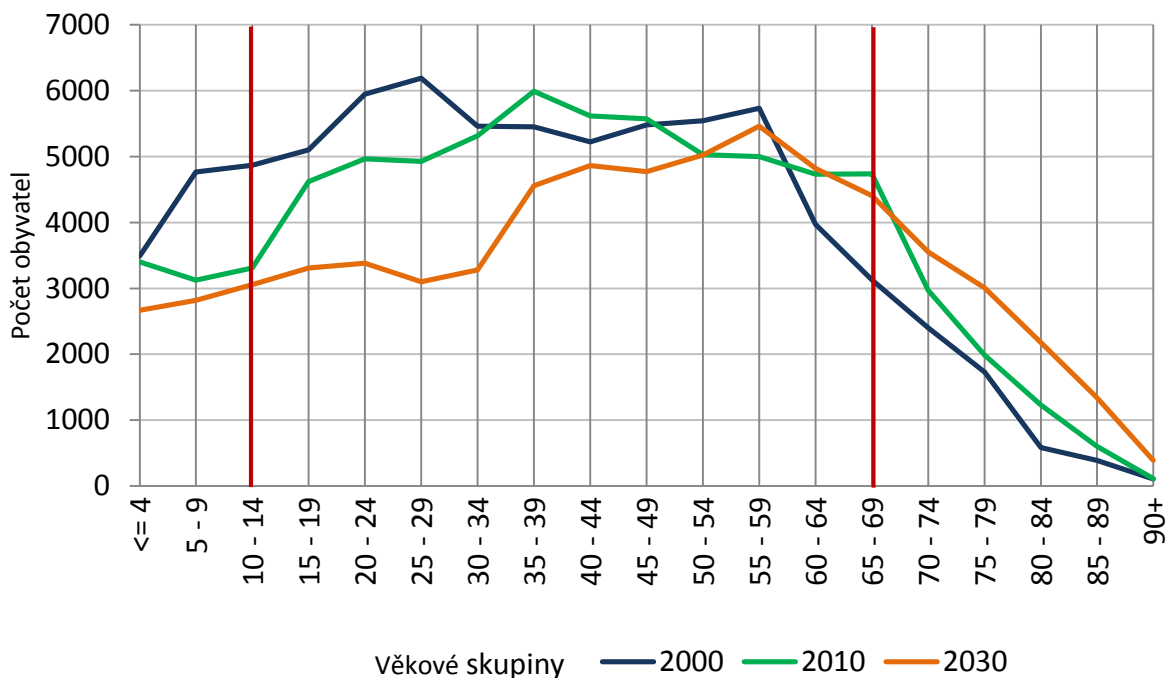
Obrázek č. 2 Graf - Vývoj počtu obyvatel v Karviné v letech 1971 – 2013

Zdroj: ČSÚ, Běžná evidence obyvatelstva

Podíl složek obyvatelstva se od 50. let 20. století výrazně změnil. Největší změny jsou patrné ve složce od 0 do 14 let (předproduktivní) a pak ve složce nad 65 let (post produktivní). Věková pyramida obyvatel města má regresivní charakter, který svědčí o postupném stárnutí obyvatelstva. V roce 2010 připadlo v Karviné 167 seniorů na 100 dětí.

Obrázek č. 3 Graf - Věkové skupiny v Karviné v letech 2000, 2010 a prognóza do roku 2030

Zdroj: ČSÚ; Běžná evidence obyvatel, stav obyvatel

Ze vzájemné pozice jednotlivých křivek v rámci prognózy vývoje obyvatelstva ve městě lze vidět stárnutí obyvatelstva města Karviná během let 2000 až 2010, a také předpokládané stárnutí do roku 2030. Do roku 2030 je také zřetelný úbytek osob ve věku 15 – 35 let, na kterém se z velké části bude podílet i migrace za prací a studiem.

2.3 Sociálně vyloučené lokality ve statutárním městě Karviná

Sociálně vyloučené lokality vznikají především v důsledku (zdroj: Gabal, srpen 2006)

- „přirozeného“ sestěhování se chudých romských rodin do lokalit s cenově dostupnějším bydlením,
- vytlačování romských rodin z lukrativních bytů a přidělování náhradního bydlení v lokalitách s často vysokým podílem romského obyvatelstva,
- řízeného sestěhování (především ze strany obcí) neplatičů nájmu a obecně lidí považovaných za „nepřízpůsobivé“ či „problémové“ do ubytoven či holobytů.

Sociální vyloučení je často spojeno a projevuje se zejména:

- symbolickým vyloučením spojeným se stigmatizací (zevšeobecňujícím přisuzováním negativních vlastností) jedinců či skupin,
- nízkou mírou vzdělanosti a ztíženou možností tuto nevýhodu překonat,
- ztíženým přístupem k legálním formám výdělečné činnosti, závislostí na sociálních dávkách a s tím spojenou materiální chudobou,

- rizikovým životním stylem, špatnými hygienickými poměry a s nimi souvisejícím horším zdravotním stavem,
- životními strategiemi orientovanými na přítomnost – tzv. krátkodobé životní strategie,
- uzavřeným ekonomickým systémem vyznačujícím se častým zastavováním majetku a půjčováním peněz na vysoký úrok (lichva a tzv. rychlé půjčky),
- větším potenciálem výskytu sociálně patologických jevů (např. alkoholismu, narkomanie či gamblerství) a kriminality (zvýšeným rizikem stát se pachatelem, ale i obětí trestné činnosti),
- sníženou sociokulturní kompetencí (např. jazykovou bariérou, nezkušeností či neznalostí vlastních práv a povinností).

Ve statutárním městě Karviná se jedná o dvě lokality, kde evidujeme vyšší koncentraci sociálních problémů:

Lokalita č. 1 – Karviná-Nové Město, která je ohraničena ulicemi Sportovní, Havířskou, Mládežnickou, Na Vyhlídce a U Bažantnice.

Rozloha lokality je cca 0,7 km² (tj. 1,2% celého území města), a žije zde cca 11 500 obyvatel (tj. asi 19% z celkového počtu obyvatel města). Je to městská část se starší zástavbou cihlových domů, jehož většinový vlastník je společnost RPG Byty, s.r.o. Podle odhadu zde žije přibližně 2 100 Romů, což je podstatná část romské populace v Karviné. Částečné problémy se v této lokalitě koncentrují také z důvodu ubytovny Předvoj a hostelu Kaktus. Ubytování zde nachází ty sociální skupiny, které si nemohou dovolit jiný typ ubytování – od seniorů až po sociálně slabé, převážně romské rodiny.

Lokalita č. 2 – Karviná-Fryštát, Ubytovna Mašinka, ul. Nádražní. Jedná se o částečně prostorově vyloučenou lokalitu. Ubytovna Mašinka se nachází v budově hlavního vlakového nádraží, kde majitel provozuje restaurační zařízení a taxislužbu. Mezi ubytovanými jsou zaměstnanci různých firem a nezaměstnané osoby, především Romové.

3. Kriminogenní faktory

Na páchání trestné činnosti má výrazný podíl několik přetrvávajících kriminogenních faktorů. Jsou to příčiny a okolnosti, které vedou nebo mohou vést k páchání trestné činnosti, a které ovlivňují vznik a vývoj kriminality nebo ji doprovázejí.

Mezi nejzávažnější kriminogenní faktory ve statutárním městě Karviná patří:

3.1 Vysoký počet sociálně znevýhodněných rodin

V roce 2015 s Odborem sociálním, oddělením sociálních věcí, spolupracovalo 473 rodin na řešení své sociální situace. Nutno však dodat, že toto číslo nevystihuje skutečný počet sociálně slabých rodin, které žijí na území města Karviné. Přesnější údaje byly poskytnuty z Úřadu práce ČR, Krajská pobočka v Ostravě, kontaktní pracoviště Karviná.

Počet vyplácených dávek hmotné nouze v roce 2014 – příspěvek na živobytí (PnŽ), doplatek na bydlení (DnB), mimořádná okamžitá pomoc (MOP dle žadatelů).

Tabulka č. 1 Dávky závislé na příjmu

Měsíc	PnŽ	DnB	MOP	CELKEM
1.	1060	1657	89	Celkový počet se nedá stanovit, vyplácelo se ještě z jiného systému
2.	2979	1913	65	4957
3.	3000	1909	18	4927
4.	3001	1896	124	5022
5.	2994	1901	108	5003
6.	2987	1859	108	4954
7.	2969	1576	99	4644
8.	2959	1702	78	4739
9.	2988	1841	80	4909
10.	2941	1863	58	4862
11.	2945	1926	43	4914
12.	2938	1915	52	4905

Zdroj: ÚP Karviná

Počet vyplácených dávek hmotné nouze v roce 2015 – příspěvek na živobytí (PnŽ), doplatek na bydlení (DnB), mimořádná okamžitá pomoc (MOP dle žadatelů).

Tabulka č. 2 Dávky závislé na příjmu

Měsíc	PnŽ	DnB	MOP	CELKEM
1.	2939	1872	50	4861
2.	2945	1929	47	4921
3.	2933	1912	96	4941
4.	2945	1940	95	4980
5.	2917	1941	86	4944
6.	2874	1867	77	4818
7.	2800	1777	61	4638
8.	2726	1433	47	4206
9.	2705	1558	40	4303
10.	2704	1743	50	4497
11.	2728	1889	57	4674
12.	2701	1923	62	4686

Zdroj: ÚP Karviná

Státní sociální podpora – příspěvek na bydlení, přídavek na dítě, porodné (ostatní dávky – např. rodičovský příspěvek a péčovské dávky nejsou závislé na výši příjmu).

V roce 2014 na tomto úseku vyplaceno cca 4500 dávek příspěvku na bydlení a 5300 dávek přídavku na dítě měsíčně.

V roce 2015 na tomto úseku vyplaceno cca 4800 dávek příspěvku na bydlení a 5200 dávek přídavku na dítě měsíčně.

Nárůst zaznamenaly dávky péčovské péče – odměna pěstouna, ale tyto dávky nejsou závislé na výši příjmu (cca celkem 170 žadatelů ročně).

3.2 Vysoký počet osob sociálně nepřizpůsobivých

Zde se začleňují všichni jedinci (popř. sociální skupiny), jejichž integrace do majoritní společnosti se jeví jim samotným nebo jejich sociálnímu okolí jako problematická. Obecně lze tyto osoby charakterizovat za sociálně nepřizpůsobivé, opakovaně porušující společenské normy.

Jedná se o tyto skupiny osob:

- osoby dopouštějící se trestných činů a přestupků,
- osoby propuštěné z výkonu trestu a vazby,
- osoby propuštěné ze školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy po dosažení zletilosti,
- osoby závislé na alkoholu a návykových látkách,
- osoby provozující prostituci,
- osoby bez přístřeší (bezdomovci),
- osoby žijící nedůstojným způsobem života,
- osoby přistěhované a uprchlíci ze sociálně a kulturně odlišných zemí s adaptačními problémy, s trvalým pobytem na území ČR,
- osoby jinak (většinou záměrně) porušující sociální normy (vandalství, výtržnictví apod.).

3.3 Vysoký podíl nezaměstnaných

Nezaměstnanost je jedním z faktorů, které mohou ovlivnit míru kriminality. Podíl nezaměstnaných v Karviné značně převyšuje nad celorepublikovým průměrem a řadí se mezi města s nejvyšší nezaměstnaností v České republice. Nestabilita poptávky a nabídky na trhu práce je ovlivňována mnoha faktory nejen ekonomickými, ale i sociálně-demografickými. Podíl nezaměstnaných ve městě Karviná ovlivňuje i slabší obchodní aktivita.

Na základě dohody s CSU, přešlo MPSV počínaje lednem 2013 na nový ukazatel registrované nezaměstnanosti v ČR s názvem Podíl nezaměstnaných osob, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. Tento ukazatel nahrazuje kdysi zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti, která poměřovala všechny dosažitelné uchazeče o zaměstnání pouze k ekonomicky aktivním osobám.

Tabulka č. 3 Podíl nezaměstnaných ve městě Karviná v jednotlivých měsících let 2011, 2014 – 2015 (v %)

Rok	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
2015	15,19	15,14	14,99	14,57	14,72	14,54	14,51	14,45	14,35	14,16	13,95	14,08
2014	14,88	14,95	14,82	15,32	15,51	15,45	15,47	15,41	15,38	15,18	15,03	15,10
2013	Za toto období nebyla data na této úrovni k dispozici											
2012	Za toto období nebyla data na této úrovni k dispozici											
2011	16,70	16,76	16,55	16,29	15,91	15,76	15,83	15,76	15,5	15,51	15,46	15,73

Zdroj: ÚP Karviná

Tabulka č. 4 Podíl nezaměstnaných v ČR jednotlivých měsících let 2011, 2014 – 2015 (v %)

Rok	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
2015	7,7	7,5	7,2	6,7	6,4	6,2	6,3	6,2	6,2	5,9	5,9	6,2
2014	8,6	8,6	8,3	7,9	7,5	7,4	7,4	7,4	7,3	7,1	7,1	7,5
2013	Za toto období nebyla data na této úrovni k dispozici											
2012	Za toto období nebyla data na této úrovni k dispozici											
2011	9,7	9,6	9,2	8,6	8,2	8,1	8,2	8,2	8,0	7,9	8,0	8,6

Zdroj: ÚP Karviná

3.4 Problematika bezdomovectví

Bezdomovectví je dlouhodobý složitý celospolečenský problém, na jehož vzniku a vývoji se podílí mnoho faktorů. Nelze jej vymezit přesnou definicí a nelze ani konkrétně vyčíslit tento fenomén. Bezdomovectví se definuje jako „absence jakéhokoli druhu trvalého obydlí“.

Můžeme jej definovat úzce, že by zahrnovalo pouze osoby přežívající venku bez střechy nad hlavou a bez bytu, nebo může být definováno v širším smyslu. Tudiž máme dvě skupiny osob - bezdomovce a osoby ohrožené bezdomovectvím, tato skupina je četnější než počet bezdomovců. Obě tyto skupiny se nacházejí na území města Karviné.

Osoby bez přístřeší

- osoby přežívající venku
- osoby v noclehárně

Osoby bez bytu

- osoby v ubytovnách pro bezdomovce

Ohrožení bezdomovectvím se týká osob:

- které žijí v nevyhovujících bytových podmínkách – jsou to především provozní a neobvyklé stavby, nevhodné bydlení, přelidněné byty,
- které mají nejisté bydlení – tyto osoby jsou ohrožené vystěhováním (osoby obývající především byty RPG, s.r.o. nejsou schopny platit úhrady spojené s užíváním bytu, jelikož se nacházíme ve městě s vysokou nezaměstnaností a nízkou ekonomickou gramotností), osoby ohrožené domácím násilím,
- bez bytu – osoby v pobytových zařízeních (AD pro muže), uživatelé dlouhodobější podpory (pobytová péče pro starší bezdomovce).

Příčiny bezdomovectví se kvalitativně liší podle pohlaví. U mužů převažují faktory materiální a osobní. U žen převládají faktory vztahové, zejména problémy v partnerských vztazích, domácí násilí. Věková kategorie na území města Karviné je různorodá, věková skladba 25 – 55 let, nejedná se jen o lidi se základním, ale i vyšším vzděláním.

Mezi hlavní příčiny bezdomovectví patří zadluženost, omezené kompetence k samostatnému bydlení, nastavení klientů, které je podmíněno osvojenými návyky a přístupy k vnímání reality a zvládnání životních situací, zdravotní problémy (hlavně psychické), závislosti a vlastní volba způsobu života a existence.

Bezdomovci se zdržují především ve skupinkách u obchodních center a v zimních měsících na nádraží ČD, kde obtěžují kolemjdoucí občany tím, že žebrají. Často konzumují alkoholické nápoje a znečišťují veřejné prostranství. Stavějí si rovněž různé provizorní příbytky na okraji města.

Sociální pracovnice Odboru sociálního Magistrátu města Karviné (OSo MMK) spolu se strážníky Městské policie Karviná (MPK), provádí minimálně dvakrát měsíčně sociální depistáž v terénu, kde vyhledávají osoby ohrožené sociálním vyloučením.

Těmto osobám je poskytováno základní a odborné sociální poradenství. Tito lidé bez domova většinou nemají potřebné doklady totožnosti (občanský průkaz, rodný list), nejsou vedeni v evidenci úřadu práce, nepobírají dávky hmotné nouze, neplatí zdravotní pojištění. Pro systém jakoby neexistují.

Sociální pracovnice OSo MMK a terénní pracovníci Slezské diakonie pomáhají těmto osobám při vyřizování úředních záležitostí (vyřízení platných dokladů totožnosti, rodných listů, pomoc při vyřízení dávek hmotné nouze, evidence na úřadu práce, najít adekvátní ubytování na ubytovně popř. noclehárně, zajištění zdravotnické péče). Neexistují jednoduchá řešení, otázku bezdomovectví nemůžeme zanedbávat. Jakékoliv řešení i dílčí, vyžaduje poznání procesů, které bezdomovectví ovlivňuje.

S účinností od 1. 5. 2012 byla zahájena, spolupráce OSo s MPK při řešení problému spojeného s narůstajícím počtem bezdomovců na území města Karviné. Při zahájení této spolupráce bylo lokalizováno 168 bezdomovců ve 25 lokalitách.

V průběhu práce s bezdomovci byla postupně navázána spolupráce s dalšími zainteresovanými partnery, kteří se aktivně zapojili do řešení otázky bezdomovectví. Jako nejpřínosnější se jeví spolupráce s Českým červeným křížem, terénním programem Slezské diakonie, AD Bethel, noclehárnou, Policií ČR, Krajskou pobočkou ÚP ČR a samozřejmě s městskou policií.

V roce 2015 nastolená spolupráce i nadále pokračuje, probíhá intenzivní komunikace mezi spolupracujícími partnery, která má různé formy, jako např. pravidelné týdenní zasílání poznatků o bezdomovcích městskou policií pracovníkům Oso MMK, depistáže za účasti strážníků MPK, terénního programu atp. Výsledky práce jsou společným úsilím všech spolupracujících subjektů.

Nově jsou zařazena pravidelná setkání terénních pracovníků Slezské diakonie a sociálních pracovníků města, kteří se věnují otázce bezdomovectví. Cílem těchto setkání je zlepšení koordinace při poskytování adekvátní pomoci osobám bez domova.

Zkušenosti ukazují, že nejlepším řešením na lokální úrovni je individuální práce s každým bezdomovcem při aktivním zapojení dalších subjektů, o čemž hovoří **rapidní pokles bezdomovců od roku 2012, kdy se počet bezdomovců snížil o více než 100 osob.**

Tabulka č. 5 Srovnání počtu bezdomovců v 5/2012, 5/2013, 5/2014 a od 1/2015 do 12/2015

Rok	2012	2013	2014	2015											
Měsíc	5	5	5	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Muži	129	49	38	36	38	40	38	39	39	42	49	48	49	49	49
Ženy	39	12	7	7	6	6	6	7	6	6	9	10	9	9	8
Celkem	168	61	45	43	44	46	44	46	45	48	58	58	58	58	57

Zdroj: OSo MMK

3.5 Problematika ubytoven

V posledních letech docházelo k nárůstu počtu ubytovacích zařízení vlivem prohlubování sociálních rizik, jejichž dopady se projevují v oblasti bydlení. Sociálně slabí občané města řeší svou bytovou situaci tím, že využívají služeb ubytovacích zařízení. Existence ubytoven má v důsledku nepřizpůsobivého chování jejich klientů negativní dopad na veřejný pořádek v bezprostředním okolí. Vlivem nabídky tzv. „tréninkových forem bydlení,“ nabízených neziskovými organizacemi, došlo v posledních dvou letech k výraznému snížení počtu osob využívajících tuto přechodnou formu ubytování. V Karviné se nachází celkem 7 ubytoven.

Tabulka č. 6 Počet osob, které pobírají dávky pomoci v hmotné nouzi a jsou ubytované v ubytovacích zařízeních ve městě Karviná v roce 2015 – dle měsíců

Ubytovny	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
U Prahy - Karviná 6	22	22	28	23	23	23	20	23	22	18	16	x
Kosmos – Karviná 7	148	162	161	160	168	168	188	180	151	154	150	142
Carbokov – Karviná 6	26	24	24	22	21	21	19	20	19	17	17	17
Kaktus – Karviná 6	63	58	61	56	53	53	58	55	52	58	58	62
Předvoj – Karviná 6	141	131	141	151	150	120	111	116	108	104	127	130
Mašinka – Karviná 1	43	43	40	35	34	32	40	40	38	41	35	36
Majáček – Karviná 6	45	48	47	43	42	42	36	38	38	41	43	39
Celkem	488	488	502	490	491	459	472	472	428	433	446	426

Zdroj: OSo MMK

Tabulka č. 7 Počet osob, které pobírají dávky pomoci v hmotné nouzi a jsou ubytované v pobytových zařízeních sociálních služeb ve městě Karviná v roce 2015 – dle měsíců

Pobytové zařízení	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Noclehárna SD Karviná -5	12	12	9	6	6	6	4	6	5	7	9	8
AD Bethel Karviná7	40	44	40	41	42	43	45	45	49	52	53	50
AD Karviná 5	39	51	49	52	46	43	56	60	58	62	55	46
Heřmáněk Karviná 5	14	14	12	13	12	12	11	11	12	10	12	12
Celkem	105	121	110	112	106	104	116	122	124	131	129	116

Zdroj: OSo MMK

3.6 Problematika osob provozujících prostituci

Dne 15. 09. 2009 vydalo Zastupitelstvo města Karviné obecně závaznou vyhlášku č. 8/2009 O zákazu nabízení a poskytování sexuálních služeb na veřejných prostranstvích. Kontrolu dodržování povinností stanovených touto vyhláškou provádí strážníci MPK ve spolupráci s policisty Obvodního oddělení PČR v Karviné-Mizerově. Případy nabízení sexuálních služeb na veřejném prostranství jsou strážníky oznamovány OS MMK.

3.7 Půjčování finančních prostředků - lichva

V tomto případě se jedná o latentní kriminalitu tradičně spojenou s romským etnikem. Jedná se o nevýhodné půjčky s neúměrně vysokým úrokem. Vymáhání dluhu běžně doprovází jednání mající znaky trestného činu. Poskytovatelé půjček - lichváři využívají situaci, kdy se lidé s nízkým příjmem dostávají do finanční tísně a ihned potřebují peněžní prostředky na uspokojení základních potřeb. Jde o nekalé praktiky, které se pro svou latentci a neochotu poškozených spolupracovat s orgány činnými v trestním řízení nedaří řešit. Naopak se poškození dalším zadlužováním dostávají do nekonečné spirály zadluženosti.

3.8 Recidiva pachatelů trestných činů

Velkou měrou se na páčání trestné činnosti podílí recidivisté. Příčiny recidivy velmi často záleží na vnějším prostředí. Pachatel se po návratu z výkonu trestu dostává do situace, kdy je zadlužený, rozpadla se mu rodina, nemá bydlení, práci, nedokáže si zajistit vlastními silami obživu a základní životní potřeby. Dříve či později se opět vrací k trestné činnosti (viz tabulky č. 11,12, str.19).

3.9 Zneužívání návykových a psychotropních látek mladými lidmi

Další výraznou skupinou, která má negativní dopad na veřejný pořádek a kriminalitu, jsou skupiny mladistvých a mladých dospělých, bez ohledu na jejich etnicitu. Z poznatků Policie ČR je zásadním faktorem v delikventním chování skupin mladých lidí užívání pervitinu v kombinaci s alkoholem, pod jehož vlivem je u této věkové skupiny pachatelů často páčána trestná činnost a narušován veřejný pořádek. K sanaci dopadů deviantního chování této skupiny pachatelů značnou mírou přispívá OSO MMK, resp. OSPOD MMK. Tato činnost je krom preventivních aktivit vykonávána v přenesené působnosti.

4. Bezpečnostní analýza

Policie ČR již od r. 1974 sleduje vývoj trestné činnosti (trendy u celkové kriminality, u jejich jednotlivých druhů – násilné, majetkové, hospodářské, atd., jakož i u jednotlivých trestných činů). PČR je schopna provést rozbor nápadu trestné činnosti a jejich pachatelů. Na základě sledovaných údajů se dá získat přehled o celkové situaci daného území na úseku kriminality. Pokud jsou důkladnou analýzou zjištěny příčiny vývoje u celkové kriminality, tak u jednotlivých trestných činů můžeme vytvářet další kroky k zamezení nebo snížení kriminality.

Na území města Karviné jsou dislokovány dvě obvodní oddělení PČR. OOP Karviná 1 se sídlem v Karviné-Novém Městě a OOP Karviná-Mizerov. V Karviné-Novém Městě sídlí rovněž DI PČR, jenž má působnost v rámci Územního odboru Karviná, tedy v bývalém okrese Karviná. V rámci působnosti složky PČR je zde rovněž situováno vedení Územního odboru Karviná a 1. Oddělení obecné kriminality, Služby kriminální policie a vyšetřování (SKPV). Dlouhodobě se na bezpečnosti ve městě podílí rovněž MPK, která úzce spolupracuje s PČR.

Pro větší přehled uvádíme charakteristiku některých druhů trestných činů (TČ). Jedná se především o TČ, které nejvíce ovlivňují vnímání pocitu bezpečí u občanů. Jedná se o následující oblasti a konkrétní TČ.

Násilná TČ – do této kategorie uvádíme nejvýznamnější skutky. Jedná se o loupeže, rvačky, úmyslné ublížení na zdraví, násilí a vyhrožování proti skupině obyvatel, nebezpečné vyhrožování, porušování domovní svobody atd.

Mravnostní činy – do této oblasti patří např. pohlavní zneužívání, pohlavní úchyly, ohrožování pohlavní nemocí, šíření pornografie, kuplířství atd.

Krádeže vloupáním – zde zařazujeme krádeže do bytů, do restaurací, do škol, do rodinných bytů, do kiosků, do ubytovacích objektů atd.

Krádeže prosté – do této kategorie evidujeme krádeže motorových dvoustopých vozidel, kapesní krádeže, krádeže věcí z automobilů, krádeže na jiných osobách, krádeže jízdních kol atd.

Majetkové činy celkem – jsou souhrnem krádeží vloupáním a krádeží prostých, kromě ostatních majetkových trestných činů např. sprejství, obchodování s dětmi, neoprávněné nakládání s osobními údaji atd., které nejsou zahrnuty v níže uvedených tabulkách.

Ostatní kriminální činy – do této kategorie patří výtržnictví, sprejství, ohrožování výchovy mládeže, toxikomanie (nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek) a také maření úředního rozhodnutí.

Zbývající kriminalita – do této kategorie řadíme např. dopravní nehody, zanedbaní povinné výživy, šíření poplašné zprávy, zločinné spolčení, hanobení národa, přesvědčení a rasy, podněcování k národnostní a rasové nenávisti atd.

Hospodářské TČ – v poslední době hodně rozšířené úvěrové podvody, neoprávněné držení platební karty, podvod, zpronevěra, podvody proti sociálnímu zabezpečení apod.

Celková kriminalita – je součtem všech výše uvedených TČ kromě vojenských trestných činů, trestných činů proti ústavnímu zřízení, trestných činů válečných a proti míru, které nejsou zahrnuty v níže uvedených tabulkách.

Tabulka č. 8 Kriminalita (přečiny i zločiny) – Územní odbor Karviná (OOP Karviná 1, OOP Karviná 7, OOP Těrlicko, OOP Český Těšín, OOP Havířov 1, OOP Horní Suchá, OOP Bohumín, OOP Orlová, Petřvald, OOP Dětmarovice, OOP Havířov 3)

Rok	Celkem	Násilná	Mravnostní	Majetková
2013	9010	751	76	5 977
2014	8051	729	61	5 010
2015	6 331	655	43	3 693

Zdroj: PČR

Tabulka č. 9 Kriminalita (přečiny i zločiny) – OOP Karviná 1

Rok	Celkem	Násilná	Mravnostní	Majetková
2013	1 246	102	9	860
2014	1 028	53	12	671
2015	963	89	6	561

Zdroj: PČR

Tabulka č. 10 Kriminalita (přečiny i zločiny) – OOP Karviná 7

Rok	Celkem	Násilná	Mravnostní	Majetková
2013	1 114	105	14	728
2014	1 038	102	5	661
2015	789	105	5	414

Zdroj: PČR

Tabulka č. 11 Pachatelé trestné činnosti – OOP Karviná 1

Rok	Věk 0-14 let	14 -17 let	18 a více let	Recidivisté
2013	6	26	470	321
2014	2	16	400	294
2015	5	15	465	330

Zdroj: PČR

Tabulka č. 12 Pachatelé trestné činnosti – OOP Karviná 7

Rok	Věk 0-14 let	14 -17 let	18 a více let	Recidivisté
2013	4	15	427	275
2014	0	10	423	288
2015	1	8	397	254

Zdroj: PČR

Tabulka č. 13 Oběti trestné činnosti - OOP Karviná 1

Rok	Děti (0-18 let)	Ženy	Osoby starší 65 ti let
2011	83	637	193
2012	82	559	174
2013	83	517	144
2014	79	438	106
2015	83	366	86

Zdroj: PČR

Tabulka č. 14 Oběti trestné činnosti - OOP Karviná-7

Rok	Děti (0-18 let)	Ženy	Osoby starší 65 ti let
2011	149	584	170
2012	128	563	160
2013	102	507	156
2014	88	451	133
2015	67	322	82

Zdroj: PČR

Tabulka č. 15 Přestupky

Druh	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Proti veřejnému pořádku + proti občanskému soužití	2310	2059	2398
Proti majetku	3094	2899	2252
Na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi	186	149	238

Zdroj: souhrn PČR + MP + OS MMK

Tabulka č. 16 Vývoj trestné činnosti – Územní odbor Karviná (OOP Karviná 1, OOP Karviná 7, OOP Těrlicko, OOP Český Těšín, OOP Havířov 1, OOP Horní Suchá, OOP Bohumín, OOP Orlová, Petřvald, OOP Dětmovice, OOP Havířov 3).

Druh trestné činnosti	2011	2012	2013	2014	2015
Násilná trestní činnost	852	818	751	729	655
Mravnostní činy	67	68	76	61	43
Krádeže vloupáním	2 480	2 352	2 361	1 851	1 182
Krádeže prosté	3 613	3 065	3 062	2 576	1 976
Majetkové činy celkem	6 651	6 006	5 977	5 010	3 693
Ostatní kriminální činy	721	689	717	641	638
Zbývající kriminalita	921	1 020	894	788	719
Hospodářské trestné činy	586	556	595	822	583
Celková kriminalita	9 798	9 157	9 010	8 051	6 331

Zdroj: PČR

Tabulka č. 17 Srovnání obvodních oddělení v okrese Karviná v celkové trestné činnosti

Obvodní oddělení PČR	2011	2012	2013	2014	2015
OOP Český Těšín	739	700	738	627	487
OOP Havířov 1	1 652	1 987	2 241	1 912	1 613
OOP Horní Suchá	344	275	218	296	146
OOP Karviná-1	1 485	1 273	1 246	1 028	963
OOP Karviná-7	1 262	1 123	1 114	1 038	789
OOP Bohumín	919	929	952	727	522
OOP Orlová	1 423	1 535	1 189	1 160	908
OOP Petřvald	293	257	241	244	171
OOP Dětmárovice	271	235	194	214	141
OOP Havířov 3	858	741	750	670	488

Zdroj: PČR

Tabulka č. 18 Vývoj trestné činnosti – OOP Karviná 1

Druh trestné činnosti	2011	2012	2013	2014	2015
Násilná trestní činnost	130	76	102	53	89
Mravnostní činy	13	3	9	12	6
Krádeže vloupáním	405	411	416	284	222
Krádeže prosté	535	371	380	335	278
Majetkové činy celkem	1 012	843	860	671	561
Ostatní kriminální činy	94	93	91	71	90
Zbývající kriminalita	150	169	110	107	99
Hospodářské trestné činy	86	89	74	114	118
Celková kriminalita	1 485	1 273	1 246	1 028	963

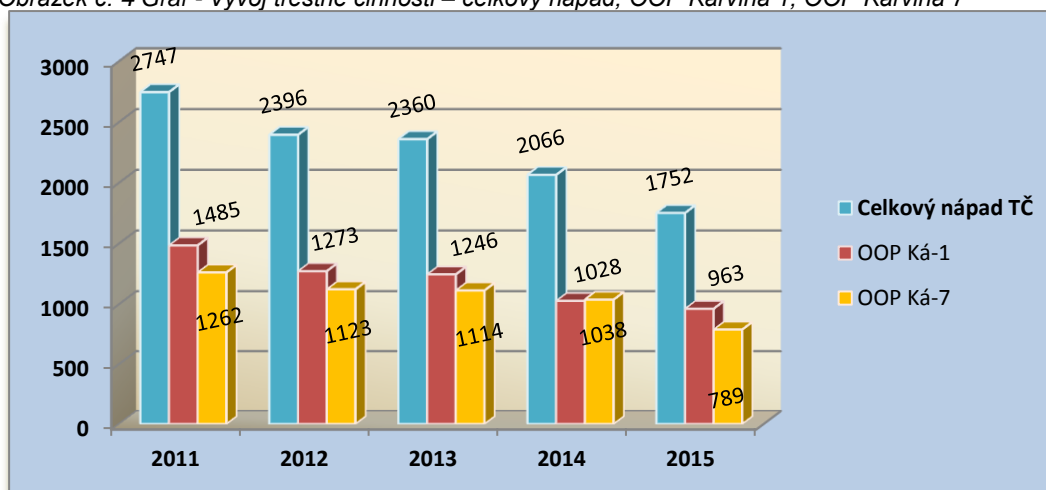
Zdroj: PČR

Tabulka č. 19 Vývoj trestné činnosti – OOP Karviná 7

Druh trestné činnosti	2011	2012	2013	2014	2015
Násilná trestní činnost	158	119	105	102	105
Mravnostní činy	4	17	14	5	5
Krádeže vloupáním	257	251	247	284	122
Krádeže prosté	543	407	407	335	243
Majetkové činy celkem	854	719	728	661	414
Ostatní kriminální činy	87	64	92	81	80
Zbývající kriminalita	108	136	113	121	122
Hospodářské trestné činy	51	68	62	68	63
Celková kriminalita	1 262	1 123	1 114	1 038	789

Zdroj: PČR

Obrázek č. 4 Graf - Vývoj trestné činnosti – celkový nápad, OOP Karviná 1, OOP Karviná 7

Zdroj: PČR

Z výše uvedených statistických údajů v rámci územní působnosti obvodních oddělení PČR Karviná 1 a Karviná 7 došlo v porovnání s předchozími roky k dalšímu poklesu celkového nápadu trestných činů. Pokud srovnáme vývoj od roku 2013 k roku 2015, je pokles a více jak 600 trestných činů. Porovnání roku 2014 a 2015 má pokračující tendenci o více jak 300 trestných činů. Podařilo se zvýšit objasňenost v nápadu trestné činnosti u obou útvarů. U OOP ČR Karviná 1 na hodnotu 53 % a u OOP ČR Karviná 7 na 64 %.

U **násilné trestné činnosti** byl v roce 2015 zaznamenán drobný nárůst, avšak i přes tento negativní jev je zřetelný počet úspěšnosti objasnění případů, který se pomalu blíží k hranici bezmála 80 %.

Při srovnání roku 2014 a 2015 je zaznamenán pokles **mravnostních deliktů**. V porovnání s rokem 2014 je pokles o více jak o 50 %. Četnost těchto trestných činů je však v celkovém souhrnu naprosto mizivá, proto pokles nápadu či objasněných případů by i o jediný skutek znamená v procentuálním vyjádření značný rozdíl. I přes dostatečnou osvětu, se nejčastěji jako příčiny této trestné činnosti objevují delikty související s internetovou kriminalitou se sexuálním podtextem a pohlavním zneužíváním.

Nejproblémovějším druhem trestné činnosti, v jejímž nápadu byl zaznamenán oproti předcházejícímu období výrazný pokles, je souhrnně veškerá **majetková trestná činnost**. Tato má dominantní postavení nejen ve městě Karviná. Ve srovnání s roky 2014 a 2015 se projevuje setrvalý pokles. Zde se projevuje dlouhodobý proces v cílených opatření vedoucích ke snížení nápadu trestné činnosti. Počet evidovaných vloupání je snížen proti roku 2014 o více jak 50 %, což je velice příznivý údaj. V předmětech zájmu pachatelů byla motorová vozidla, věci uložené v motorových vozidlech, věci z garáží, byty v činžovních domech, zejména neobydlené byty, sklepní prostory, kanceláře a dílny v komerčních objektech ve městě.

Nezanedbatelnou skupinu u **majetkové trestné činnosti** tvoří i drobné krádeže potravin. Obecně ji charakterizujeme jako krádeže prosté, kdy se nejčastěji zcizují alkoholické nápoje, drogisticko-kosmetické přípravky a oděvy. Jedná se o krádeže recidivního charakteru, tedy podezřelí se opakovaně dopouštějí těchto krádeží. I zde se podařilo snížit nápad trestné činnosti za současného zvýšení objasňenosti. U obou karvinských útvarů je pokles v nápadu této trestné činnosti v průměru o 22,5 % nižší.

Zdroj: PČR

Drogová problematika

Drogová problematika je podrobně popsána v části II. této koncepce - Koncepce protidrogové prevence statutárního města Karviná na období 2016 – 2020.

5. SWOT analýza

Ke stanovení priorit a řešení hlavních a dílčích problémů byla využita metoda brainstormingu a SWOT analýzy. SWOT analýza identifikuje silné a slabé stránky systému prevence, dále také příležitosti a hrozby pro oblast prevence kriminality. Členové Komise bezpečnostní a prevence kriminality společně s organizacemi, které se podílejí na prevenci, identifikovali tyto faktory:

<p>S (strengths) - Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Existence funkčního systému prevence kriminality na celorepublikové, krajské a lokální úrovni - Existující koncepce prevence kriminality statutárního města Karviná - Existence Komise bezpečnostní a prevence, poradní orgán rady města Karviné - Zřízení funkce manažera prevence kriminality - Zřízení funkce protidrogového koordinátora - Existence zdrojů financování ze státního rozpočtu, rozpočtu města, rozpočtu kraje a z dotačních titulů nadací - Existence programu KorB ve městě - Existence nestátních neziskových organizací na území města pracujících v oblasti prevence a jejich vzájemná spolupráce - Existence Komunitního plánu rozvoje sociálních služeb 	<p>W (weaknesses) - Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nejistota nestátních neziskových organizací v zajištění dlouhodobého financování - Nedostatečný počet realizovaných projektů z oblasti sekundární a terciární prevence - Nedostatečný počet terénních sociálních pracovníků - Nedostatečný propracovaný koordinační systém všech terénních pracovníků na území města Karviná - Lhostejnost veřejnosti v oblasti bezpečnosti obyvatel - Vysoká koncentrace sociálně nepřizpůsobivých obyvatel - Vysoká nezaměstnanost ve městě a celém regionu - Nedostatečná pozornost věnovaná dětem a mládeži se zaměřením na využití jejich volného času. - Chybí zákon o prevenci kriminality
<p>O (opportunities) - Příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spolupráce s ostatními městy v kraji v předávání dobrých zkušeností z praxe - Účinná informovanost o prevenci kriminality široké veřejnosti - Účinná realizace a informovanost o výsledcích Koordinované bezpečnosti široké veřejnosti - Monitoring rizikových lokalit ve městě - Integrace a provázanost drogové problematiky do prevence kriminality - Mezinárodní spolupráce 	<p>T (threats) – Hrozby/Ohrožení</p> <ul style="list-style-type: none"> - Snížení finančních prostředků na prevenci kriminality - Nárůst kriminality, zvyšování kriminogenních faktorů - Nárůst agresivního chování u dětí a mládeže, rostoucí záškoláctví - Nárůst počtu osob s psychickými problémy - Nárůst počtu osob závislých na návykových látkách - Nedostatek pracovních příležitostí, vysoký počet dlouhodobě nezaměstnaných - Absence následné péče pro osoby po výkonu trestu – tzv. postpenitenciární péče - Kumulace sociálně nepřizpůsobivých občanů do neobsazených bytů společnosti RPG Byty, s.r.o.

6. Institucionální analýza statutárního města Karviná

Pro koncepci materiálu je nutné identifikovat tzv. zainteresované subjekty, které se podílejí na aktivitách prevence kriminality a na jejich formách spolupráce na území statutárního města Karviná. Boj proti kriminalitě se tak stává nedílnou součástí zájmů mnoha zainteresovaných organizací a vzájemnou spoluprací se zvyšuje efektivnost, účinnost i smysluplnost veškerých preventivních aktivit.

6.1 Krajský úřad Moravskoslezského kraje

Spolupráce se realizuje prostřednictvím krajského manažera prevence kriminality, který koordinuje aktivity kraje v oblasti prevence kriminality a poskytuje v tomto směru i metodickou pomoc obcím.

6.2 Statutární město Karviná

Statutární město Karviná je dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, zařazeno mezi obce vykonávající rozšířenou působnost, jejichž obecní úřady vykonávají přenesenou působnost ve správním obvodu určeném prováděcím právním předpisem. V samostatné působnosti je statutární město Karviná spravováno zastupitelstvem města; dalšími orgány statutárního města jsou rada města, primátor, magistrát a zvláštní orgány města.

6.2.1 Magistrát města Karviné (MMK)

V čele MMK stojí tajemník magistrátu, který řídí chod magistrátu, jehož struktura je rozčleněna do 7 odborů a 21 oddělení, se kterými MPK pravidelně, dlouhodobě a úzce spolupracuje v různých oblastech dle věcné působnosti. Bez této spolupráce by například nebyla možná účinná realizace NT a nově navazujícího programu KorB (viz bod č. 8). Spolupráce s Odborem ekonomickým je založena především na kontrole povinných poplatků (zejména u psů) a vzájemné výměně nezbytných údajů. Odbor majetkový je partnerem především v oblasti správy bytového fondu a nebytových prostor (s ohledem na oprávněnost jejich užívání, ochraně tohoto majetku a vytváření opatření zabraňujících jeho devastaci – rozšiřování MKDS, napojením na PCO, apod.), městské mobiliáře a vyklízení neoprávněných záborů z pozemků města. Odbor rozvoje poskytuje množství potřebných informací například mimo jiné v oblasti pozemních komunikací a jejich režimu užívání, nebo školství. Zároveň spolupracuje i v oblasti projektové (žádosti o dotace na rozšíření MKDS a další). S Odborem stavebním a životního prostředí spolupracuje MPK v rámci pravidelných kontrol ubytovacích zařízení, různých živnostenských provozoven (stavebně technický stav a soulad s povoleným užíváním), nebo také v souvislosti s neoprávněným ukládáním odpadu a ochranou ovzduší a vod.

MPK pak v největší míře spolupracuje s odbory:

Odbor správní

patří svým rozčleněním oddělení, (oddělení dopravně správní, občansko-správní, přestupkové a živnostenské) k nejvíce spolupracujícím. Odbor nejen zpracovává oznámení a podněty podaná ze strany MPK, ale spolupracuje při návrzích opatření na ochranu veřejného pořádku (OZV, návrhy na omezující opatření a jiné), spolupracuje přímo na tvorbě bezpečnostních analýz a strategických materiálů, ale také se přímo spolupodílí na sestavování programu prevence na území obce (zástupce odboru je členem Komise bezpečnosti a prevence). Dále pak v rámci správních řízení provádějí strážníci MPK předvádění osob, které se nedostavily bez omluvy k ústnímu jednání, provádějí doručování písemností, vč. složitě doručitelných.

Odbor sociální

Odbor sociální provádí výkon státní správy pro správní obvod Karviná, Dětmorovice, Petrovice u Karviné a Stonava. Zajišťuje pomoc a podporu jednotlivcům a rodinám v nepříznivé sociální situaci. Dále zajišťuje sociálně-právní poradenství, sociálně-právní ochranu dětí, sociální prevenci a výkon činností sociálních kurátorů pro dospělé a mládež. Komplexně řeší romskou problematiku. Samostatná působnost směřuje do oblasti spolupráce se státními orgány a dalšími institucemi. Vyhledává občany a rodiny, kteří potřebují sociální péči a provádí sociální poradenství a sociální šetření. MPK se v rámci drogové problematiky podílí na plánování a rozvoji služeb metodou komunitního plánování v pracovních skupinách „Děti, mládež, rodina“ a „Sociálně handicapované osoby“. Odbor sociální je tvořen dvěma odděleními.

Oddělení sociálních věcí

S MPK spolupracuje zejména v oblasti bezdomovectví a problematiky dalších osob žijících rizikovým způsobem života osob, kterým hrozí sociální vyloučení, nebo jsou sociálně vyloučené. Strážníci společně se sociálními pracovníky provádí pravidelné depistáže zaměřené na bezdomovce žijící na ulici. MPK zasílá týdenní přehled událostí, při kterých strážníci prováděli úkony, či zákroky spojené s bezdomovci. Další realizovaná spolupráce je zaměřena na skupinu seniorů, kde se tvoří a realizují programy a opatření na ochranu této lehce zneužitelné skupiny obyvatelstva (zneužívání seniorů okolím, ochrana před tzv. „šmejdy,“ apod.). Oddělení sociálních věcí zajišťuje provoz Městských klubů seniorů a zprostředkovává tak možnost preventivních aktivit ze strany MPK.

Městské kluby seniorů – na území města Karviné se nachází celkem 7 klubů seniorů. Kluby poskytují svým členům příležitost ke kulturnímu a společenskému životu. Mezi pravidelná témata organizovaných přednášek patří i besedy o bezpečnosti a prevenci, které jsou organizovány MPK.

Seznam klubu seniorů:

- Karviná-Ráj, V Aleji, 433
- Karviná-Ráj, Borovského, 814
- Karviná-Ráj, U Lesa, 871
- Karviná-Staré Město, Nám. O. Foltýna, 43
- Karviná-Nové Město, U Svobodáren, 1300
- Karviná-Hranice, Rudé armády, 536
- Karviná-Louky, Těšínská, 599

Oddělení sociálně právní ochrany dětí

Dlouholetá spolupráce MPK s OSPOD, spočívá ze strany strážníků v okamžitém informování referentů SPOD při zjištění poznatků z terénu týkajících se podezření, že děti vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající v zanedbávání školní docházky, požívání alkoholu nebo jiných návykových látek, případně se dopouští protiprávního jednání, apod. K rychlé realizaci opatření, kde je nutná přítomnost referenta SPOD, jsou na MPK zasílány týdenní přehledy hotovostí referentů. Referenti SPOD se účastní kontrolních akcí, zaměřených na zanedbávání povinné školní docházky a kontrol zaměřených na požívání alkoholu dětmi pod 18 let. V rámci dlouholeté akce „Záškolák,“ která je realizována v rámci NT, je OSPOD prostřednictvím elektronické pošty okamžitě informováno o podezření ze zanedbání školní docházky. OSPOD je významným partnerem při realizaci protidrogové strategie a tradičně spolupracuje s MPK na realizaci projektů v sociální oblasti.

Činnosti sociální kurately pro děti a mládež OSPOD spočívají zejména ve:

- sledování nepříznivých vlivů působících na děti, zjišťování příčin jejich vzniku a následně činění opatření k omezování těchto nepříznivých vlivů,
- pomoci rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o děti a poskytování nebo zprostředkování poradenství při výchově a vzdělávání dítěte,
- projednání s rodiči odstranění nedostatků ve výchově dítěte a projednání s dítětem nedostatků v jeho chování,
- sledování, zda je zamezováno v přístupu dětí do prostředí, které je z hlediska jejich vývoje a výchovy ohrožující,
- ukládání výchovných opatření u obtížně vychovatelných nezletilých a mladistvých, sledování jejich účinnosti včetně sledování výchovných opatření nařízených soudem,
- podávání návrhů k soudu na nařízení ústavní výchovy, její prodloužení nebo zrušení, přemístění do jiného zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo nařízení výchovného opatření,
- působení proti opakovaným poruchám chování a jednání dětí se zvláštní pozorností věnovanou pachatelům trestné činnosti,
- usměrňování péče o tyto děti podle programů o problémové skupiny dětí zpracovaných státními orgány, obcemi, pověřenými osobami a dalšími právníky a fyzickými osobami,
- spolupráci se školami zejména při výchovných problémech žáků a neomluvené absenci,
- analyzování situace v oblasti sociálně patologických jevů u dětí a mládeže a navrhování preventivních opatření,
- účasti u přestupkových řízení vedených proti mladistvým v souladu se zákonem o přestupcích, trestních řízeních vedených proti mladistvým a řízení o činech jinak trestných u dětí mladších 15 let podle zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a soudnictví ve věcech mládeže (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů,
- návštěvě dětí s nařízenou ústavní výchovou z důvodu závažných výchovných problémů, dětí s uloženou ochranou výchovou, dětí vzatých do vazby a ve výkonu trestního opatření odnětí svobody, a to nejméně jednou za 3 měsíce,
- sledování, zda trvají důvody pobytu dítěte v ústavním zařízení a jak se vyvíjejí vztahy mezi dětmi a rodiči a za tímto účelem navštívit rodiče nejméně jednou za 3 měsíce,
- spolupráci se zařízeními ústavní a ochranné výchovy a věznicemi,
- spolupráci s orgány činnými podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže, a to policejními orgány, státními zástupci a soudy pro mládež a účasti při úkonech a výsleších u policejních orgánů a řízeních před soudem včetně vypracování zprávy o osobních, rodinných a sociálních poměrech a aktuální životní situace mladistvých, včetně práva činit návrhy,
- spolupráci se střediskem PMS, a to zejména při zjišťování poměrů mladistvého pro účely trestního řízení a u dětí mladších 15 let pro účely řízení o činech jinak trestných a při výkonu opatření uložených dítěti či mladistvému podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže,

- pomoci dětem po propuštění z ochranné nebo ústavní výchovy a po propuštění z výkonu trestního opatření odnětí svobody s cílem působit k obnovení jeho narušených sociálních vztahů, jejich začlenění do rodinného a sociálního prostředí a k zamezení opakovaného protiprávního jednání,
- zajištění návazné péče dětem po ukončení ústavní nebo ochranné výchovy, dětí propuštěných z vazby nebo výkonu trestního opatření odnětí svobody i po dosažení zletilosti, kdy je spolupracováno s kurátorem pro dospělé oddělení sociálních věcí OSO MMK.

Pro srovnání uvádíme několik konkrétních čísel:

Tabulka č. 20 Počet případů řešených OSPOD v letech 2013 – 2015

Rok	2013	2014	2015
Počet všech případů řešených na OSPOD	4.766	4.908	5.118
<i>z toho:</i>			
Trestná činnost	125	80	88
Přestupky	50	34	36
Výchovné problémy	142	213	185
Dohledy + výchovná opatření	17	43	48
Uložená vých. opatření mlad. - zák. 218/2003	7	4	14
dětem mladším 15 let - „	9	2	16
Návrh na předběžné opatření	47	48	71
Návrh na ústavní výchovu	3	2	10
Návrh na ochrannou výchovu	0	0	0
Tělesné týrání	1	10	14
Psychické týrání	1	0	6
Sexuální zneužití	6	7	7
Počet dětí opakovaně zneužívajících návykové látky (alkohol, drogy)	28	34	95

Zdroj: OSPOD MMK

OSPOD vykazuje i další činnost v rámci prevence sociálně-patologických jevů, např.:

- setkávání členů Komise sociálně-právní ochrany dětí, kde se scházejí odborníci z řad OSPOD, centra psychologické pomoci, školských zařízení, zdravotnických zařízení, Sociální asistence Karviná, Orlová. Komise řeší zejména opatření, která OSPOD učinil ve vztahu k nezletilým, ohroženým dětem, sleduje možnosti aktivního trávení volného času dětí, mapuje úroveň poskytování služeb rodinám s dětmi na ubytovnách apod.,
- setkávání „Týmu pro mládež“ v rámci systému včasné intervence k řešení sociálně-patologických jevů dětí a mládeže na území města, kde se scházejí odborníci z řad OSPOD, Policie ČR, městské policie, okresního soudu, okresního státního zastupitelství, pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, PMS; „Tým pro mládež“ dává doporučení pro podání projektů ze systému prevence kriminality, kterým je již tradiční Sociálně-psychologický výcvik pro rodiče s dětmi,
- preventivní akce kurátorů pro děti a mládež, kdy provádějí depistáž ve spolupráci s Městskou policií Karviná zaměřenou na záškoláctví a jiné patologické jevy, zejména gamblerství, požívání alkoholu a jiných návykových látek,
- účast na „Týmu pro oběti trestných činů“ (koordinátorem je PMS ČR),
- setkávání pracovní skupiny pro řešení protidrogové problematiky,

- setkávání pracovní skupiny pro syndrom CAN na Krajském úřadu Moravskoslezského kraje.

OSPOD se účastní komunitního plánování, kdy se podílí i na tvorbě komunitního plánu SMK v pracovní skupině „Děti, mládež rodina“ a tím může aktivně ovlivňovat vznik, případně rozšiřování sociálních služeb pro tuto cílovou skupinu.

Referenti OSPOD konají nepřetržitou pracovní pohotovost, kdy v případě, že se v rámci správního obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností nachází dítě ohrožené, kontaktuje PČR nebo MPK příslušného referenta OSPOD. Referent OSPOD na místě vyhodnotí situaci a míru ohrožení dítěte, učiní bezodkladné úkony v souladu se zájmy dítěte, tzn., řeší situace, které nesnesou odkladu. Jde zejména o případy, kdy se ocitne dítě ve stavu nedostatku řádné péče anebo je-li život dítěte, jeho normální vývoj nebo jiný důležitý zájem vážně ohrožen nebo narušen, v případě, kdy je dítě vystaveno tělesnému nebo duševnímu násilí ze strany rodiče nebo jiné osoby odpovědné za jeho výchovu. Účastní se také neodkladného úkonu Policie ČR (výslechy dětí a mladistvých).

6.2.2 Městská policie Karviná

Je samostatným orgánem statutárního města Karviná bez právní subjektivity. Její prioritou jsou především místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce. Plní i další úkoly, pokud tak stanoví zákon o obecní policii, nebo další zákony. Při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, plní obecní policie zákonem vymezené úkoly. K zajištění těchto úkolů MPK spolupracuje zejména s místně příslušnými obvodními odděleními PČR, odbory MMK, se zdravotnickými zařízeními na území města, Hasičským záchranným sborem Moravskoslezského kraje územního odboru Karviná, neziskovými organizacemi a dalšími zainteresovanými subjekty.

MPK se zaměřuje spíše na pouliční kriminalitu a na ty oblasti místních záležitostí veřejného pořádku, které úzce souvisí s pouličním narušováním veřejného pořádku a také s nerespektováním OZV. Intenzivní kontrola OZV je dokladována výrazným nárůstem zjištěných přestupků a výrazným nárůstem počtu kontrolovaných osob (viz tabulka č. 21, *Porovnání statistických údajů MPK*).

Při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku MPK zejména:

- přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,
- dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití,
- dohlíží na dodržování OZV a nařízení obce,
- podílí se na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,
- podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku,
- odhaluje přestupky a jiné správní delikty,
- provádí dohled nad dodržování čistoty na veřejných prostranstvích obce,
- podílí se na prevenci kriminality v obci,
- poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra ČR na požádání údaje o obecní policii.

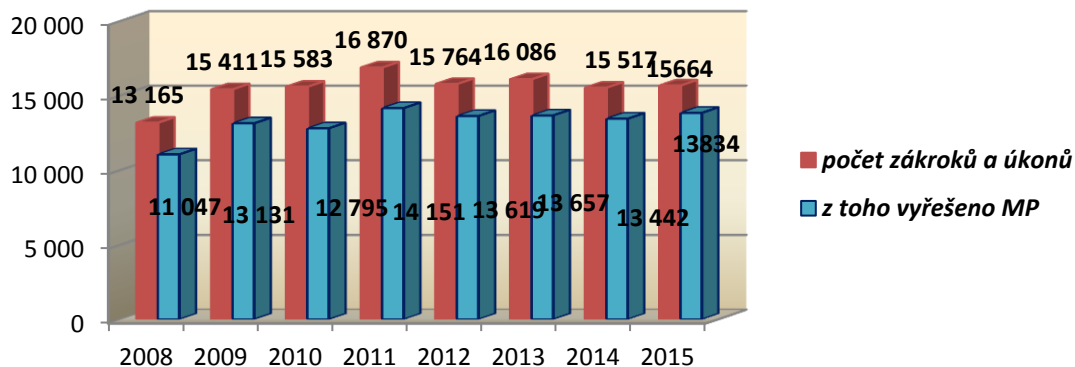
Tabulka č. 21 Porovnání některých statistických ukazatelů z činnosti MPK 2014 – 2015

Statistický ukazatel	rok 2014	rok 2015	Rozdíl
Celkem zjištěno přestupků	6274	7076	+802
- z toho v blokovém řízení / Kč	4170/1.270970	4422/1.422820	+252/+151850
- z toho domluvou	1733	2337	+604
- z toho oznámeno přestupků MMK	201	166	-35
Celkem zjištěno přestupků - § 30	118	193	+75
Celkem zjištěno přestupků - § 46	1636	2351	+715
Celkem zjištěno přestupků - § 47, 48	660	918	+258
Celkem zjištěno přestupků - § 49	32	62	+30
Celkem zjištěno přestupků - § 50	406	339	-67
Celkem zjištěno přestupků - § 125c	3412	3201	-211
Počet zákroků a úkonů - celkem	15517	15664	+147
Počet celkem zjištěných komunikačních závad	299	250	-49
Počet asistencí při dodání do PZS	187	182	-5
Počet asistencí při doprovodu s penězi	327	279	-48
Počet asistencí při exekučním řízení	0	1	+1
Počet asistencí při převozu osob do NSP	4	1	-3
Počet kontrolovaných jízdních kol	83	235	+152
Počet kontrolovaných osob	5004	7332	+2328
Počet kontrolovaných psů	756	1300	+544
Počet kontrolovaných taxikářů	0	2	+2
Počet kontrolovaných věcí	2	1	-1
Počet nařízených odtahů	0	0	0
Počet předvedených osob na PČR	208	220	+12
Počet rozhodnutí o dodání na PZS	191	163	-28
Počet výjezdů na alarm PCO	873	802	-71
Počet žádostí o doručení obsílek	51	40	-11
Počet žádostí o předvedení osob ke správnému řízení/předvedení	85/27	98/36	+13/+9
Poskytnutí první pomoci	12	7	-5
Postoupeno PČR trestných činů	456	319	-137
Počet zákroků a úkonů vyřešeno MP	13442	13834	+392
Zadrženo osob v pátrání PČR	48	58	+10
Zadrženo pachatelů na objektech PCO	3	4	+1
Zadrženo pachatelů trestného činu	120	84	-36
Zajištění místa dopravní nehody	15	5	-10
Zajištění místa trest činu	460	319	-141
Celkový počet přijatých oznámení	5835	5591	-244

Zdroj: MPK

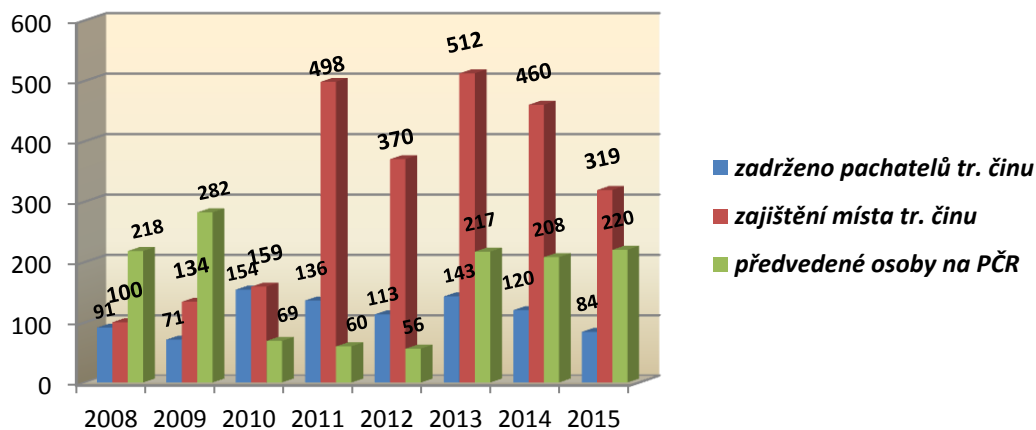

Obrázek č. 5 Graf - Celkový počet zákroků a úkonů za rok 2008-2015, z toho vyřešeno strážníky MPK

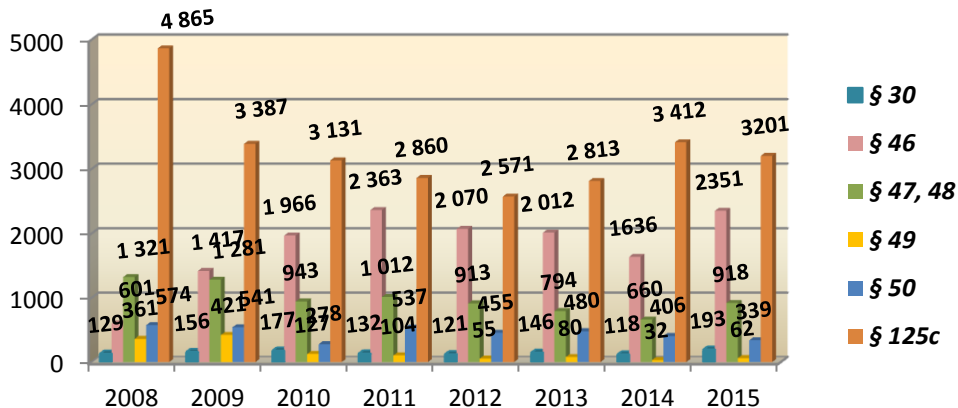
Zdroj: MPK

Obrázek č. 6 Graf - Porovnání vybraných ukazatelů rok 2008-2015

Zdroj: MPK

Obrázek č. 7 Graf - Zjištěné přestupky, srovnání 2008 – 2015 dle jednotlivých přestupků

Zdroj: MPK

Přestupky dle zák. č. 200/1990 Sb.:

- § 30 (přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi)
- § 46 (ostatní přestupky proti pořádku ve státní správě a přestupky proti pořádku v územní samosprávě)
- § 47,48 (přestupky proti veřejnému pořádku)
- § 49 (přestupky proti občanskému soužití)
- § 50 (přestupky proti majetku)

Přestupky dle zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích:

- § 125c (přestupky v dopravě)

Zapojení MPK do preventivní činnosti

Prevence kriminality je jednou ze stěžejních činností MPK. Hlavní snahou je obsáhnout pokud možno co nejširší spektrum v oblasti bezpečnosti občanů města. Ať už se tedy jedná o oblast bezpečnosti v silničním provozu, kriminality obecně nebo ochrany zdraví osob a majetku. Hlavním cílem prevence kriminality je snižování míry a závažnosti trestné činnosti, omezování příležitostí k páčání trestné činnosti, zvyšování pocitu bezpečí občanů města a co nejvyšší eliminace kriminálně rizikových společensky nepříznivých jevů. Prevence kriminality se prioritně zaměřuje na skupiny obyvatel nejvíce ohrožené trestnou činností, tedy na děti, mládež, seniory a zdravotně postižené.

Na základě zkušeností získaných v předchozích letech a zároveň pro zvýšení efektivity preventivních opatření v oblasti zneužívání návykových a psychotropních látek, rozhodlo vedení města od 01. 01. 2015 zařadit protidrogového koordinátora do organizační struktury městské policie.

Městský kamerový dohlížecí systém (MKDS)

Městská policie provozuje MKDS již od roku 1998, který je plně využíván v oblasti dohledu nad veřejným pořádkem, odhalováním majetkové trestné činnosti, odhalováním přestupků, porušování jiných právních předpisů, ale také napomáhá v plnění dalších úkolů MPK i PČR. Operační středisko MPK zajišťuje nepřetržitý 24hodinový provoz MKDS. V současné době provozuje celkem 35 pohyblivých a stacionárních kamer, které jsou nainstalovány v lokalitách města Karviné tak, aby byl co nejvíce eliminován vznik protispolečenského jednání.

Také Karvinský Zámek Fryštát je mimo provozní dobu rovněž pod dohledem operačního střediska MPK. Zde je umístěno dalších 48 kamer.

Tabulka č. 22 Umístění kamer na území města Karviná

Kam.bod.	Umístění + oblast snímání
1.	Karviná-Nové Město, č.p. 2415, směr OD Prior a okolí
2.	Karviná-Nové Město, ubytovna Předvoj směr náměstí Budovatelů
3.	Karviná-Ráj, č.p. 625, směr rest. Brno, ul. Kosmonautů
7.	Karviná-Nové Město, nám. Budovatelů 1306/25-ubytovna Předvoj, směr ul. Makarenkova
8.	Karviná-Nové Město, Osvobození 1388, úřad práce, směr tř. Osvobození, tř. Družby
9.	Karviná-Fryštát, Svatováclavská 33/2, náměstí TGM
10.	Karviná-Nové Město, č.p. 1563, směr tř. Osvobození, ul. Závodní
11.	Karviná-Hranice, Br. Veverkových 2937, kruhový objezd ul. Havířská, Leonovova, Žižkova
12.	Karviná-Ráj, Borovského 814, směr Borovského, tř. 17. listopadu, Univerzitní náměstí
13.	Karviná-Ráj, reklamní sloup HM Tesco, parkoviště a prostory v okolí
14.	Karviná-Fryštát, Nádražní 1939, OC Karviná, parkoviště, ČD
15.	Karviná-Mizerov, č.p. 2001, směr ul. Borovského, Kosmonautů, tř. Těřeškovové
16.	Karviná-Fryštát, Dětský koutek v parku Boženy Němcové 1. část
17.	Karviná-Fryštát, Dětský koutek v parku Boženy Němcové 2. část

18.	Karviná-Nové Město, ul. U Svobodáren 1302
19.	Karviná-Nové Město, ul. Mírová 1436
20.	Karviná-Nové Město ul. U Svobodáren 1295
21.	Karviná-Hranice ul. Leonovova 1796
22.	Karviná-Fryštát, Letní kino – promítací kabina
23.	Karviná-Fryštát, Letní kino – plátno vlevo
24.	Karviná-Fryštát, Letní kino – plátno vpravo
25.	Karviná-Fryštát, Letní kino – před LK

Zdroj: MPK

Poznámka: kamerové body č. 4,5,6 – převod na novou pozici (na základě nové analýzy MP+PČR)

Tabulka č. 23 Umístění venkovních kamer Zámek Fryštát

Kamerový bod	Umístění
L-01	hlavní vchod 45
L-02	boční vchod 42
L-03	bok Lotyhaus 44
L-04	spojovací chodba LZ 41
L-05	dvorek 40
Z-01	hlavní vchod zámek 34
Z-02	hlavní vchod zámek 36
Z-03	Grotha zámek 35
Z-04	okap 39
Z-05	zadní vchod zámek 43
Z-06	vchod do parku 48
Z-07	zídka 37
Z-08	vinárna kuchyň 38

Zdroj: MPK

Pult centralizované ochrany (PCO)

MPK provozuje PCO za účelem dálkového elektronického střežení objektů, které jsou v majetku města, popř. budov, v nichž sídlí organizace, jejichž zřizovatelem je SMK. PCO se nachází na operačním pracovišti a je obsluhován nepřetržitě strážníky MPK. V současné době je na PCO napojeno **142 objektů** (o 5 více oproti roku 2014). Z celkového počtu 873, zaznamenaných signálů o narušení objektů napojených na PCO v roce 2014, se podařilo zadržet 3 pachatele na místě trestného činu, v roce 2015 z 802 zaznamenaných signálů - 4 pachatele.

Tabulka č. 24 Srovnání počtu napojených objektů s počtem zaznamenaných signálů o narušení objektů v letech 2011 - 2015

2011		2012		2013		2014		2015	
Počet napoj. objektů	Počet záznam. signálů	Počet napoj. objektů	Počet záznam. signálů	Počet napoj. objektů	Počet záznam. signálů	Počet napoj. objektů	Počet záznam. signálů	Počet napoj. objektů	Počet záznam. signálů
104	930	127	865	134	780	137	873	142	802

Zdroj: MPK

Schránky důvěry

Od roku 1999 MPK provozuje schránky důvěry. V současné době jsou k dispozici tři schránky důvěry na území města Karviné. První schránka je umístěna na náměstí Budovatelů v Karviné-Novém Městě, druhá schránka je nainstalována v Karviné-Ráji na domě s pečovatelskou službou č. p. 814 a třetí je umístěna v Karviné-Fryštátě na ul. K. Sliwky (spojka mezi ul. K. Sliwky a OD BILLA). Do

schránek důvěry mohou všichni občané města vkládat své návrhy, připomínky, podněty apod. Na základě těchto podnětů strážníci provádějí potřebná opatření pro řešení problémů.

Tabulka č. 25 Srovnání počtu vložených připomínek, stížností a podnětů v jednotlivých letech

2011	2012	2013	2014	2015
72	94	39	63	33

Zdroj: MPK

Stěžejní projekty v rámci programu prevence kriminality realizované MPK

MPK je garantem prevence kriminality statutárního města Karviná a významnou měrou se podílí na preventivních programech ve městě.

Projekty z oblasti sociální prevence

Projekt asistenti prevence kriminality

Asistent prevence kriminality (dále jen APK) - úsek prevence kriminality MPK v roce 2012 začal realizovat projekt na základě výzvy Ministerstva vnitra České republiky. Stejný projekt byl realizován v 11 městech České republiky. Projekt byl schválen a podpořen z prostředků Evropského sociálního fondu. V období od 1. července 2012 do 30. června 2014 bylo zaměstnáno u MPK celkem 10 APK.

V období od 1. července do 31. prosince 2014 byli v rámci projektu podporovaného Ministerstvem vnitra České republiky zaměstnáni u MPK 4 APK. Vedení SMK vyhodnotilo práci APK jako přínosnou a od 01. 01. 2015 rozhodlo o přijetí dvou APK do trvalého pracovního poměru u MPK a zároveň asistenty začlenilo do Organizačního řádu MPK.

Asistenti vykonávají hlavně pochůzkovou činnost v sociálně vyloučené lokalitě v Karviné-Novém Městě s cílem snížení rizika páchaní trestné činnosti, přestupků a zvýšení bezpečnosti. Při své činnosti úzce spolupracují se strážníky okrskáři. APK přispívají k ochraně a bezpečnosti osob a majetku, provádějí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích, dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití, podílí se na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení města a také dohlíží na bezpečnou cestu dětí do základních škol. Ve spolupráci se strážníkem okrskářem zprostředkovávají komunikaci obyvatel s institucemi.

Od října 2014 se zároveň APK zapojili do realizací projektů prevence kriminality, zejména v oblasti informování občanů (besedy pro základní a střední školy), ale i v oblasti sportovních aktivit mládeže. V roce 2015 se zapojili v rámci městského projektu „Cesta k městu“ do přímé samostatné tvorby a realizace projektů prevence kriminality. Již první projekt pod názvem „S rapem proti kriminalitě“ byl natolik úspěšný, že v následujícím roce získali opět dotaci od statutárního města s možností vytvořit nastavbu pilotního projektu s pracovním názvem „I s rapem proti kriminalitě – návrat ke zdravému rozumu.“

Za období od 01. 01. 2014 do 31. 12. 2014 bylo zaevidováno v rámci informačního systému MEMPHIS MPK 730 úkonů APK. V roce 2015 bylo zaevidováno v informačním systému MPK celkově 420 událostí, což při přepočtu na jednoho asistenta představuje 15 % nárůst úkonů. Z tohoto kvanta patřila mezi jejich nejčastější činnosti upozornění fyzické nebo právnické osoby na zjištěné nedostatky, poučení o možném způsobu řešení a také předávání poznatků Technickým službám Karviná, a.s. k odklizení nepořádku na veřejných prostranstvích. V součinnosti se strážníky MPK napomáhali v odhalování přestupků, oznámeních správním orgánům, oznámeních PČR, z čehož 1x napomohli podstatnou měrou k odhalení závažného trestného činu, který by bez jejich pomoci, místní znalosti a důvěry občanů zůstal patrně skryt (týrání a vydírání seniora). Dále také v rámci své činnosti nalézali použité injekčních stříkačky a společně se strážníky okrskáři prováděli v roce 2014 kontroly lokality Karviná-Staré Město, kde společnost OKD vykupovala rodinné domky. V těch, které byly v důsledku toho již neobydleny, docházelo často ke krádežím, především kovového šrotu. Jejich kontrolní a preventivní činnost byla přínosem, jelikož mnoho pachatelů krádeží pochází právě z lokality Karviná-Nové Město.

Asistenti městské policie (dále jen AMP) představují od 1. září 2015 další pomocnou složku obdobného charakteru jako APK, byť jejich zaměření je úzce specifikováno a není zcela totožné. Projekt je finančně podporován Ministerstvem práce a sociálních věcí prostřednictvím ÚP ČR. Je postaven na spolupráci čtyř AMP (plánováno navýšení na celkem 10) s okrskáři a APK v lokalitě Karviná-Nové Město. Jejich hlavním cílem je napomáhat zejména občanům, kteří navštěvují místní instituce, jako jsou Úřad práce ČR a Okresní správa sociálního zabezpečení. Napomáhají občanům nejen v praktické orientaci, ale zároveň takto dohlížejí na veřejný pořádek v těchto institucích a jejich okolí. Jejich činnost je obdobná jako u APK, ovšem rozdílná v konkrétně přiděleném a vymezeném úseku působnosti.

Sociálně psychologický výcvik pro rodiče s dětmi – cílem projektu je snížení kriminality mladistvých, zlepšení kvality života v rodinném systému, pomoc při řešení rodinných, výchovných a komunikačních problémů, odborné poradenství rizikovým rodinám při zvládání zátěžových situací. V rámci skupinové práce byl program orientován zejména na témata:

- výchovně vzdělávacích besed, zaměřených na prevenci kriminality mládeže, právní vědomí a bezpečné užívání internetu,
- rozvoje verbálních schopností a komunikace, posilování vlastností a schopností osobnosti, sebepoznání a posilování sociálních dovedností, problematika závislostí a posilování volních vlastností ve styku s návykovými látkami, právní vědomí a rozvoj kriminálních vzorců chování.

Projekty z oblasti situační prevence

Rozšíření městského kamerového systému

Úsek prevence kriminality MPK v současnosti spolupracuje s oddělením informačních služeb OO MMK a Policií ČR na studii k revitalizaci a rozšíření MKDS.

Forenzní značení jízdních kol a invalidních vozíků

Nová forenzní metoda značení majetku syntetickou DNA, která není pouhým okem viditelná. Každé kolo či vozík, které bylo majitelem dodáno, bylo označeno a opatřeno příslušnou samolepkou, která varuje a informuje potencionálního pachatele, že toto je chráněno syntetickou DNA. Značená jízdní kola a invalidní vozíky byly zaevidovány do lokálního registru a poté byla data zaslána do Národního registru forenzního identifikačního značení.

Tabulka č. 26 Počty značení a počty označených jízdních kol v letech 2014 – 2015

Rok	2014	2015
Počet značení	17	20
Počet označených kol	322	270

Zdroj: MPK

Senioři v bezpečí domova

Dlouhodobý projekt, který probíhá formou montáže bezpečnostních řetízků na vstupní a balkonové dveře, pojistek proti vysazení dveří z pantů, montáže panoramatických kukátek a montáže zámků balkonových dveří v přízemních bytech. Je určen pro seniory starší 60 let a osoby zdravotně postižené. Montážní práce zajišťuje strážník Městské policie Karviná se znalostí zámečnické činnosti.

Kolo v bezpečí

Jedná se o bezpečnostní stojany na jízdní kola. Stojany umožňují uzamčení kola speciálním zámkem FAB za rám k pevné konzole pomocí odolného uzávěru, bez následné možnosti vylomení zámků. Konstrukce stojanu umožňuje použít i klasický lankový zámek. Speciální zámek FAB je možno si

zakoupit v Městském informačním centru v Karviné-Fryštátě. Cílem projektu je ochrana jízdních kol před krádežemi. Umožní občanům nenarušenou návštěvu úřadů, sportovních center a obchodních center bez pocitu strachu z odcizení jízdního kola.

Umístění bezpečnostních stojanů na jízdní kola v Karviné:

- **Městská část Karviná-Fryštát**
OD Billa, OC Hypernova, Středisko tělovýchovy a rekreačních služeb (STaRS) - zimní stadion, STaRS - před hotelem STaRS, regionální knihovna, tržnice, Slezská univerzita OPF Univerzitní náměstí, České energetické závody (ČEZ).
- **Městská část Karviná-Ráj**
Prodejna Teppich, Pohoda - NZDM pro mládež, HM Tesco Stores, a.s., Zdravotní středisko V Aleji.
- **Městská část Karviná-Nové Město**
Stadion Kovona, stadion Bažantnice, hala házené, KSVČ Juventus, náměstí Budovatelů, Městský dům kultury, Obchodně podnikatelská fakulta Slezské univerzity, ul. Na Vyhlídce, MMK ul. Mírová, MŠ U Vilíka, gymnázium, Karvinská hornická nemocnice, ZŠ Dělnická – sportovní areál, ZŠ Cihelní.
- **Městská část Karviná-Mizerov**
Potraviny Hruška, ul. Žižkova.
- **Městská část Karviná-Hranice**
Nákupní středisko Mír, krytý bazén.

Projekty z oblasti informování občanů o možnostech a způsobech ochrany před trestnou činností

Bezpečně o prázdninách

Projekt, který probíhá každoročně od roku 2011, jehož hlavními realizátory jsou ZŠ Prameny v Karviné Ráji a MPK. Cílem je praktickými ukázkami na několika stanovištích zvýšit informovanost cílové skupiny o úrazové prevenci, zprostředkovat informace o bezpečných situacích a o účinných formách ochrany před trestnou činností. Dále hravou formou seznámit děti se zásadami poskytování první pomoci, zvýšit kompetence vedoucí k odpovědnosti za své chování, k bezpečnému trávení volného času (především v době prázdnin), k vlastní bezpečnosti, předcházení sociálně patologickým jevům a rizikovému chování, upevnit již získané vědomosti a dovednosti při jednání v rámci osobního bezpečí.

Sebeobrana žen

Tradiční projekt, který MPK organizuje, je určen pro ženy a dívky ve věku od 18 let z řad široké veřejnosti a především zaměstnané v profesích se zvýšeným potencionálním rizikem vystavení násilné a související majetkové trestné činnosti. Během kurzu se naučí základním prvkům sebeobrany proti nejběžnějším způsobům útoku, vyzkoušejí si reakce v rizikových situacích, naučí se používat předměty denní potřeby k sebeobraně, rozpoznat nebezpečné situace, místa, lidi a v neposlední řadě si zvýší sebevědomí a pocit bezpečnosti. Seznámí se také blíže se související právní problematikou. Realizace dosud posledního kurzu proběhla v období říjen – listopad 2015. Výcvik probíhal pod vedením zkušených strážníků, v deseti lekcích po dvou hodinách. Kurzu se účastnilo 60 dívek a žen.

Bezpečně po celý den (cyklus interaktivních besed pro mateřské, základní a střední školy)

V roce 2015 bylo osloveno cca 2.500 žáků mateřských, základních a středních škol, kdy proběhlo celkem 148 besed:

- pro **MŠ** na téma seznámení dětí s městskou policií a její činností a se základy dopravní

výchovy. Besedy obsahovaly informace o systému ve městě (čísla tísňového volání) a základy bezpečného chování v silničním provozu. Připravené modelové situace, do kterých se samotné děti aktivně zapojovaly, prověřily jejich reakce na určité nebezpečné situace,

- pro **1. stupeň ZŠ** proběhly besedy s problematikou jejich osobní bezpečnosti ve vztahu k neznámým osobám a předmětům, zvířatům a jiným nebezpečím, která jim hrozí. Dále byla probírána témata jako je šikana a kyberšikana,
- pro **2. stupeň ZŠ** proběhly besedy s tématy - šikana, kyberšikana, problematika drog, multikulturalismus a základy právního vědomí,
- v rámci činnosti Úseku prevence kriminality MPK proběhly v roce 2015 nově, po dohodě se Službou tisku a prevence Policie ČR, besedy na **SŠ** v Karviné, kde bylo provedeno 9 besed a bylo osloveno cca 220 žáků. Témata na uvedených besedách byla - problematika drog, multikulturalismus a základy právního vědomí.

Časový harmonogram besed je vždy předem konzultován s řediteli mateřských, základních a středních škol. Besedy přispívají k vyšším znalostem a vědomostem žáků základních škol o uvedených tématech, které mohou uplatnit v rizikových situacích a zlepšila se spolupráce mateřských, základních a středních škol s MPK.

Chráníme seniory

Jedná se o besedy, které se realizují již od roku 2007 a jsou určeny pro starší obyvatele, kteří se často stávají terčem zájmů kapsářů, podvodníků i násilníků. Zranitelnější jsou i v silničním provozu. Základním tématem besed jsou „Zásady bezpečného chování“. V letech 2014 – 2015 proběhlo 15 besed převážně v klubech seniorů, které přispěly ke zvýšení pocitu bezpečí a rozšíření vědomostí o možných rizikových situacích. V roce 2015 proběhla beseda pod záštitou náměstka primátora statutárního města Karviné na téma „Šmejdi“ v MDK. Ne uvedené besedě byli zástupci ČOI, svazu na ochranu spotřebitele a MPK.

Úsek prevence kriminality hodlá i v dalších letech pokračovat v besedách na aktuální témata tak, aby senioři byli informováni o těchto nekalých praktikách. Na závěr besed jsou všem zúčastněným předány osobní alarmy, reflexní prvky a propagační materiály.

Manažer prevence kriminality

Manažer je kontaktní osobou pro Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality MV ČR, PČR a pro manažera prevence kriminality Moravskoslezského krajského úřadu.

Náplň práce osoby manažera prevence kriminality:

- metodicky napomáhá subjektům realizujícím preventivní aktivity,
- koordinuje souběh s ostatními programy na území města,
- odpovídá za vytváření strategie prevence kriminality ve městě a při její realizaci,
- zpracovává projekty prevence kriminality, které předkládá Komisi bezpečnostní a prevence ke schválení,
- spolupracuje se zainteresovanými subjekty,
- analyzuje a shromažďuje data o vývoji trestné činnosti a sociálně patologických jevů a vyhodnocuje důsledky těchto analýz,
- vyhodnocuje bezpečnostní situaci a účinnost preventivních programů,
- odpovídá za každoroční přípravu, realizaci, vyhodnocení a vyúčtování městského programu prevence kriminality,
- prezentuje preventivní aktivity v médiích.

Tabulka č. 27 Souhrnný přehled všech projektů prevence kriminality, které byly podpořeny státní účelovou dotací MV ČR v letech 1996 – 2015

P.č.	Rok	Název projektu	Oblast prevence	Instituce	Částka v Kč
1.	1996	VPT pro manažera		Obligatorní položka	120.000,-
2.	1996	Sociologický průzkum vnímání pocitu bezpečnosti občanů		Obligatorní položka	100.000,-
3.	1997	Mládež a životní styl	Sociální	Akademie J. A. Komenského	50.000,-
4.	1997	Začít spolu I.	Sociální	ZŠ Družby	150.000,-
5.	1997	Začít spolu II.	Sociální	Mateřská škola č.p. 2910	160.000,-
6.	1997	Úprava a dovybavení Ubytovny pro krátkodobý pobyt matky s dítětem	Sociální	Ubytovna pro krátkodobý pobyt matky s dítětem	240.000,-
7.	1997	Rozvoj péče o osoby bez přístřeší	Sociální	Slezská diakonie - Bethel	400.000,-
8.	1997	Zařízení pro volný čas – mezibloková hřiště	Sociální	Město Karviná	400.000,-
9.	1997	Betonové stoly pro stolní tenis	Sociální	Město Karviná	150.000,-
10.	1997	Basketbalové koše	Sociální	Město Karviná	150.000,-
11.	1997	Hřiště pro skateboard	Sociální	Město Karviná	550.000,-
12.	1997	Semináře a přednášky pro žáky škol	Sociální	Městský dům kultury	100.000,-
13.	1997	Preventivní činnost v oblasti rasismu, šikany..., určeno pro učitele a žáky škol	Sociální	Pedagog. psych. poradna	49.000,-
14.	1997	Vzdělávání pracovníků Domu křesťanské pomoci Bethel	Sociální	Slezská diakonie - Bethel	30.000,-
15.	1997	Vzdělávání v protidrogové oblasti	Sociální	AZ HELP – občanské sdružení pro pomoc závislým osobám	37.000,-
16.	1997	Elektronické zabezpečení školních objektů	Situační	MP Karviná	1.200.000,-
17.	1997	Vzdělávací program pro manažery KSP		Obligatorní položka	20.000,-
18.	1998	Prevence HIV/AIDS	Sociální	OHS	50.000,-
19.	1998	Program Začít spolu	Sociální	Mateřská škola	50.000,-
20.	1998	Program Začít spolu na ZŠ	Sociální	ZŠ Mendelova	120.000,-
21.	1998	Začít znovu	Sociální	Akademie J. A. Komenského	150.000,-
22.	1998	Vzdělávání v problematice výchovy ke zdravému životnímu stylu	Sociální	PPP	36.000,-
23.	1998	Šikana a agresivní jednání, právní vědomí	Sociální	PPP	50.000,-
24.	1998	Peer program	Sociální	PPP	55.000,-
25.	1998	Vydání materiálu k preventivním aktivitám	Sociální	Město Karviná	8.000,-
26.	1998	Videotrénink interakcí	Sociální	Město Karviná	67.000,-
27.	1998	Příměstský tábor	Sociální	DDM	40.000,-
28.	1998	Betonové stoly na stolní tenis	Sociální	Město Karviná	112.000,-
29.	1998	Basketbalové koše	Sociální	Město Karviná	80.000,-
30.	1998	Děti ulice	Sociální	DDM	45.000,-
31.	1998	Ve škole po škole	Sociální	ZŠ Družby	70.000,-
32.	1998	Vybavení tělocvičny a dalších	Sociální	Ubytovna pro krátkodobý pobyt	71.000,-

		objektů v nových prostorách ubytovny pro matky s dítětem		matky s dítětem	
33.	1998	Monitoring rizikových míst	Situační	MP Karviná	1.450.000,-
34.	1998	Elektronické zabezpečení školských objektů	Situační	MP Karviná	400.000,-
35.	1998	Osvětlení parkovišť a rizikových míst	Situační	Město Karviná	150.000,-
36.	1998	Počítačové spojení mezi MP a PČR	Situační	MP Karviná	133.000,-
37.	1998	Propagace možností krizové intervence	Info. pro občany	Centrum psychologické pomoci	12.000,-
38.	1998	Stránka informací o prevenci kriminality ve městě	Info. pro občany	Město Karviná	70.000,-
39.	1998	Vybavení OŘ PČR výpočetní technikou pro preventivní činnosti	Oblig. položka	OŘ PČR	144.000,-
40.	1999	Kurz soc. psych. výcviku strážníků MP	Sociální	MP Karviná	144.000,-
41.	1999	Když romské děti zpívají a malují	Sociální	ZŠ Družby	55.000,-
42.	1999	Víceúčelový sportovní areál	Sociální	ZŠ Borovského	220.000,-
43.	1999	Zřízení speciálního zařízení pro dívky	Sociální	Heřmánek o.s.	445.000,-
44.	1999	Dovybavení střediska „Charitní služba dětem a mládeži“	Sociální	Charita Český Těšín	52.000,-
45.	1999	Na kole kolem Karviné	Sociální	Charita Český Těšín	100.000,-
46.	1999	Péče o muže bez přístřeší	Sociální	Slezská diakonie - Bethel	200.000,-
47.	1999	Začít znovu a MOST	Sociální	Akademie J. A. Komenského	140.000,-
48.	1999	Duhový klub	Sociální	DDM Juventus Karviná	110.000,-
49.	1999	Monitoring rizikových míst	Situační	MP Karviná	1.200.000,-
50.	1999	Osvětlení parkovišť a rizikových míst	Situační	Město Karviná	66.000,-
51.	1999	Výroba instruktážní kazety „Sami na ulici“	Info.pro občany	Město Karviná	21.000,-
52.	1999	Expedice prevence 99		Obligatoční položka	150.000,-
53.	1999	MŠMT - SVP		Obligatoční položka	397.000,-
54.	2000	Rozšíření „Bydlení Heřmánek“	Sociální	OS Heřmánek	150.000,-
55.	2000	Letní prázdninová činnost	Sociální	Dům dětí a mládeže Juventus	90.000,-
56.	2000	Dětský úsměv	Sociální	Oblastní charita Český Těšín	50.000,-
57.	2000	Kulturní vyžití romské mládeže	Sociální	Sdružení Romů Severní Moravy	40.000,-
58.	2000	Dovybavení skateboardového areálu	Sociální	Správa tělovýchovných služeb města	150.000,-
59.	2000	Dokončení víceúčelového sportovního areálu	Sociální	ZŠ Borovského	30.000,-
60.	2000	Průvodci bezpečným chováním	Sociální	Pedag. psychol. poradna	6.000,-
61.	2000	Preventivní iniciativy ubytovny pro matky s dětmi	Sociální	Ubytovna pro pobyt matek s dětmi	25.000,-
62.	2000	Sportovní vyžití romské mládeže	Sociální	Sdružení Romů Severní Moravy	35.00,-
63.	2000	Využití volného času dětí a mládeže	Sociální	OS Heřmánek	40.000,-
64.	2000	Monitorování rizikových míst	Situační	MP Karviná	600.000,-
65.	2000	Proti nárůstu kriminality	Situační	MP Karviná	100.000,-

66.	2000	Bližšie veřejnosti	Situační	MP Karviná	45.000,-
67.	2001	Jak se ubránit pouličním násilnostem	Sociální	MP Karviná	100.000,-
68.	2001	Právo na každý den – vzdělávací kurz	Sociální	Facia	3.000,-
69.	2001	Monitoring rizikových míst	Situační	MP Karviná	350.000,-
70.	2002	Středisko volného času „POHODA“	Sociální	Slezská diakonie	164.000,-
71.	2002	Středisko volného času dětí a mládeže „OÁZA“	Sociální	Akademie J. A. Komenského	64.000,-
72.	2002	Klub pro mládež z ulice a sídliště	Sociální	O.S. Horizont	85.000,-
73.	2002	Marketingová komunikace	Sociální	agentura MOSPRA	1.500,-
74.	2003	Nízkoprahový klub ON LINE	Sociální	Slezská diakonie	150.000,-
75.	2003	Středisko volného času pro děti a mládež „Sluníčko“	Sociální	ATOM – asociace turist. oddílu mládeže	35.000,-
76.	2003	Středisko volného času POHODA	Sociální	Slezská diakonie	50.000,-
77.	2003	Mateřské centrum Sluníčko	Sociální	Sdružení křesťanských maminek	60.000,-
78.	2003	Nízkoprahový klub pro mládež	Sociální	Horizont Karviná	70.000,-
79.	2003	Prevence kriminality a média	Sociální	agentura MOSPRA	2.000,-
80.	2003	Prevence kriminality	Oblig. položka	Institut pro místní správu Praha	4.000,-
81.	2004	Karviná – ENFACES – DĚTEM CD	Sociální	Občanské sdružení ENFACES DĚTEM	50.000,-
82.	2004	Centrum primární prevence	Sociální	Slezská diakonie	50.000,-
83.	2004	Klub ON Line	Sociální	Slezská diakonie	50.000,-
84.	2005	Nízkoprahové středisko POHODA	Sociální	Slezská diakonie	92.000,-
85.	2006	Jak se ubránit pouličnímu násilí	Inform. občanů	MP Karviná	20.000,-
86.	2006	Podpora a rozvoj ve Středisku volného času dětí a mládeže OÁZA	Sociální	Akademie J. A. Komenského	67.000,-
87.	2006	Dveře nepřekonáš	Situační	MP Karviná	37.000,-
88.	2007	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež POHODA	Sociální	Slezská diakonie	75.000,-
89.	2007	Rozšíření městského kamerového dohlížecího systému	Situační	MP Karviná	64.300,-
90.	2008	Koncepce prevence kriminality na léta 2008-2011	Obligatoční položka		50.000,-
91.	2008	Kolo v bezpečí	Situační	MP Karviná	130.000,-
92.	2008	Klub ON Line	Sociální	Slezská diakonie	62.000,-
93.	2009	Bezpečný domov pro seniory	Situační	MP Karviná	25.000,-
94.	2009	Kolo v bezpečí – 2. etapa	Situační	MP Karviná	140.000,-
95.	2009	Rozšíření městského kamerového systému	Situační	MP Karviná	327.000,-
96.	2010	Systém včasné intervence - investiční	Sociální	OSPOD	486.000,-
97.	2010	Systém včasné intervence- neinvestiční	Sociální	OSPOD	142.000,-

98.	2010	Asistenti prevence kriminality (Úsvit)	Sociální	MP Karviná	680.000,-
99.	2010	Bezpečný dům (Úsvit)	Situační	MP Karviná	566.000,-
100.	2010	Domovníci (Úsvit)	Sociální	MP Karviná	28.000,-
101.	2010	Dluhová problematika v kostce (Úsvit)	Inform. občanů	MP Karviná	37.000,-
102.	2010	Projekt rozšíření estet. výchovy	Sociální	MP Karviná	216.000,-
103.	2010	Integrace (Úsvit)	Sociální	MP Karviná	136.000,-
104.	2010	Právo pro každý den (Úsvit)	Sociální	MP Karviná	30.000,-
105.	2011	Prevence kyberšikany	Inform. občanů	MP Karviná	83.000,-
106.	2011	Volnočasové aktivity	Sociální	MP Karviná	146.000,-
107.	2011	Asistenti prevence kriminality	Sociální	MP Karviná	577.000,-
108.	2012	Karviná-Sociálně psychologický výcvik pro rodiče s dětmi	Sociální	OSPOD	91.000,-
109.	2012	Karviná-Volný čas	Sociální	MP Karviná	149.000,-
110.	2012	Karviná-Senioři v bezpečí domova	Situační	MP Karviná	38.000,-
111.	2012	Karviná-rozšíření městského kamerového dohlížecího systému	Situační	MP Karviná	262.000,-
112.	2013	Karviná-Sociálně psychologický výcvik pro rodiče s dětmi	Sociální	MP Karviná	322.000,-
113.	2013	Karviná-rozšíření MKDS	Situační	MP Karviná	101.000,-
114.	2014	Karviná-Asistenti prevence kriminality	Sociální	MP Karviná	458.000,-
115.	2014	Karviná-Senioři-bezpečný domov	Situační	MP Karviná	46.000,-
116.	2014	Karviná-Forezní značení jízdních kol	Situační	MP Karviná	51.000,-
117.	2014	Karviná-Volný čas dětí	Sociální	MP Karviná	132.000,-
118.	2014	Karviná-Sociálně psychologický výcvik pro rodiče s dětmi	Sociální	OSPOD	92.000,-
119.	2015	Karviná-Asistenti prevence kriminality	Sociální	MP Karviná	427.000,-
120.	2015	Karviná-Forezní značení jízdních kol	Situační	MP Karviná	98.000,-
121.	2015	Karviná-Sociálně psychologický výcvik pro rodiče s dětmi	Sociální	OSPOD	93.000,-
122.	2015	Karviná-rozšíření městského kamerového dohlížecího systému	Situační	MP Karviná	95.004,-
CELKEM					19.889.804,-

Zdroj: MPK

Tabulka 28 Realizované projekty v rámci Programu prevence kriminality podpořené z rozpočtu města Karviné

ROK	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Počet podpořených projektů	13	13	13	20	16	16	17	8	10
Z toho - sociální	12	11	9	16	13	11	13	5	3
situační	1	1	3	1	1	2	1	1	3
Info. občanů	-	1	1	3	2	3	3	2	4
Výše dotace (Kč)	600.000	500.000	500.000	659.000	300.000	257.344	200.000	200.000	300.000

Zdroj: MPK

Tabulka č. 29 Přehled realizovaných projektů podpořených Nadací OKD

Rok	Název projektu	Částka (Kč)
2009	Sportovní hřiště	550.000,-
2010	Integrace	80.000,-
2010	Mezinárodní spolupráce	34.000,-
2011	Volný čas dětí	83.000,-
2012	Volný čas dětí	71.000,-
2014	Volnočasové aktivity	68.000,-
CELKEM		886.000,-

Zdroj: MPK

Tabulka č. 30 Přehled realizovaných projektů podpořených Moravskoslezským krajem

Rok	Název projektu	Částka (Kč)
2011	Letní tábor	50.000,-
2012	Letní tábor a volnočasové aktivity	50.000,-
CELKEM		100.000,-

Zdroj: MPK

6.3 Pracovní skupina prevence kriminality statutárního města Karviná

Rada města Karviné vydala dle ustanovení § 102, odst. 2, písm. h, zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů, usnesení o zřízení Komise bezpečnostní a prevence Rady města Karviné.

Náplň činnosti Komise bezpečnostní a prevence

- předkládá radě města a primátorovi návrhy na opatření týkající se zajištění bezpečnosti na území města,
- projednává informace a zprávy o stavu zajištění bezpečnosti zpracované PČR a MPK, navrhuje k nim stanoviska pro radu města, příp. pro Bezpečnostní radu obce s rozšířenou působností Karviná,
- podává radě města návrhy na uplatnění obecního zájmu při pronajímání nebytových prostor v objektech města,
- projednává a předkládá radě města návrhy programů a projektů v oblasti prevence kriminality na místní úrovni a v oblasti prevence sociálně patologických jevů a návazné kriminality,
- podává radě města návrhy na rozpočet městské policie v rámci své působnosti,

- doporučuje radě města vypsání grantového programu v oblasti prevence kriminality a prevence sociálně patologických jevů včetně tematického určení, vyhodnocuje žádosti o granty a se stanoviskem je předkládá radě města k rozhodnutí,
- sleduje a vyhodnocuje rozvoj MKDS na území města, jeho vliv na vývoj bezpečnosti a kriminality, vyjadřuje se k rozmístování kamer z hlediska potřeb města, podává návrhy stanovisek a opatření radě města,
- projednává koncepci prevence kriminality a závislostí na návykových látkách a jejich vyhodnocení,
- sleduje monitoring užívání návykových látek na území města, přijímá opatření,
- navrhuje změny a úpravy OZV týkajících se veřejného pořádku (alkohol, prostituce, hluk atd.).

Komisi tvoří 9 členů z řad zástupců politických stran, odborné a laické veřejnosti a zástupci obvodních oddělení PČR.

6.4 Policie České republiky

Strategický partner, spolupracující v oblastech udržování veřejného pořádku a kriminality na území města, minimalizaci a předcházení trestné činnosti, ochraně zdraví a života občanů, zvyšování pocitu bezpečnosti obyvatelstva, ochraně majetku, vytváření a následné realizaci preventivních opatření a programů. K naplňování cílů slouží pravidelné součinnostní schůzky představitelů města, MPK a PČR. Taktéž jsou realizovány pravidelné schůzky protidrogového koordinátora MPK s příslušníky služby kriminální policie a vyšetřování PČR. Vzájemně jsou předávány podstatné a důležité informace se záměrem co nejlepší koordinace jednotlivých kroků k účinnému a efektivnímu plnění stanovených úkolů a opatření. Dlouhodobě jsou realizovány společné bezpečnostní akce s různým zaměřením. Počínaje kontrolou zaměřenou na podávání alkoholických nápojů mladistvým v restauračních zařízeních, přes kontroly sběrných surovin až po dopravně bezpečnostní akce a mnoho dalších. Stejně tak PČR spolupracuje s MPK při zabezpečování veřejného pořádku při zajišťování různých sportovních a kulturních akcí na území města. Skupina tisku a prevence Policie ČR se spolupodílí na tvorbě bezpečnostních analýz, strategických dokumentů a návrhů projektů prevence, zejména v oblasti situační prevence a informování občanů. V rámci rozšiřování MKDS vyhodnocují bezpečnostní rizika v jednotlivých oblastech a předkládají návrhy na umístění dalších kamerových bodů. Zároveň úzce spolupracují při realizaci vybraných projektů prevence kriminality. Vedoucí obou obvodních oddělení zasedají již několik let v poradním orgánu Rady města – Komise bezpečnosti a prevence. Spolupráce je také provázána i v oblasti metodického a taktického výcviků strážníků a policistů, včetně pravidelných společných cvičení psovodů. Policie ČR je hlavním partnerem při naplňování úkolů vycházejících z NT a nového, navazujícího programu KorB (viz bod č. 8).

6.5 Probační a mediační služba Karviná (PMS)

PMS usiluje o zprostředkování účinného a společensky prospěšného řešení konfliktů spojených s trestnou činností a současně organizuje a zajišťuje efektivní a důstojný výkon alternativních trestů a opatření s důrazem na zájmy poškozených, ochranu komunity a prevenci kriminality.

MPK zasílá na dožádání PMS informace o klientech, kteří figurují v souvislosti s protiprávním jednáním v událostech MPK. V roce 2015 se MPK zúčastnila svým příspěvkem konference pořádané PMS na téma Koordinovaný přístup k obětem trestné činnosti.

Oblast práce s mladistvými a nezletilými klienty v přípravném řízení a řízení před soudem

V roce 2015 obdrželo středisko PMS v Karviné 50 podnětů k osobám mladším 15 let a usnesení o zahájení trestního stíhání mladistvých pachatelů. Pracovníci střediska PMS zahajují činnost v oblasti práce s mladistvými klienty na základě vlastní iniciativy, po vyhodnocení okolností trestní věci, trestní minulosti mladistvého a na základě jeho připravenosti aktivně řešit následky trestné činnosti. Jsou

řešeny případy majetkové trestné činnosti, ublížení na zdraví, výtržnictví aj. Pracovníci střediska PMS spolupracují s mladistvým pachatelem a jeho rodiči a vedou mladistvého klienta k odčinění následků trestné činnosti spočívající především v omluvě poškozenému a náhradě způsobené škody. Mladistvému je také doporučováno, aby se zapojil do práce pro komunitu výkonem tzv. společensky prospěšné činnosti, kdy mladistvý vykoná ve svém volném čase a bezplatně určitý počet hodin prací ve prospěch mateřské školy, volnočasového zařízení apod. Mladistvý je tak veden k převzetí odpovědnosti za své trestné jednání. Mladiství jsou také zařazováni do probačního programu.

Zavádění a rozvoj probačních programů

V současné době je v Karviné realizován probační program PUNKT rodina, který je určen klientům ve věku 15 – 18 let, kteří se dopustili protiprávní činnosti. Cílem programu je pomocí jednotlivých témat a praktických cvičení vytvořit pro pachatele příležitost přemýšlet o důsledcích provinění pro něj, oběť a společnost a společně s ním označit rizikové situace, které vedly ke spáchání protiprávního činu. Program si klade za cíl posílit silné stránky klientů a naučit je zvládat rizikové situace v běžném životě bez konfliktů se zákonem, snížit tak riziko recidivy a napomáhat jejich sociální integraci. Zároveň je program zaměřen na zapojení a posílení rodiny jako významného zdroje podpory mladistvých pachatelů. Aktuálně probíhá druhý běh programu a projekt by měl být ukončen k 30. 06. 2016.

Problematika dohledů ukládaných mladistvým a dětem mladším 15 let

V roce 2015 PMS vykonávala dohled u mladistvých a u dětí mladších 15 let celkem v 16 případech. Mladiství a nezletilí pocházejí zpravidla z rozvrácených rodin, kde je častá nízká vzdělanost rodičů, kteří jsou obvykle nezaměstnaní a žijí dlouhodobě ze sociálních dávek. Nezletilí a mladiství nemají vytvořený žádný systém hodnot, násilí a touha po rychlém nabytí majetku je pro ně základním motivem řešení problémů. V rámci dohledu pracuje PMS nejen s mladistvými a nezletilými, ale i jeho rodinou, sleduje chování klienta i ve škole a snaží se jej vést k životu v souladu se zákonem.

6.6 Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje, centrální požární stanice Karviná (HZS)

HZS se spolupodílí na prevenci kriminality zejména svou účastí v rámci různých programů se zaměřením na volnočasové aktivity dětí a zejména jejich bezpečnost. Hasičskou stanicí v Karviné navštívilo v rámci preventivních programů během roku 2015 přes tisíc osob, ve valné většině dětí. V areálu stanice také proběhl projekt Městské policie Karviná „Prázdniny bez úrazu“, kde mimo ukázek z činnosti strážníků předvedli pro děti své dovednosti i členové HZS, Českého červeného kříže či příslušníci Policie ČR. HZS je další z partnerů při realizaci akcí NT a navazující KorB (viz bod č. 8). Dlouhodobě spolupracuje při kontrolách živnostenských provozoven, ale také bytových, či nebytových prostor.

6.7 Úřad práce ČR, kontaktní pracoviště Karviná (ÚP)

Úzká spolupráce s úřadem práce spočívá především ve vzájemném předávání informací v oblasti boje proti gamblerství a jiným způsobům zneužívání sociálních dávek, kde spadá například kontrola provozoven sběrných surovin (neohlášený vedlejší příjem) a pravidelná systematická kontrola provozoven s výherními hracími zařízeními. Z podnětů MPK byl v období září 2014 až prosinec 2015 zaznamenán nárůst správních řízení, vedených ÚP za účelem změny způsobu vyplácení dávek pro neadresné využívání dávek pomoci v hmotné nouzi (v souvislosti s gamblerstvím). Z počátečních 3 správních řízení na celkově 79 ukončených a pravomocných rozhodnutí o změně způsobu vyplácení dávek (65% vypláceno formou poukázek a 35% ve formě finanční hotovosti). Mimo jiné je to jeden z hlavních spolupracujících subjektů v rámci akcí NT a jejího navazujícího programu KorB (viz bod 8). Dále se pak přímo zapojuje do preventivních aktivit, kdy finančně podporuje projekt AMP. V neposlední řadě poskytuje údaje o stavu zaměstnanosti a další podklady k tvorbě strategických dokumentů a bezpečnostních analýz. Spolupráce je provázána i v oblasti veřejného pořádku, kdy jsou

představiteli ÚP předávány informace o případném vzniku možných krizových situací v souvislosti s vyplácením sociálních dávek a dalších rizikových faktorů.

6.8 Krajská hygienická stanice – Územní pracoviště Karviná (KHS)

KHS patří mezi hlavní a dlouhodobě úzce spolupracující subjekty v rámci akcí NT a návazně i akcí KorB (viz bod 8). V rámci ochrany veřejného zdraví provádí kontroly zaměřené na čistotu veřejných prostor, sklepů domů a jejich okolí. Činí konkrétní opatření k odstranění závad v rámci čistoty a veřejného zdraví.

6.9 Instituce poskytující sociální péči a návazné služby

Na území statutárního města Karviná působí široká síť sociálních služeb, které jsou nástrojem pomoci a podpory lidem v nepříznivé sociální situaci a jejichž prostřednictvím se město snaží předcházet vyčlenění lidí ze společnosti. Zastupitelstvo statutárního města Karviná přijalo na svém 7. zasedání dne 10. 09. 2015, usnesením č. 207, 3. komunitní plán sociálních a návazných služeb na území města Karviné na období 2015 – 2018, který podrobně popisuje všechny sociální a návazné služby na území města zapojené do komunitního plánu (viz: <http://zip.er.cz/9604>). Uvádíme jen ty instituce poskytující sociální a návazné služby, které se v minulosti, byť jen částečně podíleli na preventivních aktivitách zastřešovaných MPK.

Sociální služby Karviná

Sociální služby Karviná jsou příspěvkovou organizací zřízenou statutárním městem Karviná k zabezpečení služeb v sociální oblasti, poskytované prostřednictvím středisek pečovatelské asistenční služby, centra denních služeb, denního stacionáře, chráněného bydlení, azylového domu. V minulosti se v rámci společných akcí NT zúčastňovaly za Sociální služby Karviná sociální pracovnice terénních programů.

Slezská diakonie

Je nestátní nezisková organizace poskytující sociální služby. Pomáhá potřebným lidem v nouzi. Organizuje, zajišťuje a poskytuje duchovní, sociální, zdravotní a pastorační péči o staré, osamělé, ohrožené, nemocné, zdravotně postižené a jinak potřebné. Do programu prevence kriminality se zapojuje realizací několika projektů. Nejzásadnější spolupráce se týká bezdomovectví a protidrogové problematiky.

Občanské sdružení Heřmánek

Posláním tohoto zařízení, tzv. Domu na půl cesty, je poskytování pobytové služby osobám zpravidla od 18 – 26 let, které po dosažení zletilosti opustili školská zařízení pro výkon ústavní, nebo ochranné výchovy. Další poskytovanou službou je poskytování okamžité pomoci dítěti, které se ocitlo bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy anebo ocitlo-li se dítě bez péče přiměřené jeho věku, jde-li o dítě tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané anebo o dítě, které se ocitlo v prostředí nebo situaci, kdy jsou závažným způsobem ohrožena jeho základní práva. V tomto zařízení pořádají preventisté MPK tematické besedy.

Kometa

Je nízkoprahové charitativní zařízení pro děti a mládež ve věku od 6 do 26 let. Napomáhá k prevenci sociálně patologických jevů a předcházení mladistvé delikvence. Denní centrum, ve kterém mohou mladí uživatelé z karvinských sídlišť smysluplně trávit volný čas. Nacházejí zde vhodné zázemí a prostředky, možnost navazování a udržování dobrých vztahů se svými vrstevníky a nabídku pravidelných i mimořádných aktivit. I v tomto zařízení pořádá MPK preventivní aktivity.

Akademický ústav Karviná, z.ú. OÁZA

NZDM, které se aktivně zapojuje do programu prevence. Hlavním cílem činnosti nízkoprahového zařízení je naplňovat potřeby a zájmy svých uživatelů, doprovázet je v obtížných situacích a přispívat ke zlepšení kvality jejich života. Každoročně realizují vlastní projekty prevence kriminality, včetně příměstských táborů pro romské děti a děti ze sociálně znevýhodněných rodin. S tímto zařízením je v rámci preventivních aktivit MPK nastavena dlouhodobá spolupráce.

Sdružení maminek Sluníčko, o. s.:

Centrum pro rodinu Sluníčko – mateřské centrum

Organizuje aktivity pro maminky na mateřské dovolené. Poskytuje služby poradny pro rodiny s dětmi se zaměřením na práci s rodinou, posilování rodičovských kompetencí, podporu pěstounských rodin a realizaci preventivních aktivit. Klub pro děti Bublina provozuje klubovou činnost, nabízí bezpečné trávení volného času pro děti od 6-14 let. Preventisté MPK vypomáhají tomuto sdružení při realizaci jejich vlastních projektů.

Centrum psychologické pomoci – rodinná a manželská poradna

Je příspěvkovou organizací Moravskoslezského kraje. Poskytuje odborné sociální poradenství v oblasti rodinných a partnerských vztahů, služby v oblasti náhradní rodinné péče a sociálně právní ochraně dětí a služby telefonické krizové pomoci. V dalších aktivitách se zapojuje do prevence realizací svých vlastních projektů. Podílí se na projektech jiných organizací - semináře, přednášky a další osvětová činnost.

Tísňová péče Dorkas (Ostrava)

Tísňová péče Dorkas napomáhá seniorům, osobám se zdravotním postižením a osobám s chronickým onemocněním, které žijí na území Moravy a Slezska snížit zdravotní, sociální a kriminální rizika a umožňuje setrvat co nejdéle v navykším domácím prostředí.

Služba je provozována prostřednictvím tísňových tlačítek umožňujícím prostřednictvím dalšího zařízení v přirozeném prostředí klienta hlasitou obousměrnou komunikaci. Na žádost této služby ověřují strážníci MPK na místě neodkladnou nouzovou situaci při nedostupnosti klienta.

Modrý kříž, o.s.

Posláním sdružení je pomáhat závislým nebo ohroženým závislostí na alkoholu, jiných návykových látkách a hráčských aktivitách (gamblerství), jejich rodinným příslušníkům a blízkým osobám. Občanské sdružení funguje v Karviné od roku 2005. V roce 2010 rozšířilo pomoc o služby následné péče, které poskytují pomoc a podporu osobám závislým na alkoholu, jiných návykových látkách a hráčských aktivitách, které absolvovaly ústavní nebo ambulantní léčbu ve zdravotnických zařízeních, případně se jí podrobují, a dále osobám, které abstínují bez odborné pomoci. V oblasti závislostí spolupracuje MPK prostřednictvím protidrogového koordinátora.

Dobrovolnické centrum ADRA – ADRA ČR

Je součástí mezinárodní sítě organizací založené Církví adventistů sedmého dne. Církev pravidelně přispívá na její rozvoj. Na území města provozuje charitativní obchody a sociální šatník. Spolupráce s MPK je realizována v oblasti bezdomovectví.

6.10 Další instituce na území města

Základní a mateřské školy – v loňském roce byl dokončen proces slučování základních a mateřských škol, kde je zřizovatelem město Karviná. V současnosti se na území města nachází 12 základních škol s 19 odloučenými pracovišti mateřských škol. Na území města působí dvě mateřské školy, kde je zřizovatelem Moravskoslezský kraj. Jedná se o mateřinky speciálně-pedagogického

zaměření pro děti se zrakovým postižením a vadami řeči. Na všech základních školách působí metodici prevence a výchovní poradci.

Střední školy na území statutárního města Karviná – v Karviné se nachází 7 středních škol, na kterých působí metodici prevence a výchovní poradci, kteří zpracovávají projekty zaměřené na mimoškolní zájmovou činnost žáků.

Úsek prevence kriminality MPK spolupracuje s metodiky prevence jednotlivých základních a středních škol. Předmětem spolupráce jsou besedy na preventivní témata, dále spolupráce v oblasti sekundární prevence, vč. protidrogové prevence.

Pedagogicko-psychologická poradna Karviná

Jedná se o příspěvkovou organizaci zřízenou Moravskoslezským krajem. Poskytuje odborné poradenské služby dětem, žákům, studentům, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením. Odborné poradenství je zajišťováno v oblasti psychologické a speciálně pedagogické diagnostiky, psychologické a speciálně pedagogické intervenci a dále v činnosti informační, poradenské a metodické. Zástupce poradny je členem pracovní skupiny protidrogové strategie a Týmu pro mládež v rámci SVI.

Dětský domov Srdce Karviná

Příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je Moravskoslezský kraj. Zajišťuje výchovu, vzdělání, sociální zázemí a plné přímé zabezpečení pro ohrožené děti, u kterých byla soudem nařízena ústavní výchova. Spolupracuje s orgány státní správy a samosprávy v oblasti sociální péče. V roce 2008 uzavřela MPK s Dětským domovem Srdce Dohodu o spolupráci. V rámci spolupráce zorganizovala městská policie cca 50 různých mimoškolních aktivit jako např. víkendové pobyty na horách, výlety, besedy a exkurze pro děti dětského domova. Jedním z cílů této dohody je prolomit bariéry dětí a mládeže dětí z dětského domova vůči „uniformě“ a tedy vytvoření dovedností a schopností bez obav komunikovat se strážníky městské policie.

Středisko výchovné péče Karviná-Fryštát

Střediska výchovné péče jsou od r. 1991 součástí sítě školských zařízení preventivně výchovné péče a školských zařízení pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy. Zřizovatelem je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Jejich cílem je předcházet vzniku a rozvoji negativních projevů chování dětí nebo narušení jejich zdravého vývoje, zmírňovat, nebo odstraňovat příčiny nebo důsledky již rozvinutých poruch chování a negativních jevů v sociálním vývoji a přispívat ke zdravému osobnostnímu rozvoji dětí.

Krajské středisko volného času Juventus Karviná

Středisko Juventus nabízí širokou škálu volnočasových aktivit pro děti a mládež. Organizuje kurzy, kroužky, soutěže, tábory, víkendové pobyty. Středisko se dlouhodobě podílí na preventivních aktivitách, na kterých spolupracují preventisté MPK. Pravidelně organizuje táborovou činnost pro děti ze sociálně znevýhodněných a romských rodin.

Regionální knihovna

Zřizovatelem je SMK. Poskytuje veřejné, knihovnické a informační služby, poradenskou a konzultační činnost, pořádá semináře, přednášky apod. Provozuje mimo jiné pracoviště pro nevidomé a slabozraké. S MPK spolupracuje např. na každoročním vyhlašování nejlepších strážníků a policistů. Preventisté MPK se podíleli na akci „Celé Česko čte dětem.“

Městský dům kultury

Příspěvková organizace zřízená statutárním městem Karviná za účelem zajišťování kulturní činnosti a udržování kulturních tradic na území města. Je pořadatelem, organizátorem a koordinátorem celoměstských kulturních akcí, divadelních představení, koncertů, přednášek, výstav a kurzů. Je

zřizovatelem zájmových souborů v oblasti divadelní a hudební. Samostatně organizuje přednáškové akce v oblasti patologických jevů. Spolupracuje s MPK na organizování besed pro občany s bezpečnostní tematikou, při pořádání besed pro seniory organizovaných OSo MMK, apod.

Středisko tělovýchovných a rekreačních služeb Karviná, s.r.o. (STaRS)

Společnost nabízí široké veřejnosti služby v oblasti sportu a pohybové rekreace. Provozuje letní koupaliště, krytý bazén, zimní stadion, házenkářskou a tenisovou halu. S MPK spolupracuje na zajištění významných sportovně-kulturních akcí.

Technické služby Karviná, a.s.

Obchodní společnost, jejímž vlastníkem je SMK. Poskytuje služby v oblasti odpadového hospodářství, zajišťuje údržbu komunikací, veřejné zeleně, osvětlení a další služby. Přínosem této organizace v oblasti eliminace kriminogenních faktorů je zaměstnávání pracovníků na veřejně prospěšné práce (VPP). Ve spolupráci s Odborem majetkovým MMK a MPK zajišťuje odstraňování neoprávněných záborů a znečištění veřejných prostranství, které nejčastěji způsobují skupiny bezdomovců.

7. Program Nulová tolerance (NT)

V říjnu roku 2009 vyhlásil primátor statutárního města Karviné tzv. program „Nulová tolerance“. Důvodem vzniku tohoto projektu bylo vyvracení fám o sestěhování nepřizpůsobivých z ostatních částí republiky a nespokojenost s bezpečnostní situací v městské části Karviné - Nové Město. Součástí zahájení aktivit NT bylo uzavření „Memoranda o spolupráci“, ve kterém se zainteresované orgány, organizace a neziskové subjekty zavázaly ke společnému postupu proti nepřizpůsobivým skupinám obyvatel.

Mottem NT je „využití všech dostupných právních prostředků k nastolení přijatelného bezpečného prostředí.“

Samotná praktická realizace NT spočívá v kontrolních akcích, při kterých zaměstnanci MPK, PČR, MMK a KHS, společně se zástupci vlastníků bytových domů, kontrolovali oprávněnost užívání bytů a prováděli další kontrolní činnosti, každý dle své věcné příslušnosti.

Nulová tolerance 2009

V době od 21. 10. 2009 do 09. 12. 2009 proběhlo 6 společných akcí.

Tabulka č. 31 Kontroly od 21. 10. 2009 do 09. 12. 2009

	č.p.	Počet bytů	Zpříst. bytů	Znepříst. bytů	Volných bytů	Porušení ozn. povin.	Neopráv. podnájem
RPG Byty	6	277	140	115	22	5	9
Bytservis	40	176	0	0	0	0	0
Celkem	46	453	140	115	22	5	9

Zdroj: MPK

- Předvedených osob: 3
- Hledaných osob PČR: 10
- Záškoláctví:
  - Neomluvená absence – 11 dětí
  - Omluvená absence – 2 dětí

Nulová tolerance 2010

Za období od 20. 01. 2010 do 15. 12. 2010 proběhlo 17 společných akcí zaměřených na kontroly obytných domů se zaměřením na zjištění osob, které bydlí v této lokalitě neoprávněně, kontrolu hygieny, péči o nezletilé děti, záškoláctví a pátrání po osobách hledaných PČR.

Celkem bylo zkontrolováno:

Tabulka č. 32 Kontroly od 20. 01. 2010 do 15. 12. 2010

	č.p.	Počet bytů	Zpříst. bytů	Znepříst. bytů	Volných bytů	Porušení ozn. povin.	Neopráv. podnájem
RPG Byty	120	1216	688	417	111	33	17
Bytservis	13	104	104	0	0	0	0
Celkem	133	1320	792	417	111	33	17

Zdroj: MPK

Počet kontrolovaných osob Inspektorátem cizinecké policie ČR Chotěbuz:

- České národnosti - 229, Slovenské národnosti - 6, Polské národnosti – 3
- Předvedených osob: 0
- Hledaných osob PČR: 0
- Záškoláctví:
  - Neomluvené absence – 4 děti
  - Omluvená absence – 23 dětí

Nulová tolerance 2011

V roce 2011 proběhlo v rámci programu NT celkem 21 kontrol. Dosavadní výsledky NT ukazují, že má své opodstatnění. MP nadále usilovala o to, aby nepřizpůsobiví občané neznepříjemňovali život slušným lidem. V průběhu roku bylo zjištěno 19x záškoláctví, 28x neoprávněné užívání bytů, 5x nepřihlášení psů, 2x řidiči bez řidičského oprávnění, dále bylo provedeno 258 kontrol gamblerů z čehož u 71 osob byla následně provedena změna způsobu vyplácení dávek hmotné nouze tak, že 65% příspěvků je vypláceno formou stravenek a zbylých 35% v hotovosti, jelikož nevyužívali dávky hmotné nouze k poskytovanému účelu.

NT se zaměřila na konkrétní problémové rodiny především v sociálně vyloučené lokalitě v Karviné-Novém Městě, na záškoláctví a na osoby - gamblery, kteří zneužívají sociální dávky.

Nulová tolerance 2012

V roce 2012 se NT zaměřila na konkrétní problémové rodiny a jejich byty. Proběhlo celkem 12 akcí. Bylo zjištěno 19 x záškoláctví, 7 x neoprávněné užívání bytu, 1x nepřihlášený pes, 1x mladistvá osoba požívající alkoholické nápoje. V rámci NT vznikla velmi dobrá spolupráce se ZŠ Družba. Ve 36 případech proběhla asistence strážníků s pedagogickou pracovnící na zjištění důvodů absence žáků ve škole. Díky důsledné kontrole záškoláctví dochází ke značnému úbytku neomluvené absence žáků podléhajících povinné školní docházce.

Při operativních kontrolách realizovaných v rámci NT, pod názvem „Tajfun“, strážníci MPK provedli v roce 2012 pravidelné kontroly v denní i noční směně zaměřené na problémové lokality v Karviné. Celkem bylo provedeno 1 146 kontrol, kdy bylo zkontrolováno 2 375 osob, takto bylo zjištěno 31 přestupků převážně porušením zákona 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích a porušení OZV města. Tyto operativní kontroly spočívají v okamžitém přeskupení sil a prostředků na problémová místa.

Nulová tolerance 2013

V roce 2013 proběhlo 20 akcí NT, které byly zaměřeny především na záškoláctví a na konkrétní problémové rodiny. Bylo zjištěno 10x záškoláctví a 21x odhaleno neoprávněné užívání bytu ve správě společnosti BYTservis-slужby, s.r.o. V 19 případech proběhla asistence strážníků s pedagogickou pracovnící na zjištění důvodů absence žáků ve škole. Oproti roku 2012 se díky důsledné prevenci záškoláctví snížil počet záškoláků o 9.

Při operativních kontrolách „Tajfun“, pokračovaly i pravidelné kontroly v denní i noční směně zaměřené na problémové lokality v Karviné. Celkem bylo v roce 2013 provedeno 764 kontrol, kdy bylo zkontrolováno 512 osob, z toho 4 osoby byly předány PČR jako osoby hledané PČR. Bylo zjištěno 18 přestupků spáchaných převážně porušením zákona 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a porušením OZV města Karviné. V devíti případech byly zjištěné skutečnosti předány Policii ČR.

Společně s PČR proběhlo mimo jiné 8 akcí zaměřených na dodržování OZV statutárního města Karviné, přestupky v dopravě, kontroly živnostenských provozoven, prodej a podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let a hraní osob mladších 18 let na výherních hracích automatech. Dále

pak se zaměřením na poskytování sexuálních služeb na veřejnosti. V průběhu těchto akcí bylo zkontrolováno 464 motorových vozidel, provedeno 79 kontrol osob, uloženo 7 blokových pokut a ve dvou případech bylo zjištěné přestupkové jednání oznámeno MMK. Během roku 2013 provedli strážníci celkem 19 kontrol sběrných surovin, zaměřených na zcizený kovový materiál, kdy byly ve dvou případech zjištěné přestupky oznámeny MMK.

Nulová tolerance 2014

V roce 2014 pokračoval program NT. Samotná realizace byla rozdělena do dvou hlavních proudů. První část tvořily hromadné akce, kterých se účastnili strážníci MPK, policisté PČR, pracovníci Os MMK a zástupci vlastníků bytových domů. Tyto akce byly zaměřeny především na záškoláctví a na konkrétní problémové rodiny v Karviné. Celkem bylo takto realizováno 23 akcí NT. Z toho společně s PČR bylo provedeno 14 akcí. Zaměřeny byly na dodržování OZV statutárního města Karviná, kontrolu živnostenských provozoven se zaměřením na prodej a podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 ti let a hraní osob mladších 18 ti let na výherních hracích automatech. Dále pak strážníci provedli 21 kontrol sběrných surovin se zaměřením na zcizený kovový materiál.

Při akcích „Tajfun“ byla prováděna kontrolní činnost 2x až 4x denně způsobem okamžitého seskupení veškerých sil a prostředků MPK do konkrétní problémové oblasti. Celkem bylo v roce 2014 tímto způsobem provedeno 802 kontrol, při kterých bylo zkontrolováno 423 osob, z čehož se ve 4 případech jednalo o osoby hledané PČR. V 5 dalších případech byly PČR předány zjištěné poznatky k dalšímu šetření. Dalším z výsledků NT je velmi úzká spolupráce zejména se Základní školou Družby v Karviné-Novém Městě, která probíhá již od roku 2012 se zaměřením na školní docházku - záškoláctví. V roce 2014 bylo v této souvislosti takto učiněno 10 návštěv v rodinách žáků. Tato spolupráce se projevila jako vysoce efektivní, jelikož tzv. záškoláctví v uvedené základní škole kleslo prakticky na nulu.

Nulová tolerance 2015

Úsek prevence kriminality MPK, ve spolupráci s pracovníci Os MMK, realizoval v rámci programu NT 14 akcí zaměřených především na záškoláctví. Takto bylo zjištěno celkem 9 případů neomluvené absence.

Nadále strážníci MPK pokračovali v pravidelných kontrolách v denní a noční době zaměřené na nejvíce problémové lokality. Kontroly byly zaměřeny na dodržování OZV města, osoby hledané PČR, a také na kontrolu bytových domů včetně nebytových prostor. Dále probíhaly kontroly živnostenských provozoven a jejich okolí soustředěné na podávání alkoholických nápojů mladistvým a kontrolu gamblerů, hrajících na výherních hracích automatech. Taktéž probíhaly kontroly zaměřené na odhalování přestupků spáchaných v dopravě a na poskytování sexuálních služeb na veřejnosti.

V průběhu roku 2015 bylo tímto způsobem provedeno celkem 629 kontrol. Bylo zkontrolováno 417 osob a 58 gamblerů. Z toho byla jedna osoba pohřešovaná a čtyři osoby hledané PČR. Dále bylo zjištěno 12 přestupků spáchaných porušením zákona 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a 11 přestupků porušením OZV. Během kontrol byli rovněž zadrženi dva pachatelé trestného činu. Ve dvou případech byly na základě zákonných důvodů dvě osoby dodány na PaZS. V roce 2015 provedli strážníci MPK společně s PČR celkem 15 kontrol sběrných surovin zaměřených na zcizený kovový materiál. Celkem bylo kontrolováno 8 jízdních kol. Dále bylo zjištěno v 9 případech poskytování sexuálních služeb a 14 x proběhla asistence strážníků MPK s pedagogickou pracovnící ZŠ Družba na zjištění důvodů absence žáků ve škole.

8. Koordinovaná bezpečnost (KorB)

KorB navazuje na úspěšný program a dobrou praxi nulové tolerance a je zaměřena na celé území města Karviné.

Prioritní cíl KorB:

- koordinovaným přístupem institucí a veřejnosti docílit v Karviné soustavně přijatelné bezpečné prostředí.

NÁSTROJE K DOSAŽENÍ CÍLE

Východiska:

- vznik sociálně-patologických jevů, které chápeme jako odchylku od konformního a normativního chování průměrného člověka, je zapříčiněn mnoha faktory. Obecně je dnes přijímána tzv. bio-psycho-sociální teorie vzniku sociálně-patologického vzorce chování, které je společností vnímáno negativně. Právě ona mnohapříčinnost vzniku sociálně deviantního chování si vyžaduje koordinovaný a multidisciplinární přístup všech zainteresovaných subjektů, které mohou přispět k zamezení vzniku, zmírnění, či účinné sankcionování tohoto nežádoucího způsobu chování,
- teprve pochopení principu „spojité nádoby,“ kterou obrazně převedeme do problematiky sociální deviace má šanci na dosažení kýžených výsledků, které můžeme z globálního hlediska ovlivnit jen částečně, ovšem v rámci možností municipality efektivně a viditelně.

Nástroje:

- Na dosažení cíle se podílí dvě pracovní skupiny. První pracovní skupina, která je složená z čelních vedoucích představitelů níže uvedených spolupracujících subjektů, se bude scházet cca čtvrtletně až pololetně na tzv. „koordinačních poradách,“ kde budou vyhodnocovány výsledky za uplynulá období a druhá, tzv. „operativní“ pracovní skupina KorB, se bude scházet ad hoc. Operativní pracovní skupina nebude mít stálé obsazení a budou zde zváni ke spolupráci i vedoucí pracovníci nižšího stupně, nebo delegování odborníci.
- Hlavním nástrojem pracovních skupin bude forma „úředně-služebního“ postupu za využití všech dostupných právních prostředků, a dále forma cíleného PR, besed s občany, apod. Pravidelné vyhodnocování splněných úkolů nám dá odpovědi na efektivitu přijatých opatření a nasměruje nás k pozitivní evaluaci, vedoucí k přijímání účinných represivně-preventivních opatření.
- Vytvoření softwaru, který umožní vkládání informací s povinností zpětné vazby a umožňující vyhodnocení plnění úkolů. Uživatelská práva ke vstupu do informačního systému budou odstupňována tak, aby nebyl porušen zákon o ochraně osobních údajů,

Spolupracující subjekty KorB:

Heslem spolupráce je efektivita, předkládání a akceptace faktů bez vztahovačnosti.

MPK:

- MPK je v osobě ředitele garantem a koordinátorem KorB,
- svolává a koordinuje jednání pracovních skupin,
- poznatky a práci v terénu přispívá k aplikaci dohodnutých postupů,
- zastřešuje prevenci kriminality, vč. protidrogové prevence.

V rámci KorB pokračuje MPK v NT, která se ovšem úzce a prioritně zaměřuje na tyto oblasti veřejného pořádku:

- § 30 – přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi – podání, prodání a jiné umožnění konzumace alkoholu osobě mladší 18 let, vč. neověření splnění podmínky věku, totéž v případě tabákových výrobků,
- § 46, odst. 2 – ostatní přestupky proti pořádku ve státní správě a přestupky proti pořádku v územní samosprávě - porušení OZV – zákaz konzumace alkoholu na veřejnosti, nabízení a vyhledávání sexuálních služeb, neoprávněný zábor veřejného prostranství (např. tábory bezdomovců), rozdělování ohniček v obytných částech, žebrání,
- § 47 - přestupky proti veřejnému pořádku – neuposlechnutí výzvy strážníka při výkonu pravomoci (druhá marná výzva), rušení nočního klidu, vzbuzení veřejného porušení, úmyslné formy znečišťování veřejného prostranství, veřejného objektu a zařízení (odhazování odpadků na zem při sezení na lavičkách, zastávkách, vytečený olej a maziva při opravách aut na parkovištích, rozebírání různých součástí na veřejných prostranstvích, apod.), porušování podmínek k ochraně veřejného pořádku při pořádání veřejných kulturních, sportovních..., místech určených k rekreaci (např. porušování návštěvního řádu koupaliště),
- § 49 – přestupky proti občanskému soužití – úmyslné narušování soužití, vyhrožování, schválnosti,
- v návaznosti na § 15 přestupkového zákona – propadnutí věci a § 16, písm. b) využívat ustanovení § 17 ZOP,
- u přestupků proti veřejnému pořádku vždy, pokud to zákon umožňuje, koordinovat činnost se správním orgánem tak, aby mohl být využit institut zákazu pobytu dle § 15a, přestupkového zákona, popř. uloženo omezující opatření dle § 16, písm. a).

SMK:

- primátor – vyhlášovatel KorB, přímý nadřízený ředitele MPK,
- příslušný náměstek pro sociální a bytovou problematiku – koordinace v sociální a bytové oblasti.

MMK:

- tajemník – přímý nadřízený úředníků a zaměstnanců MMK, koordinace úkolů,
- vedoucí OSo – problematika sociální práce, vč. bezdomovectví, problematika OSPOD,
- vedoucí OM – bytová problematika, spolupráce při vyklizení neoprávněných záborů z pozemků města,
- vedoucí OSŽP – problematika černých ubytoven, neoprávněné skládky, a další,
- OS, vedoucí přestupkového oddělení – problematika přestupků, zákaz pobytu, a další.

Bytservis:

- ředitelka – bytová problematika z pohledu správce, spolupráce při kontrolní činnosti oprávněných nájemníků, úklid nebytových prostor, svépomocné aktivity nájemníků, apod.

RPG:

- tiskový mluvčí – vzájemná výměna informací pro účely pozitivní PR,
- správa majetku – spolupráce a výměna informací dotýkající se záležitostí bytového fondu,
- bezpečnostní manažer – spolupráce v oblasti poškozování majetku, problémoví nájemníci, atd..

PČR:

- vedoucí Územního odboru Karviná,
- OO PČR KA-1 – vedoucí, pokračovat v nastavené spolupráci při společných akcích,
- OO PČR KA-7 – vedoucí, pokračovat v nastavené spolupráci při společných akcích.

ÚP Karviná:

- Ředitel – spolupráce v adresném čerpání dávek, akce „Gambler,“ akce „Sběrny,“ VPP a další.

ZŠ Družba:

- Ředitel – spolupráce v akci „Záškolák,“ problémové chování dětí, spolupráce s rodiči, apod.

HDP Group:

- Ředitel – spolupráce v oblasti problémových ubytovaných, spolupráce s bezpečnostní službou, VPP a další.

Praktické poznatky z realizace KorB, které budou mít charakter oprávněných požadavků na systémové změny zákonů, uskutečnit prostřednictvím některé z forem zákonodárné iniciativy (krajské zastupitelstvo, poslanec, skupina poslanců, senát nebo vláda). K prosazení účinných změn informovat další instituce a získat jejich podporu k prosazení systémových změn (např. prostřednictvím SMO ČR oslovit další města a obce).

9. Stanovení priorit prevence kriminality statutárního města Karviná na léta 2016 – 2020

Při tvorbě preventivních programů statutárního města Karviná na období 2016 - 2020 bude kladen důraz na přijímání takových preventivních opatření, kde budou zohledněny specifické problémy města a strukturovanost výskytu sociálně patologických jevů, včetně kriminálních deliktů i trestné činnosti.

Priority prevence kriminality na období 2016 – 2020 byly stanoveny na základě rozboru bezpečnostní situace města Karviné a dalších konkrétních potřeb uvedených v předchozích kapitolách.

- **Prioritně budou podporovány projekty situační prevence**

Cíl: Snížení trestné činnosti a přestupků v oblasti majetkové a násilné kriminality na veřejných prostranstvích.

Opatření

- Zpracování studie k zajištění celkové rekonstrukce MKDS včetně datových cest.

Termín: 2016 - 2017

Zodpovídá: MPK + OM MMK, oddělení informačních služeb

Předpokládané náklady: 100 000,- Kč

- rozšíření MKDS o nové kamerové body ve spolupráci s PČR s ohledem na rostoucí výskyt trestné činnosti

Termín: 2017 - 2020

Zodpovídá: MPK + OO MMK, oddělení informačních služeb

Předpokládané náklady: na základě výstupů studie

- připojení MKDS k PČR SKPV za účelem zřízení pracoviště pro sekundární dohled a vyhodnocování záznamů, včetně sekundárního ovládání pohybu kamer

Termín: 2017 - 2020

Zodpovídá: MPK + OO MMK, oddělení informačních služeb

Předpokládané náklady: na základě výstupů studie

- připojení MKDS k DI PČR za účelem zřízení pracoviště pro terciární dohled – sledování dopravní situace ve městě a její vyhodnocování, včetně terciárního ovládání pohybu kamer

Termín: 2017 - 2020

Zodpovídá: MPK + OO MMK, oddělení informačních služeb

Předpokládané náklady: na základě výstupů studie

- zřízení mobilní služebny s technickým vybavením – kamerový bod otočný a statický, počítačová sestava a zařízení pro tisk, zařízení pro připojení k zabezpečenému VPN spojení počítačové sítě SMK.

Termín: 2017 - 2020

Zodpovídá: MPK + OO MMK, oddělení informačních služeb

Předpokládané náklady: na základě výstupů studie

- označení jízdních kol a invalidních vozíků prostřednictvím tzv. forenzního identifikačního značení, v rámci možností vyhlášených projektů rozšířit tuto praxi do zahraničí.

Termín: 2017 - 2020

Zodpovídá: MPK

Předpokládané náklady: 90 000,- ročně

- montáž bezpečnostních prvků (jistící řetízky, panoramatická kukátka, pojistky proti vysazení dveří, zámky balkonových dveří) do bytů a rodinných domů – projekt určen pro osoby starší 60-ti let a osoby se zdravotním postižením s cílem zabránit vniknutí nežádoucích osob do bytů a rodinných domků. Montáží bezpečnostních prvků chceme zvýšit pocit bezpečí a přispět tak k ochraně jejich majetku.

Termín: 2017 - 2020

Zodpovídá: MPK

Předpokládané náklady: cca 40.000,- ročně

- **Prioritně budou podporovány projekty sociální prevence zaměřené na rizikové skupiny obyvatel**

Cíl: Odstranit nebo snížit kriminálně rizikové chování v cílových skupinách, zlepšit kvalitu života a vytvářet podmínky pro řešení nepříznivé sociální situace.

Děti a mládež

Opatření:

- realizace projektu **Sociálně psychologický výcvik pro rodiče s dětmi** - projekt soustředěný na snížení kriminality dětí a mladistvých, sanaci mezilidských a rodinných vztahů, zlepšení kvality života v rodinném systému, pomoc při řešení rodinných, výchovných a komunikačních problémů.

Termín: 2017 - 2020

Zodpovídá: OSo, MPK

Předpokládané náklady: cca 115.000,- Kč ročně

Opatření:

- podpora projektů sociální prevence zaměřená na děti a mladistvé ohrožené sociálně patologickými jevy nebo již s kriminální zkušeností a podpora společenské integrace sociálně znevýhodněných dětí a mládeže základních škol a mládeže z Dětského domova Srdce a z ubytoven.

Termín: 2016 - 2020

Zodpovídá: MPK, OSo, NZDM

Předpokládané náklady: cca 50.000,- Kč ročně

Oběti trestných činů

Opatření:

- podpora projektů sociální prevence zaměřená na oběti trestných činů, včetně domácího násilí předložených institucemi zabývajícími se touto problematikou.

Termín: 2017 - 2020

Zodpovídá: MPK

Předpokládané náklady: dle předložených projektů

Recidiva

Opatření:

- podpora projektů zaměřených na postpenitenciární péči, tj. zvláštní druh sociální péče, která je poskytována osobám propuštěným z výkonu trestu odnětí svobody, z ochranného léčení, z ochranné výchovy u mladistvých a osobám obviněným z trestné činnosti.

Termín: 2017 - 2020

Zodpovídá: MPK, OSO, PMS

Předpokládané náklady: dle předložených projektů

- **Prioritně budou podporovány projekty zaměřené na sociálně vyloučené lokality**

Cíl: *Zvýšit bezpečnost v sociálně vyloučených lokalitách a zlepšit kvalitu života obyvatel.*

Opatření:

- realizace projektu „Asistent prevence kriminality“ – APK budou přispívat k ochraně a bezpečnosti osob a majetku, upozorňovat na dodržování pravidel občanského soužití, upozorňovat na dodržování OZV a nařízení obce. Budou dohlížet nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích.

Termín: 2016 - 2020

Zodpovídá: MPK

Předpokládané náklady: 600 000,- Kč ročně (2x APK)

- realizace projektu „Asistent městské policie,“ realizovaný v rámci VPP – AMP budou přispívat k ochraně a bezpečnosti osob a majetku, upozorňovat na dodržování pravidel občanského soužití, upozorňovat na dodržování OZV a nařízení obce. Budou dohlížet nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích.

Termín: 2016 - 2020

Zodpovídá: MPK

Předpokládané náklady: 1 800 000,- Kč ročně (10x AMP)

- činnost terénních pracovníků – terénní pracovníci zprostředkovávají bydlení na ubytovnách a v azylových zařízeních, sjednávají splátkové kalendáře k dlužným částkám, působí jako poradci při řešení problémů, pořádají brigády při úklidu společných prostor a okolí, mapují celkovou situaci lokality a věnují se volnému času dětí.

Termín: 2016 - 2020

Zodpovídá: MPK, OSO, neziskové organizace

Předpokládané náklady: dle předložených projektů

- ve spolupráci s RPG, s.r.o. založit spolek s pracovním názvem „Šestka“ – cílem spolku bude nabídnout všem institucím, podnikatelům a občanům spolupráci v tzv. vyloučené lokalitě městské části Karviná – Nové město, která povede k pozitivnějšímu vnímání lokality veřejností, zlepšení pocitové bezpečnosti, apod.

Termín: 2016 - 2020

Zodpovídá: MPK, RPG, s.r.o.

Předpokládané náklady: dle předložených projektů

- **Prioritně budou podporovány projekty z oblasti informování občanů o možnostech a způsobech ochrany před trestnou činností**

Cíl: Informovat veřejnost o stavu, vývoji a typech trestné činnosti v lokalitách a o možnostech a způsobech ochrany.

Opatření:

- realizace kurzu sebeobrany žen a dívek – během kurzu se ženy a dívky naučí základním prvkům sebeobrany, jak identifikovat nebezpečné situace, místa a lidi tak, aby se mohly nebezpečí včas vyhnout. Součástí kurzu bude i teoretické školení týkající se taktiky při sebeobraně, splnění zákonných podmínek pro nutnou obranu a krajní nouzi a další. Dle personálních možností bude nově kurz nabízen úřednicím MMK a ÚP, které se pracovně stýkají s problémovými klienty.

Termín: 2017, 2019

Zodpovídá: MPK

Předpokládané náklady: 30.000,- Kč ročně

besedy a přednášky určené pro rizikové skupiny lidí

- **žáci základních škol 1. stupně** - tématem besed je seznámení dětí se základními telefonními tísňovými čísly, naučit se základním návykům bezpečného chování v prostředí, které může nabízet různá úskalí a nebezpečí apod. (např. šikana, zábavná pyrotechnika, kyberšikana),
- **žáci základních škol 2. stupně** – seznámení se základními pojmy z oblasti trestního a přestupkového práva, řešení problematiky drog, alkoholu, šikany, kyberšikany apod.,
- **žáci středních škol** – tématem besed je zvyšování právního vědomí, problematika drogové závislosti, alkoholu, gamblerství, sexuálního zneužívání apod.,
- **senioři a osoby se zdravotním postižením** – senioři a osoby tělesně či jinak zdravotně postižené jsou častými oběťmi trestné činnosti, podvodů, domácího násilí a podomního prodeje. Prostřednictvím přednášek a besed získávají základní informace a rady, které mohou přispět k jejich bezpečí, ochraně života a majetku, praktickými ukázkami a teoretickým výkladem budou zasvěceni do splnění zákonných podmínek nutné obrany a krajní nouze,
- besedy a přednášky **pro občany** města Karviné – témata dle aktuálních hrozeb a potřeb občanů.

Termín: 2016 - 2020

Zodpovídá: MPK, PČR

Předpokládané náklady: 40.000,- Kč ročně

- předávání informací občanům formou letáků, tisku, médií, webových stránek města a využití sociálních sítí, vč. facebookového profilu MPK.

Termín: 2016 - 2020

Zodpovídá: MPK

Předpokládané náklady: 50.000,- Kč ročně

- **Prioritně budou podporovány projekty na řešení problematiky bezdomovectví**

Cíl: Zlepšení pracovních podmínek sociálních pracovníků, strážníků MPK a dalších pracovníků při práci s bezdomovci.

Opatření:

- pořídit vozidlo k převozu bezdomovců, které bude svým provedením interiéru vyhovovat jednoduché údržbě a v maximální možné míře ochrání posádku před možností parazitální nákazy.

Termín: 2016 - 2020

Zodpovídá: MPK

Předpokládaná částka: dle předložených projektů

- realizovat místo pro poskytování základních hygienických potřeb, kde bude možná očista bezdomovců, včetně možnosti vyprání, nebo výměny prádla a oděvu.

Termín: 2016 - 2020

Zodpovídá: OSo, MPK

Předpokládané náklady: dle předložených projektů

- **Prioritně budou podporovány projekty na řešení drogové problematiky**

Cíl: Předejít problémům s návykovými látkami zejména mezi mladými lidmi a zvýšit informovanost pedagogů, rodičů i širší veřejnosti o této problematice (v souladu s definovanými cíli Koncepce protidrogové prevence statutárního města Karviná).

Opatření:

- podpora programů zabývajících se drogovou problematikou
- podpora programů tzv. streetwork.

Termín: 2016 - 2020

Zodpovídá: MPK, OSo, neziskové organizace

Předpokládané náklady: dle předložených projektů

10. Způsob vyhodnocování a kritéria měření efektivity dopadů projektů

Každý konkrétní projekt bude mít stanoveny indikátory úspěšnosti, které určí způsob rozpoznání dosažení cílů a priorit (zcela, částečně). V průběhu naplňování priorit a cílů si případně stanovíme dílčí (postupné) cíle a budeme hodnotit jejich dosažení k určitému datu.

Budou volena jednoduchá a měřitelná kritéria efektivity dopadů projektů. Kritéria mají dokládat, jakým způsobem byly naplněny cíle projektů. Pro každý typ preventivního projektu (sociální, situační, informace pro občany) budou stanoveny odpovídající specifická kritéria, např. počet zúčastněných, počet a druhy protiprávních činů v lokalitě, počet proškolených atd., tak aby bylo možné v závěrečné zprávě doložit jejich plnění. Kritéria měření efektivity dopadů budou vhodně konstruována např. pokles přestupků o x %, snížení počtu vykradených vozidel o x % apod.

Průběžné hodnocení jednotlivých projektů a činnosti Úseku prevence kriminality bude prezentováno na webových stránkách Městské policie Karviná.

11. Finanční prostředky na realizaci programů

Finanční prostředky na realizaci preventivních aktivit jsou poskytovány z těchto zdrojů:

- prostředky z rozpočtu statutárního města Karviná,
- prostředky ze státního rozpočtu z Ministerstva vnitra České republiky,
- státní prostředky z Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky,
- prostředky z Moravskoslezského kraje,
- vlastní finanční podíl realizátorů,
- fondy z Evropské Unie,
- prostředky z různých nadací,
- jiné zdroje.

Závěr

Koncepce prevence kriminality statutárního města Karviné na období 2016 – 2020 vychází z aktuálního stavu a navazuje na dlouholetou činnost k problematice prevence kriminality. Pokusili jsme se formulovat takové prvky, které vychází zejména z vize zkvalitnit bezpečnost a ochranu nejen obyvatel našeho města, ale i návštěvníků či turistů. Koncepce je nastavena tak, aby podpořené projekty respektovaly priority, cíle a cílové skupiny.

Provázanost, úzká participace, integrace menšin, oblast primární prevence škol je nevyhnutelnou součástí celkového řešení sociálně patologických jevů na území statutárního města Karviné v boji proti kriminalitě. Vhodně nastavenými preventivními mechanismy podstatným způsobem sníží či ovlivní její další vývoj ve prospěch zvýšení bezpečnosti a kvality života obyvatel našeho města.

Seznam použitých zkratk

AD – azylový dům
APK – asistenti prevence kriminality
AMP – asistent městské policie
ČR – Česká republika
ČSÚ – Český statistický úřad
DI – dopravní inspektorát
KHS – Krajská hygienická stanice
KorB – Koordinovaná bezpečnost
MKDS – městský kamerový dohlížecí systém
MMK – Magistrát města Karviné
MPK – Městská policie Karviná
MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ – mateřská škola
MV ČR – Ministerstvo vnitra ČR
NT – Nulová tolerance
NZDM – nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OM – Odbor majetkový
OO – Odbor organizační
OOP – obvodní oddělení policie
OSPOD – oddělení sociálně právní ochrany dětí
OS – Odbor správní
OSo – Odbor sociální
OSŽP – Odbor stavební a životního prostředí
OZV – Obecně závazná vyhláška
PaZS – Protialkoholní záchytná stanice
PCO – pult centralizované ochrany
PČR – Policie České republiky
PMS – Probační a mediační služba
SD - Slezská diakonie
SKPV – Služba kriminální policie a vyšetřování
SMK – Statutární město Karviná
SMO ČR – Svaz měst a obcí ČR
SPOD - sociálně právní ochrana dětí
SŠ – střední škola
SWOT - analytická metoda – silné, slabé stránky, příležitosti a hrozby spojené s určitým záměrem
TČ – trestný čin
ÚP – Úřad práce
VPP – veřejně prospěšné práce

ZOP – Zákon o přestupcích

ZŠ – základní škola

ŽP – životní prostředí

**Část II. ke Konceptci prevence kriminality Statutárního města Karviná na léta
2016 - 2020**

**Koncepce protidrogové prevence Statutárního města
Karviná na období 2016 - 2020**

Městská policie Karviná

Zpracoval: Bc. Stanislav Koudelka – protidrogový koordinátor

Obsah

Úvod	4
1. Protidrogová politika v České republice	5
1.1 Systém koordinace protidrogové politiky na národní úrovni.....	5
1.2 Systém koordinace protidrogové politiky na krajské úrovni.....	5
1.3 Systém koordinace protidrogové politiky na místní úrovni	6
2. Mapování drogové problematiky	7
2.1 Drogová problematika v České republice.....	7
2.2 Užívání drog v České republice.....	9
2.2.1 Intenzivní a problémové užívání drog	9
2.3 Drogová kriminalita v České republice	10
2.4 Drogová problematika ve statutárním městě Karviná	11
2.4.1 Informace o drogové problematice ze strany Policie ČR – ÚO Karviná	11
2.4.2 Informace o drogové problematice ze strany Městské policie Karviná	12
2.5 Služby zabývající se drogovou problematikou na území města Karviné	13
2.5.1 Činnost terénního programu pro uživatele drog - STREETWORK ON LINE	14
2.5.2 Činnost Modrého kříže v České republice, poradna Karviná	15
3. SWOT analýza – týkající se drogové problematiky.....	18
4. Strategie protidrogové politiky města Karviná na období 2016 - 2020	19
4.1 Hlavní cíl	19
4.2 Klíčové přístupy k řešení problematiky drog.....	19
5. Realizace a naplňování strategie protidrogové politiky města Karviná na období 2016-2020.....	20
5.1 Protidrogová politika - obecně	20
5.2 Primární prevence	25
5.3 Snižování rizik spojených s užíváním drog (harm reduction)	26
6. Drogová problematika ve zdravotnictví	27
6.1 Rizikové chování závislých osob - drogová epidemiologie	27
7. Problematika hazardního hraní.....	29
7.1 Začlenění problematiky hazardního hraní do národní protidrogové strategie.....	29
7.2 Regulace a politika v oblasti hazardního hraní v ČR.....	29

7.3 Právní rámec a regulace provozování hazardních her	30
7.4 Prevalence hazardního hraní v obecné populaci v ČR.....	31
7.5 Problémové a patologické hráčství	31
7.6 Situace v Karviné	32
Závěr	34

Úvod

Citát klasika.

„ Umění léčit dokáže zmírnit mnoho bolestí, o to krásnější je umění, které dokáže zabránit nemoci dříve, než ta propukne“

Max von Pettenkorf

Po listopadu 1989 se také Česká republika zařadila mezi země, ve kterých rapidně vzrostla nabídka ilegálních drog. Zdravotnické i sociologické studie jednoznačně ukazují, že u nás výrazně stoupl i poptávka po drogách.

Vedle tradičního alkoholu se rozrůstá nepřetržitě i spektrum nabízených syntetických drog, zejména pak psychostimulačního charakteru. S výrobou a obchodem s drogami úzce souvisí i násilí a korupce. Vznikají drogové mafie, které pronikají do ekonomik států a chtějí získat i politický vliv. Kriminalita spojená s nelegálním ziskem návykových látek představuje vážné ohrožení a znehodnocení života v lidské společnosti na celém světě. S ohledem na tuto skutečnost jsou činěna opatření nejen na úrovni mezinárodní a státní, ale i na úrovni regionů, krajů a obcí.

Drogová (protidrogová) politika je forma sociální kontroly chování jednotlivců nebo určitých skupin společnosti. Její podobu určuje a vytváří to, jak společnost vnímá a nahlíží na „problém užívání drog“ (např. aplikace různých hledisek - medicínské, morální, kriminální, sociální). Podobu drogové politiky navíc ovlivňují skupiny odborníků (např. poskytovatelé zdravotních a sociálních služeb, Policie České republiky, zástupci justice), jež jsou do procesu její realizace zapojeny a jež mají na povahu „problému“ rozdílný názor a často mohou soupeřit o vliv v dané oblasti.

Protidrogová politika je v České republice realizována na národní, krajské a místní úrovni. Působnost správních úřadů a orgánů územních samosprávných celků při tvorbě a uskutečňování programů ochrany před škodami působenými užíváním tabákových výrobků, alkoholu a jiných návykových látek upravuje zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, ve znění pozdějších předpisů.

1. Protidrogová politika v České republice

1.1 Systém koordinace protidrogové politiky na národní úrovni

Reakce státu na strukturu a dynamiku drogového problému bývá vyjádřena v jeho protidrogové politice. Nedílnou součástí této politiky, a v některých zemích součástí zcela převažující, je i represe, tedy organizace a činnost systému trestní justice. Souhrn právních norem, jež by měly obsahovat pravidla realizace protidrogové politiky státu, lze stručně označit jako protidrogovou legislativu. Její úroveň nelze hodnotit izolovaně, ale v kontextu celého právního řádu, sociálních a ekonomických podmínek, jakož i mezinárodní situace. Základním cílem právní úpravy drogové problematiky je prostřednictvím přijatých zákonů a jiných právních předpisů snížit dostupnost a užívání drog v České republice.

Koordinace protidrogové politiky je Vládou České republiky charakterizována jako úsilí iniciovat a podporovat širokou spolupráci a optimalizovat využití a výstupy existujících zdrojů (informačních, finančních, institucionálních, lidských) a přispívat k vytváření a zavádění účinných opatření. Realizace a koordinace české protidrogové politiky probíhá na dvou vzájemně nezastupitelných, prolínajících se a doplňujících se úrovních, na centrální úrovni a na krajské (místní) úrovni, přičemž se využívá nástrojů horizontální a vertikální koordinace.

Podle Vlády České republiky protidrogovou politiku na národní úrovni koordinuje Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky (RVKPP), která projednává a předkládá vládě základní dokumenty týkající se oblasti protidrogové politiky. Jedná se především o národní strategii protidrogové politiky a akční plány realizace národní strategie protidrogové politiky. V roce 2002 bylo usnesením vlády č. 643 ze dne 19. června 2002 zřízeno Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti a to jako součást Úřadu vlády České republiky – sekretariátu RVKPP.

Z informací Národního monitorovacího střediska dále vyplývá, že jeho hlavním posláním je monitorování situace v oblasti psychotropních látek, připravování podkladů pro kvalifikovaná politická rozhodnutí v této oblasti na národní i evropské úrovni a vyhodnocování jejich účinnosti.

Toto odborné pracoviště poskytuje garantované, objektivní, kvalitní, přesné a spolehlivé informace o problému drog v České republice. V rámci tzv. drogového informačního systému provádí, iniciuje a také se podílí na monitorovacích a výzkumných aktivitách.

V současné době je platná Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 – 2018, která byla schválena 10. května 2010 usnesením vlády č. 340. Podle uvedené listiny jde již o pátý strategický dokument protidrogové politiky České republiky od roku 1993, kdy vznikla první Koncepce a program protidrogové politiky na období 1993 – 1996. Protidrogová politika České republiky je tvořena podobně jako v Evropské unii. Stojí tedy na 4 základních pilířích:

Primární prevence; Léčba a sociální začleňování; Snižování rizik; Snižování dostupnosti drog.

1.2 Systém koordinace protidrogové politiky na krajské úrovni

Záměrem Moravskoslezského kraje je nastavovat a řídit síť sociálních služeb s ohledem na potřeby občanů v daném území a současně určit základní parametry pro účelné a efektivní financování služeb a realizaci činností z veřejných zdrojů. S přihlédnutím k této skutečnosti a ve snaze charakterizovat priority s ohledem na zajištěné finanční zdroje, jsou jednotlivé plánované aktivity řazeny jako minimum, základ a optimum, kdy minimum představuje realizaci aktivit, a to i v případě, kdy objem finančních prostředků určených pro realizaci protidrogové politiky kraje bude nedostatečný, základ pak představuje stávající objem finančních prostředků a aktivity řazeny do hladiny optima jsou plánovány pro případ, že objem prostředků na protidrogovou politiku bude stabilní a optimální.

Strategie protidrogové politiky Moravskoslezského kraje na období 2015 - 2020 si klade za cíl zabývat se nejenom problematikou legálních a nelegálních drog, ale chce se zaměřit i na oblast závislostí jako takových. Stále více se ukazuje, že problematiku nelegálních drog, tak jak se profilovala po roce 1989, nelze řešit odděleně od ostatních závislostí a ostatních druhů společensky nežádoucího a kriminálního chování. Tato skutečnost s sebou nese přesah do různých oborů, resortů a oblastí lidského života.

Uvedená strategie vychází z Národní strategie protidrogové politiky a je příspěvkem kraje v boji proti jednomu z globálních problémů současného světa, který zasahuje do života všech vrstev obyvatel.

Strategie kraje staví na provázané platformě složené z efektivní primární prevence závislostního chování, ze snižování rizik souvisejících s užíváním drog a návykovým chováním, z optimalizace sítě zdravotních a sociálních služeb pro osoby ohrožené různými typy závislostí a z účinné koordinace všech subjektů zapojených do protidrogové problematiky v Moravskoslezském kraji.

1.3 Systém koordinace protidrogové politiky na místní úrovni

Na realizaci protidrogové politiky se podle zákona č. 379/2005 Sb. podílí také obce v samostatné působnosti, které za tímto účelem spolupracují se státními orgány, s orgány kraje a s poskytovateli služeb v oblasti protidrogové politiky.

Obec v samostatné působnosti dle výše uvedeného zákona dále:

- v případě potřeby a ve spolupráci s orgány kraje zpracovává a přijímá místní plán protidrogové politiky, který schvaluje zastupitelstvo obce,
- v případě potřeby se podílí na financování programů protidrogové politiky a kontroluje účelné využití těchto finančních prostředků,
- v případě potřeby za účelem koordinace protidrogové politiky na svém území zřizuje funkci místního protidrogového koordinátora.

Protidrogový koordinátor dle zákona č. 379/2005 Sb.:

- napomáhá při uskutečňování veškerých činností obce v oblasti protidrogové politiky,
- koordinuje, průběžně kontroluje a vyhodnocuje plnění úkolů vyplývajících z místního plánu protidrogové politiky,
- spolupracuje se státními a nestátními subjekty zabývajícími se programy prevence a léčby návykových nemocí.

2. Mapování drogové problematiky

2.1 Drogová problematika v České republice

Rezorty, které se účastní protidrogové politiky:

Ministerstvo financí	Jeho úlohou je podílet se na financování neziskové sféry a vykonávat kontrolu nad financováním protidrogové politiky. Zároveň poskytuje konzultační a metodickou podporu při uvolňování finančních prostředků na dotace. V rámci rezortu funguje i Celní správa ČR, která se podílí na odhalování organizovaného zločinu a obchodu s ilegálními návykovými látkami.
Ministerstvo obrany	Rezort je zodpovědný za eliminaci hrozby užívání drog vojáky v činné službě. Nese odpovědnost za včasnou identifikaci potíží spojených s drogovou závislostí příslušníků armády ČR na všech úrovních.
Ministerstvo práce a sociálních věcí	Rezort zodpovídá za systém sociálních služeb, tzn. včetně služeb pro uživatele drog, drogově závislé a příslušníky jejich rodin.
Ministerstvo průmyslu a obchodu	Zodpovídá za regulaci reklamy a cen společensky tolerovaných drog, tj. alkohol a tabák.
Ministerstvo spravedlnosti	Rezort nese zodpovědnost za legislativní návrhy v oblasti trestního práva. Vytváří podmínky pro činnost soudů a státních zastupitelů, kteří jsou zaměřeni na stíhání, dozor v přípravném řízení a rozhodování o vině a trestu. Současně zodpovídá za programy protidrogové prevence ve vězeňských zařízeních.
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	Odpovídá za prevenci užívání všech typů drog dětmi a mladistvými. Realizuje prevenci především výchovou ke zdravému životnímu stylu, poskytováním informací a možnostmi aktivního využití volného času mladistvých. Tuto prevenci zajišťuje financováním školských zařízení a preventivních programů, které realizují státní i nestátní organizace. Zajišťuje profesní přípravu pedagogických pracovníků v oblasti preventivního působení ve výuce.
Ministerstvo vnitra	V protidrogové politice odpovídá především za regulaci nebo úplné potlačení nabídky ilegálních drog a potírání kriminální činnosti související s užíváním drog. Nabídku ilegálních drog potlačuje odhalováním a potíráním organizovaného zločinu a obchodu s návykovými látkami. Odpovídá také za vedení přestupkových řízení a kontrolu nelegálního prodeje a výroby legálních drog. Ministerstvo vnitra zajišťuje profesní přípravu pracovníků Policie ČR. Ta odpovídá za vymáhání práva v oblasti zákazu kouření, užívání alkoholu a jiných návykových látek osobami, které vykonávají činnost, při níž by mohly ohrozit život nebo zdraví jich samých nebo dalších osob nebo způsobit škodu na majetku.
Ministerstvo zahraničních věcí	Dohlíží na plnění úkolů, které vyplývají z mezinárodních smluv.
Ministerstvo zdravotnictví	Je zodpovědné za legislativní opatření, která se týkají návykových látek s výjimkou trestního postihu. Povoluje zacházení s návykovými látkami, provádí regulaci tohoto zacházení a vykonává kontrolu těchto činností. Současně také provádí programy léčby a výchovy ke zdravému životnímu stylu. Stejně jako jiná ministerstva je zodpovědné za profesní přípravu pracovníků rezortu.
Ministerstvo zemědělství	V rámci protidrogové politiky je zodpovědné za evidenci legální produkce technického konopí a máku setého. Jedná se totiž o plodiny, z nichž mohou být vyráběny návykové látky.

Zdroj: Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 – 2018

V rámci národní úrovně protidrogové politiky lze zařadit i **Národní protidrogovou centrálu služby kriminální policie a vyšetřování SKPV (služby kriminální policie a vyšetřování) PČR**. Jedná se o útvar Policie ČR s celonárodní působností, který se snaží splnit hlavní účel, za kterým byl tento útvar

založen. Tím je vyhledávání, odhalování a vyšetřování trestné činnosti nedovolené výroby a obchodu s omamnými a psychotropními látkami.

Cílem je snížení nabídky drog a prosazování práva v této oblasti. V rámci Policie ČR se jedná o hlavní organizaci zabývající se drogovou problematikou, která má velký podíl na vytváření a realizaci Národní strategie protidrogové politiky. Kromě toho realizuje projekty zaměřené na vzdělávání odborné veřejnosti a nespécifickou primární prevenci.

Klíčovými účastníky protidrogové politiky a zároveň partnery institucí na národní úrovni jsou **kraje** v samostatné působnosti. Uskutečňují opatření, cíle a doporučené principy.

Národní strategie protidrogové politiky na daném území zároveň zohledňuje místní podmínky a potřeby v souladu se zákonem č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů kraj v samostatné působnosti koordinuje a podílí se na realizaci protidrogové politiky na svém území. Za tímto účelem spolupracuje se státními orgány, obcemi a poskytovateli služeb zaměřených na problematiku drog.

Kraj poskytuje finanční prostředky na programy protidrogové politiky, v dělení na primární, sekundární a terciární prevenci, a kontroluje jejich účelné využití. Ročně vyhodnocuje údaje o situaci týkající se škod působených tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami na svém území.

V rámci krajů jsou pověřeni dohledem nad naplňováním dílčích cílů Národní strategie na regionální úrovni **Krajští protidrogoví koordinátoři**. Jedná se o klíčový článek pro přenos informací a opatření z národní úrovně na regionální a místní úroveň a zpět. Koordinátor je zaměstnancem kraje a každoročně zpracovává Výroční zprávu o realizaci protidrogové politiky kraje. Ta je předkládána RVKPP, čímž je zajištěn sběr dat a informací o drogové situaci a zároveň o aplikaci protidrogové politiky na místní úrovni.

Na regionální úrovni lze jakožto aktéry protidrogové politiky zařadit i **Krajská ředitelství Policie ČR, toxikologické týmy krajů a krajské úřady**, konkrétně krajské protidrogové koordinátory a krajské školské koordinátory prevence. Všechny zmíněné organizace jsou pochopitelně podřízeny jednotlivým rezortům a zařízením na národní úrovni a podílí se na realizaci protidrogové politiky v rámci kompetencí jim přidělených na regionální úrovni.

Hlavním aktérem protidrogové politiky na místní úrovni jsou **obce**, které jsou, dle zákona č. 379/2005, zodpovědné za realizaci protidrogové politiky na svém území. Obce spolupracují s orgány na národní a regionální úrovni a s poskytovateli služeb v oblasti protidrogové politiky.

Velká část obcí v případě potřeby přijímá místní protidrogový plán, který je schvalován zastupitelstvem obce a finančně se podílí na realizaci programu protidrogové politiky. Kromě obcí, v samostatné působnosti, jsou součástí protidrogové politiky, na nejnižší úrovni, školy a vzdělávací zařízení, zřizované obcemi.

Dalším účastníkem na lokální úrovni je **obecní (městská) policie**. Tento orgán je zřizován zastupitelstvy jednotlivých obcí. V rámci protidrogové politiky se podílí především na preventivní činnosti. Obecní (městská) policie je oprávněna vyzvat osobu k podrobnější orientaci vyšetření nebo vyšetření v těle, prováděné poskytovatelem zdravotních služeb, na přítomnost návykové látky.

Na lokální úrovni působí také **školská poradenská zařízení**. Konkrétně se jedná o pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, diagnostické ústavy atd. Součástí protidrogových politik na všech úrovních jsou i **odborné společnosti, nestátní neziskové organizace a akademické ústavy**. Tito aktéři představují odborné partnery institucí veřejné správy v otázkách problematiky drog. Jejich zástupci se ve spolupráci s výše zmíněnými institucemi podílí zejména na plánování a realizaci opatření a aktivit protidrogových politik, na jejich vyhodnocení a na zvyšování kvality a efektivity služeb, které poskytují.

2.2 Užívání drog v České republice

Postoje obyvatel k užívání návykových látek jsou v ČR dlouhodobě stabilní, avšak v posledních letech se mírně snižuje přijatelnost kouření tabáku, zatímco se zvyšuje přijatelnost konzumace alkoholu a užívání konopných látek. Dlouhodobě roste podíl osob, které nesouhlasí s trestním postihem uživatelů konopných látek a především s postihem osob, které užívají konopné látky k léčebným účelům.

Situace v oblasti užívání drog v ČR je dlouhodobě stabilní. Studie realizované v posledních letech ukazují stejný vzorec užívání drog v obecné populaci – po alkoholu a tabáku jsou nejčastěji užívanou nelegální drogou konopné látky, které v životě vyzkoušela přibližně čtvrtina dospělé populace, v posledním roce užilo konopné látky 9 % populace. Rozsah užívání ostatních nelegálních drog se pohybuje na výrazně nižší úrovni – zkušenost s extází uvedlo 5 % a s halucinogenními houbami 2 % populace, užití dalších nelegálních drog se pohybuje pod 1 %. Užívání nelegálních drog je vyšší mezi muži a mladšími věkovými skupinami (15–34 let).

Nové psychoaktivní látky užila v životě 2 % dospělé populace, v mladších věkových skupinách 4 %. Při pohledu na dlouhodobé trendy je patrný pokles aktuálního užívání konopných látek v obecné populaci, zejména v mladších věkových skupinách.

Průřezové studie ve školní populaci stabilně uvádějí prevalenci zkušeností s konopnými látkami na úrovni 26–33 % mezi 14–15 letými žáky ZŠ a 42–47 % mezi 16 letými studenty SŠ. Ve skupině středoškoláků existují podle Evropské školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) významné rozdíly z hlediska typu studované školy – pravidelné kouření, časté pití nadměrných dávek alkoholu i zkušenost s nelegálními drogami uvádělo výrazně více studentů odborných učilišť ve srovnání s vrstevníky z gymnázií a středních odborných škol.

2.2.1 Intenzivní a problémové užívání drog

Přibližně 23,1 % (20,6–25,9 %) osob nad 15 let v ČR kouří denně, což představuje přibližně 2 mil. osob. Rizikovou konzumaci alkoholu vykazuje celkem 17–20 % české populace, tj. 1,5–1,7 mil. dospělých osob; z toho škodlivé pití (ve vysokém riziku nebo závislých na alkoholu) 5–8 % populace, tj. 450–700 tis. dospělých osob.

Podíl osob v riziku v důsledku užívání konopných látek je cca 2,7 % populace ve věku 15–64 let (4,2 % mužů a 1,2 % žen), z toho ve vysokém riziku pak 1,1 % (2,0 % mužů a 0,2 % žen). Absolutně se jedná odhadem o cca 200 tis. osob, z toho 80 tis. ve vysokém riziku.

V r. 2013 bylo v ČR odhadnuto přibližně 44,9 tis. problémových uživatelů drog (PUD), z toho bylo 34,2 tis. uživatelů pervitinu, 3,5 tis. heroínu a 7,2 tis. uživatelů buprenorfinu (celkem tedy 10,7 tis. uživatelů opiátů/opioidů). Počet injekčních uživatelů drog (IUD) byl odhadnut na 42,7 tis.

Odhadovaný počet problémových uživatelů drog se v r. 2013 meziročně zvýšil o 8,7 %. Statisticky významné změny lze pozorovat u počtu uživatelů opiátů/opioidů, kde opět došlo ke snížení u heroínu a ke zvýšení u buprenorfinu. U uživatelů pervitinu došlo k významnému nárůstu jejich počtu.

V posledních 10 letech narostl střední odhad počtu problémových uživatelů drog o více než polovinu a prevalence problémového užívání drog v ČR v r. 2013 přesáhla 0,6 % obyvatel ve věku 15–64 let. Kraji s nejvyšším počtem problémových uživatelů drog a zároveň s nejvyšším počtem uživatelů opiátů/opioidů jsou tradičně Praha a Ústecký kraj, dále také kraje Karlovarský a Liberecký.

K největšímu dlouhodobému nárůstu došlo v posledních 10 letech v Praze, v krajích Středočeském, Jihočeském, Libereckém a Vysočina. Ze skupiny amfetaminů se stále v ČR vyskytuje téměř výhradně pervitin (metamfetamin). Opiáty zahrnutými v ČR do odhadů problémového užívání jsou především heroín a stále více zneužívaný buprenorfin.

Fenoménem posledních let je výskyt nových syntetických drog ze skupiny katinonů nebo fenetylaminů – zkušenost s nimi má významný podíl problémových uživatelů drog (až třetina v Praze), ale pouhý zlomek je hlášen jako primární drogu.

2.3 Drogová kriminalita v České republice

V r. 2014 bylo odhaleno celkem 301 indoor pěstíren konopí. Největší podíl tvořily malé domácí pěstírny s počtem rostlin menším než 50 kusů. Část indoor produkce je velmi dobře organizovaná skupinami osob vietnamské národnosti. U těchto skupin je patrný odklon od pěstování konopí a naopak investice do výroby pervitinu. Vypěstované konopí je určeno převážně pro domácí trh.

V r. 2014 zajistily Policie ČR a Celní správa ČR v trestním řízení celkem 558,1 kg marihuany, 77,2 tis. rostlin konopí a 14,8 kg hašiše. Koncentrace THC u zachyceného konopí činila průměrně 8,2 %. V přestupkovém řízení bylo zajištěno dalších 11,4 kg marihuany, 503 rostlin konopí a 32 g hašiše.

Pervitin se v ČR stále vyrábí převážně v menších varnách situovaných v obydlených objektech. V r. 2014 odhalila Policie ČR 272 varen a v trestním řízení zajistila 49,8 kg pervitinu o průměrné čistotě 69,8 %. V přestupkovém řízení byl pervitin zajištěn v celkovém množství 427 g.

Hlavním prekurzorem pro výrobu pervitinu je pseudoefedrin extrahovaný z léčiv dovážených převážně z Polska, i když se stále častěji objevují jiné výchozí látky. Pokračuje trend nárůstu vysoce organizované velkoobjemové produkce a distribuce pervitinu, na níž se podílí převážně skupiny organizované Vietnamci.

Kokain do ČR směřuje zejména v poštovních zásilkách a cestovních zavazadlech z Nizozemska v množství od 0,5 g do 5 kg. Celkem bylo v kontextu trestního řízení v r. 2014 zajištěno 5,4 kg kokainu o průměrné čistotě 25,9 %, v přestupkovém řízení to bylo 12,1 g. Na pašování a distribuci kokainu se podílí zejména osoby pocházející z Nigérie a ze západního Balkánu.

Heroin se do ČR dováží v menších zásilkách o hmotnosti do 10 kg. Na pašování a distribuci heroinu se podílí převážně skupiny etnických Albánců a osoby původem z Turecka. V r. 2014 bylo 156,8 kg heroinu zajištěno v trestním řízení a dalších 28,3 g v přestupkovém řízení. Průměrná čistota činila 29,3 %. Na černém trhu byly kromě heroinu dostupné i tablety substitučních přípravků či opioidní analgetika.

V r. 2014 pokračoval nárůst počtu pachatelů drogových trestných činů (DTČ) ve všech fázích trestního řízení, tj. zadržených, stíhaných, obžalovaných i odsouzených. Primární DTČ v r. 2014 tvořily 2 % veškeré zjištěné trestné činnosti, z toho trestné činy výroby, pašování a prodeje drog představují dlouhodobě 80 % a trestné činy přechovávání a pěstování pro vlastní potřebu 15–20 %.

Za DTČ bylo v r. 2014 zadrženo a stíháno 3 925, resp. 3 989 osob, a to nejčastěji z důvodu výroby, pašování a prodeje pervitinu či konopných látek. Obžalováno bylo 2 929 osob a pravomocně odsouzeno 2 654 osob. Nejčastěji uloženou sankcí byl podmíněně odložený trest odnětí svobody.

Od r. 2008 se snižoval podíl nepodmíněných trestů odnětí svobody ve prospěch sankcí nespojených s odnětím svobody, v r. 2014 se tento trend zastavil. Ochranné léčení bylo v r. 2014 uloženo 315 osobám, z toho bylo 118 závislých na nealkoholových drogách, 197 na alkoholu.

V r. 2014 bylo projednáno 1 834 přestupků nedovoleného nakládání s OPL (o 148 více než v r. 2013), což představuje přibližně 0,6 % všech přestupků. Podle údajů Policie ČR bylo 19,7 tis. trestných činů v r. 2014 spácháno pod vlivem návykových látek, z toho 78 % pod vlivem alkoholu a 22 % nealkoholových drog. Jak pod vlivem alkoholu, tak nealkoholových drog se pachatelé dopustili nejčastěji trestných činů ohrožení pod vlivem návykových látek anebo opilství.

V Systému včasného varování před novými drogami koordinovaném NMS bylo za r. 2014 v ČR hlášeno celkem 22 nových psychoaktivních látek, z toho 13 látek bylo v ČR zaznamenáno vůbec poprvé a v případě 2 látek šlo o první výskyt v zemích EU. Nejčastěji to byly katinony a fenetylaminy.

Nové psychoaktivní látky jsou dostupné zejména a ve vzrůstající míře prostřednictvím internetu, v omezené míře však i na černém trhu s tradičními nelegálními drogami. V r. 2015 bylo identifikováno celkem 33 internetových obchodů v českém jazyce, z toho 9 se specializovalo výhradně na syntetické látky. Mezi nejčastěji nabízené látky patří katinony, syntetické kanabinoidy a fenetylaminy.

2.4 Drogová problematika ve statutárním městě Karviná

Ve městě Karviné byla v minulosti drogová problematika řešena v rámci strategického dokumentu Koncepce prevence kriminality statutárního města Karviná na léta 2012-2015, která byla navrhována v souladu se Strategii prevence kriminality na léta 2012 – 2015, kterou vláda České republiky schválila svým usnesením č. 925 dne 14. 12. 2011.

Ve statutárním městě Karviná, byl dnem 01.02.2015 ustanoven **protidrogový koordinátor** – služebně zařazen na úseku prevence kriminality Městské policie Karviná (MPK).

Na tvorbě strategie protidrogové politiky statutárního města Karviná na období 2016 – 2020 se pod vedením protidrogového koordinátora podílela kromě zástupců odborů magistrátu také řada organizací a institucí - Policie ČR, Krajská hygienická stanice – územní pracoviště Karviná, Pedagogicko-psychologická poradna Karviná (PPP), Slezská diakonie, Modrý kříž a další.

Na pracovních jednáních byla vytvořena SWOT analýza, jejímž úkolem bylo definovat situaci, která ve městě Karviná v oblasti drogové problematiky panuje. Dále se pracovní skupina zabývala návrhem jednotlivých cílů protidrogové politiky a návrhem způsobů vedoucích k naplňování těchto cílů.

Dalším důležitým dokumentem v této oblasti je 3. Komunitní plán sociálních a návazných služeb na území města Karviné na období 2015 – 2018, který byl vytvořen pracovními skupinami a Řídicí skupinou komunitního plánování pro území statutárního města Karviné a schválen usnesením Zastupitelstva města Karviné č. 207 ze dne 10.09.2015. Hlavním přínosem komunitního plánování je nastavení a kontrola fungujících sociálních služeb zaměřených také na řešení problematiky užívání nelegálních návykových látek.

2.4.1 Informace o drogové problematice ze strany Policie ČR – ÚO Karviná

Drogovou problematikou se Policie České republiky intenzivně zabývá řadu let, přičemž se neustále snaží o navyšování specialistů v rámci SKPV, kteří by se dané problematice věnovali. ÚO Karviná má v současné době nejvyšší počet pracovníků, kteří se toxikriminalitě věnují, v rámci Moravskoslezského kraje (MSK). Přes to vyžaduje další navýšení tabulkových míst a tato má pro období příštích tří let přislíbeno.

Jedná se o jednu ze základních priorit potírání trestné činnosti, neboť jak všichni víme, je úzce spojena s další kriminalitou, především násilného a majetkového charakteru. Toxi problematika rovněž úzce souvisí se sociální strukturou obyvatel jednotlivých měst a také v jejich rámci lze skutečně hovořit o lokalitách, kde je tento fenomén znatelnější.

Samotné město Karviná není, z pohledu PČR, výjimkou v otázce nejčastěji zneužívaných drog v celorepublikovém srovnání. Mezi nejčastěji zneužívané návykové látky - drogy patří marihuana a metamfetamin (pervitin). Specifikem je příhraničí s Polskem, odkud se na naše území dováží volně prodejná a dostupná prekursora k výrobě drogy.

Na základě pravidelného vyhodnocování veškerých poznatků z tohoto prostředí, jsou pracovníci SKPV v Karviné zaměřeni zejména na výrobce pervitinu a významné distributory, kteří sem drogu dováží z celého území ČR. Pervitin se, vzhledem ke stále snižující ceně, stává dostupnějším většinu počtu uživatelů.

Rozpracování těchto osob a dokumentace jejich trestné činnosti vyžaduje značné úsilí, pracovní nasazení a je časově náročné. Ale díky němu se daří tyto osoby odhalovat, usvědčit a úspěšně odsoudit k nepodmíněným trestům odnětí svobody v horní polovině trestní sazby.

Od roku 2010 se do současné doby zvedá počet realizovaných případů (zpravidla je u 1 případu stíháno více osob – viz tabulka níže).

Nápad trestné činnosti (počet realizací) na úseku nealkoholové toxikomanie na území města Karviné za období let 2010 – 2015

§ - dle tr. zákoníku	Trestný čin	2011	2012	2013	2014	2015
283	Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy	8	12	9	13	10
284	Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy	2	0	11	1	4
285	Nedovolené pěstování rostlin obsahující omamnou nebo psychotropní látku	1	2	0	0	0
286	Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedy	0	0	0	0	0
287	Šíření toxikomanie	0	0	1	0	1
Celkem realizací		11	14	21	14	15

Zdroj: Police ČR

Drogové problematice se věnují rovněž policisté služby pořádkové policie, zejména ti, kteří vykonávají hlídkovou činnost a dopravní službu. Tito přispívají svými poznatky a informací k činnosti SKPV a rovněž sami, na místě, zadržují osoby, u kterých jsou drogy nalezeny, případně osoby, které pod vlivem drog řídí motorová vozidla.

V roce 2011 bylo takto odhaleno celkem 14 skutků, v roce 2012 to bylo 59 skutků, v roce 2013 celkem 69 a v roce 2014 již 80 skutků (jedná se o přestupy a trestné činy) převážně řidičů pod vlivem drog.

2.4.2 Informace o drogové problematice ze strany Městské policie Karviná

Strážníci MPK, se v rámci výkonu hlídkové a obchůzkové služby, věnují také drogové problematice a úzce spolupracují s Policií ČR tím, že získávají poznatky a informací o dané problematice. Tyto informace jsou poté policistům SKPV ÚO Karviná předávány na pravidelných schůzkách. V roce 2015 bylo pracovníkům SKPV ÚO Karviná předáno celkem 17 poznatků, z nichž některé přispěly k samotné realizaci pachatelů drogové trestné činnosti na území města. Tato spolupráce je na velmi dobré úrovni a bude nadále pokračovat.

Úsek prevence kriminality MPK rovněž zajišťuje přednáškovou činnost týkající se drogové problematiky a to na základních a středních školách v Karviné.

Dále také strážníci MPK, v rámci prevence, provádí sběr použitých injekčních stříkaček, čímž snižují riziko nakažení zdejších občanů infekčními chorobami – viz tabulka níže.

Počet nalezených injekčních stříkaček v letech 2012 – 2015 dle městských částí

Obvod	2012	2013	2014	2015	Celkem
Karviná – Fryštát	3	4	10	13	30
Karviná – Doly	2	---	---	---	2
Karviná – Darkov	---	---	---	---	---
Karviná – Ráj	230	38	24	36	328
Karviná – Staré Město	---	---	---	---	---
Karviná – Nové Město	45	102	94	105	346
Karviná – Mizerov	3	3	6	11	23
Karviná – Hranice	4	11	5	14	34
Karviná – Louky	-	---	---	---	---
Celkem	287	158	139	179	763

Zdroj: Městská policie Karviná

Nejčastější místa výskytu injekčních stříkaček dle obvodů:

- Karviná – Ráj ul. Božkova, ul. Školská
- Karviná – Nové Město ul. Makarenkova, Na Vyhlídce, nám. Budovatelů, U Svobodáren
- Karviná – Hranice ul. Slovenská

2.5 Služby zabývající se drogovou problematikou na území města Karviné

Zjišťování potřeb služeb pro uživatele návykových látek a osoby, jež jsou tímto jevem ohroženy, je s ohledem na vysokou latenci tohoto jevu mnohdy obtížné a představuje jeden z klíčových úkolů k nastavení optimální, udržitelné a danému území odpovídající sítě služeb a návazných aktivit. Tyto potřeby zjišťují na svém území primárně obce.

V minulosti se protidrogovou problematikou se ve městě zabývalo Občanské sdružení NET, které provádělo kontaktní a poradenské služby v oblasti drogové problematiky, k 31. 8. 2014 ukončilo svou činnost (vzniklo dne 27. 1. 1999). Toto sdružení na územní města Karviné provozovalo Kontaktní centrum Karviná (K-centrum). Jednalo se o ambulantní službu poskytovanou uživatelům ve věkové skupině 16-69 let.

K-centrum provádělo:

- základní služby, a to sociálně – právní a drogové poradenství, základní zdravotní ošetření, testy na přítomnost drog, zprostředkování testů na VH/HIV, krizovou intervenci, individuální, skupinovou a rodinnou psychoterapii, motivační trénink, asistenční službu.
- služby Harm Reduction (dále jen HR) – výměnný program nebyl od dubna 2014 realizován. Probíhal pouze sběr injekčního materiálu. Přitom právě HR minimalizuje zdravotní a sociální rizika spojená s užíváním nealkoholových drog a napomáhá k ochraně veřejnosti před negativními dopady spojenými s užíváním drog.
- usiluje o motivaci uživatelů nealkoholových drog směrem k zodpovědnějšímu chování vůči sobě a svému okolí (např. odpovědnější zacházení s použitým injekčním materiálem a snížení kriminality související s užíváním drog).
- služby rodičům a rodinných příslušníkům uživatelů a experimentátorů s návykovými látkami.
- aktivity v oblasti prevence – provádění preventivní činnosti již na základních školách formou besed, promítání filmů s drogovou tematikou.
- doplňkový servis, tj. potravinový, vitaminový, hygienický, praní prádla, zprostředkování léčby.

S ukončením činnosti K-centra ve městě podobné zařízení momentálně chybí. Sociální odbor vzniklou situaci v této oblasti řeší, reaguje tak na potřeby občanů města a je si vědom důsledků, které by nastaly při neexistenci služby.

Z výše uvedeného důvodu oslovil Odbor sociální dvě organizace, které již ve městě působí a jsou zahrnuty do sítě sociálních služeb, a to Slezská diakonie (služba STREETWORK ON LINE) a Modrý kříž v ČR, o.s. Obě uvedené organizace se v současné době zaměřují na sociální práci s uživateli drog.

2.5.1 Činnost terénního programu pro uživatele drog - STREETWORK ON LINE

Terénní služba zahájila svůj provoz 02.06.2015. Vzhledem k výši finanční podpory nebylo službě umožněno navýšení počtu pracovníků, terénní službu tak v období červen až září 2015 prováděli stávající zaměstnanci střediska On Line, čímž byla omezena provozní doba na jeden den v týdnu. V říjnu 2015 došlo k dofinancování programu, které umožnilo přijmout dva terénní pracovníky pro uživatele drog a následně od 01.10.2015 je služba zprovozněna každý den. Pracovníci terénní služby kontaktují zájemce o uvedenou službu, v místech, kde lze předpokládat výskyt uživatelů drog na území města Karviné.

Zpočátku se služba setkávala spíše s odmítnutím ze strany uživatelů. První klienti využívající výměnného programu přibyli v červenci, tedy v druhém měsíci fungování. Bohužel se stávalo, že se s klientem pracovníci setkají pouze jednou, nejčastěji důsledkem míjení je jiný pojem času u uživatelů návykových látek a také do uvedené doby omezený provoz služby.

Přesto všechno byla zaznamenána nízká poptávka ze strany uživatelů o výměnný program. Častá je informace, že uživatelé používají vždy čisté injekční set - IS, avšak odmítají sdělit, kde IS dostávají. V první řadě pracovníci terénního programu mapovali prodej IS v Karviné a došli k zjištění, že v Karviné není žádné prodejní místo IS. Vzhledem k tomuto faktu lze předpokládat, že prodejci návykových látek se přeorientovali také na prodej potřeb pro aplikaci (desinfekce, injekční vody, injekční sety).

Pracovníky terénního programu Streetwork ON-line je výrazně je vnímána potřeba rozvoje služeb pro drogově závislé a to v oblasti terciární péče - především vznik kontaktního centra v městě Karviná, Je zde předpoklad, že o kontaktní centrum by byl větší zájem, než o terénní program. Zájemci by využili i toho, že nemusí řešit své problémy „na ulici“. Samotný terénní program nemůže být plně efektivní vzhledem k časové náročnosti, kdy se pracovníci terénního programu musí aktivně soustředit na pokrytí celého města. V případě kontaktního centra se dá předpokládat především zájem uživatelů, kteří jsou již ve stadiu závislosti a v bezpečném prostředí mohou komplexněji řešit svou životní situaci.

Dalším chybějícím bodem ve městě je nabídka detoxifikace. Pro mnoho uživatelů drog je nemyslitelné podstoupit léčbu v Opavě či Bílé Vodě – zařízení k tomuto určená. Další možnost detoxifikace, v rámci krátkodobé léčby, nabízí také NsP Havířov, avšak vzhledem ke kapacitě lůžkového oddělení jsou zde dlouhé čekací lhůty - zde opět dochází k problému vnímání času u uživatelů drog, kdy čekací lhůta cca 3 týdny vede k odmítnutí uživatelem rovnou anebo k „propásnutí“ dne nástupu na detoxifikaci.

Pro uživatele je charakteristická prvotní bezodkladná motivace - v případě nenaplnění této potřeby dochází k úpadku zájmu situaci řešit.

Streetwork ON LINE, program pro uživatele drog v číslech:

Během 14 provozních dnů terénního programu pro uživatele drog (od června do srpna 2015, kdy byla služba poskytována ve zkrácené provozní době) zkontaktovali pracovníci služby 39 potenciálních uživatelů nealkoholových drog. Celkem poskytli 55 úkonů (kontaktní práce, intervence, individuální plánování, výměnný program). Od října do prosince 2015, kdy byla služba poskytována v plné provozní době, pracovníci služby zkontaktovali 128 potencionálních uživatelů nealkoholových drog.

Za celou dobu poskytování služby, poskytli pracovníci 201 výkonů (kontaktní práce, intervence, individuální plánování, výměnný program).

V prvních dnech provozu se pracovníci služby zaměřili na monitoring, především v lékárnách pro zjištění možnosti nákupu injekčních setů - zkontakováno celkem 6 lékáren. Cílem bylo také navázání spolupráce s dalšími službami - představení služby v NZDM Oáza, Bethelu, Renarkonu, PČR, Medicals.

Zdroj: ON Line Karviná

2.5.2 Činnost Modrého kříže v České republice, poradna Karviná

Modrý kříž v České republice je nestátní nezisková organizace, která pomáhá lidem ohroženým závislostí na alkoholu, jiných návykových látkách a hráckých aktivitách, jejich rodinným příslušníkům a blízkým osobám. Služby Poradny Karviná jsou určeny zejména pro obyvatele města Karviná a blízkého okolí a jsou pro ně poskytovány bezplatně.

Organizace nabízí výše uvedeným osobám poradenství, podporu a pomoc formou krátkodobého, střednědobého či dlouhodobého poradenství a terapie prostřednictvím individuálních, párových či skupinových setkání. Děje se tak prostřednictvím dvou registrovaných sociálních služeb:

- *Odborné sociální poradenství:*

Posláním služby je poskytování poradenství a pomoci klientům, kteří se vlivem nadměrného užívání alkoholu, eventuálně jiných návykových látek či hraním hazardních her dostali do vztahových, pracovních či existenčních potíží a chtějí se na řešení své životní situace aktivně podílet. Služba je určena také rodinným příslušníkům a osobám blízkým. Od roku 2015 jsme na základě potřeby snížili věkovou hranici a poskytujeme tuto službu pro klienty již od 11 let.

- *Služby následné péče:*

V rámci této služby se nabízí pomoc klientům starším 18 let, kteří absolvovali ústavní či ambulantní léčbu závislosti na alkoholu, jiných návykových látkách nebo abstinují bez odborné pomoci alespoň 3 měsíce, aby si mohli udržet a rozvíjet pozitivní změny životního stylu bez návykové látky či návykového chování. Tato služba je poskytována formou individuálních konzultací a již několik let v Poradně Karviná je otevřena Skupina Alkohol, která pomáhá svým členům s udržením dlouhodobé abstinence a skupina Gambler zaměřená na klienty se závislostí na hazardních hrách.

Od 01.01.2015 je v poradně Modrého kříže v Karviné realizován individuální projekt „Specifické intervence pro mladistvé závislé na návykových látkách – dále SIM projekt.“, který je určen mladistvým od 15 do 18 let a jejich rodinným příslušníkům. Cílem projektu je pomoc mladistvým experimentátorům a mladistvým závislým na návykových látkách při sociálním začlenění, a to prostřednictvím ambulantního programu pro tuto cílovou skupinu.

Poradna Karviná spolupracuje s odborem sociálně-právní ochrany dětí. (OSPOD). Spolupráce nastává především v situaci, kdy je z důvodu závislosti jednoho nebo obou rodičů ohrožena výchova nezletilých dětí a také pokud je závislostním chováním ohroženo dítě nebo mladistvý. Cílem této spolupráce je udržení dítěte v přirozeném prostředí (rodině) nebo v případě, že již dítě bylo odebráno do náhradní rodinné péče, pracuje se na jeho opětovném návratu.

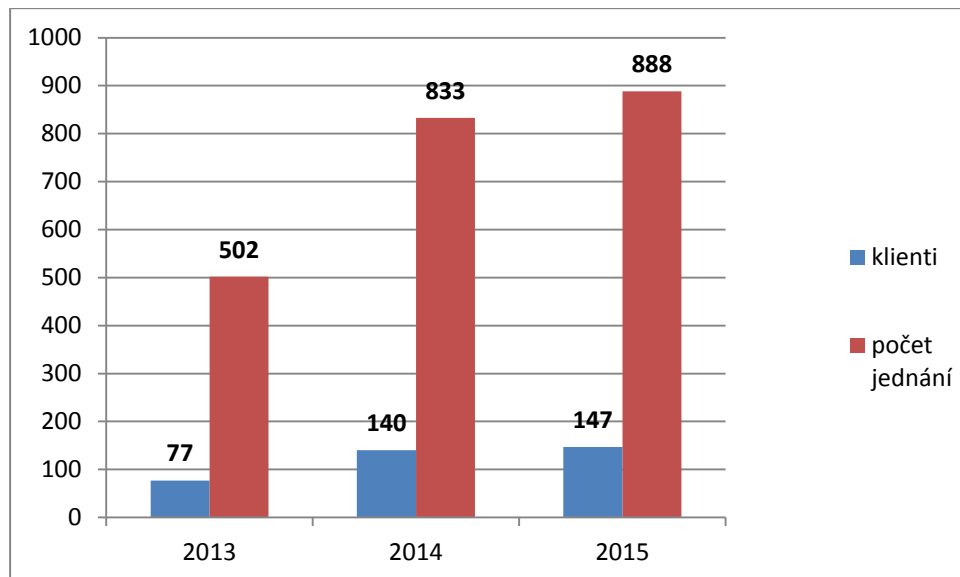
Rodiče tedy pravidelně dochází na konzultace a pracují na řešení své situace, kdy v případě objektivního zlepšení má rodič šanci na udržení či navrácení dítěte do své péče. V případě spolupráce s mladistvým klientem je nabízena odborná pomoc nejen jemu, ale i jeho rodičům a na uvedené změně se pracuje s celým rodinným systémem.

Dále poradna Karviná spolupracuje s Probační a mediační službou (PMS) v Karviné v situaci, kdy klient má problém s návykovou látkou či návykovým chováním a v této souvislosti spáchal trestný čin či přestupek. Cílem je pomoci klientovi řešit jeho závislostní problém a eliminovat recidivu páčání trestné činnosti.

V rámci poskytování zdravotnických služeb se spolupracuje s psychiatry a psychology, kteří do poradny referují klienty a v rámci zprostředkování léčby se spolupracuje s psychiatrickými nemocnicemi a terapeutickými komunitami zaměřenými na léčbu závislostí.

V případě potřeby stabilizace klienta po sociální stránce je dále rozšířena spolupráce s ostatními sociálními službami ve městě Karviná, které se zabývají problematikou sociálních dávek, bydlením atd.

Srovnání statistik Modrého kříže Karviná za období 2013 – 2015

Statistiky počtu klientů a jednání v poradně Modrého kříže v Karviné v roce 2015

Služba následné péče

Počet klientů celkem: **38**

Rozložení klientů dle trvalého bydliště:

Karviná **28**, Havířov **4**, Orlová **2**, Petrovice u Karviné **2**, Dolní Lutyně **1**, Bohumín **1**

Rozdělení klientů dle pohlaví:

20 žen, **18** mužů

Rozdělení klientů dle závislosti:

Alkohol - **27**, Drogy - **11**

Ve službě proběhlo **288 jednání** z toho 15 kontaktů, 236 intervencí a 37 skupinových setkání

Služba Odborné sociální poradenství

Počet klientů celkem: **109**

Rozložení klientů dle trvalého bydliště:

Karviná **91**, Petrovice u Karviné **2**, Orlová **6**, Bohumín **3**, Havířov **3**, Horní Suchá **1**, Doubrava **1**, Albrechtice **1**, Frýdek-Místek **1**

Rozdělení dle pohlaví:

54 žen, **55** mužů

Rozdělení klientů dle závislosti:

Gambling - **30**, Alkohol - **34**, Drogová závislost - **45**

SIM projekt – Specifické intervence pro mladistvé závislé na návykových látkách

Počet klientů celkem: **42**

Rozložení klientů dle pohlaví:

26 žen, 16 mužů

Rozložení klientů dle závislosti:

28 drogy, 4 gambler, 10 alkohol

Klienti z projektu sim jsou započítáni do celkového počtu klientů OSP za rok 2015

Ve službě proběhlo **600 jednání** z toho 10 kontaktů 578 intervencí a 12 skupinových sezení.

Zdroj: Modrý kříž Karviná

3. SWOT analýza – týkající se drogové problematiky

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Krajem koordinovaná protidrogová politika • Komunitní plánování ve městě – existence sociálních služeb • Pracovní skupiny zabývající se drogovou problematikou • Působnost nízkoprahových zařízení pro děti a mládež • Existence obecně závazných vyhlášek – regulace požívání alkoholických nápojů na veřejnosti a regulaci hazardu 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoký podíl nezaměstnaných v porovnání s průměrem ČR, vysoká koncentrace sociálně slabších občanů • Slabá motivace vstupu do pracovního procesu - nízké mzdy, možnost být na sociálních dávkách • Dosud nízký zájem uživatelů drog o poskytnutí služeb terénního programu • Neexistující statistické údaje týkající se drogové problematiky - po ukončení činnosti K centra data nejsou k dispozici • Trestně-právní legislativa v oblasti drog - náročné dokazování trestné činnosti, nízké tresty • Ukončení činnosti K centra
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Zřízení K centra, zajišťující komplexní služby uživatelům návykových látek • Vytvoření Strategie protidrogové politiky statutárního města Karviné • Využití dotačních titulů k vytváření projektů, týkajících se drogové problematiky • Zefektivnění prevence kriminality – zapojení školních metodiků prevence v oblasti zneužívání a užívání návykových látek • Spolupráce poskytovatelů zdravotních a sociálních služeb • Vytvoření cílené informační kampaně pro veřejnost • Zlepšení nabídky volnočasových aktivit pro děti a mládež • Možnost výměny zkušeností a spolupráce s okolními městy 	<ul style="list-style-type: none"> • Snižování rozpočtu poskytovatelům sociálních služeb v protidrogové oblasti • Snižování věkové hranice dětí a mládeže u experimentování s drogami – vyplývá z informací prac. skupin – nutno ověřit a sledovat • Rozšíření infekčních chorob mezi uživateli návykových látek • Snadnější dostupnost drog - snižující se cena • Zvýšená kriminalita uživatelů drog – za účelem získání prostředků na drogy, s tím spojená trestná činnost majetková, násilná apod. • Geografická poloha - příhraniční kontakt s Polskem – možnost snadného získání prekurzorů pro výrobu drog • Nevhodné trávení volného času

4. Strategie protidrogové politiky města Karviná na období 2016 - 2020

4.1 Hlavní cíl

Zachovat a případně rozšířit stávající sociální služby, jejichž cílovou skupinou jsou uživatelé návykových látek a postupně, na základě skutečně zjištěných potřeb, rozvíjet takové aktivity, které povedou k postupnému snižování počtu uživatelů návykových látek a k omezování rizik, které mohou s užíváním návykových látek souviset.

4.2 Klíčové přístupy k řešení problematiky drog

Protidrogová politika - pro pracovní skupiny zabývající se protidrogovou problematikou - obecně

Primární prevence

Snižování rizik spojených s užíváním drog (harm reduction)

Výše uvedené klíčové přístupy vycházejí ze Strategie protidrogové politiky Moravskoslezského kraje na období 2015 – 2020 a ze SWOT analýzy, která vymezuje základní přednosti a problémy v oblasti drogové problematiky na území města Karviná (viz str. 18).

5. Realizace a naplňování strategie protidrogové politiky města Karviná na období 2016-2020

V městě Karviná působí několik pracovních skupin zabývajících se patologickými jevy, dále osobami závislými na těchto jevech. Vzhledem k současným potřebám se jako nejefektivnější jeví vytvoření pracovní skupiny zabývajících se drogovou problematikou, která bude podskupinou pracovní skupiny sociálně handicapované osoby.

5.1 Protidrogová politika - obecně

Drogová problematika byla řešena na pracovních skupinách, odkud vzešly následující priority a opatření, které se týkají drogové problematiky ve městě a byly zahrnuty do komunitního plánování města Karviné.

Pracovní skupina Děti, mládež, rodina

Priorita č. 1	Stabilizace a rozvoj služeb pro děti a mladé závislé a ohrožené závislostmi		
Zdůvodnění:	Závislostmi nejsou ohroženy jen dospělé osoby, ale snižuje se věková hranice těchto osob až na věk mladistvých a nezl. dětí. Služby, které pracují s touto cílovou skupinou, jsou ve městě nezastupitelné, starají se o pomoc takto závislým osobám, ale především působí preventivně a eliminují zdravotní rizika pro občany města. Je zmapována potřeba práce s dětmi a mladistvými osobami, kteří jsou ohroženi závislostí a proto je nutná pomoc těmto experimentátorům či závislým na návykových látkách či gamblingu při sociálním začlenění. Potřebná je také informovanost a podpora rodinných příslušníků k řešení těchto jevů.		
Opatření č. 1.1	Udržení a rozvoj ambulantních a terénních sociálních služeb věnujících se dětem a mladým lidem ohroženým závislostmi		
Popis opatření:	Vzhledem k tomu, že se zvyšuje procento dětí a mladých lidí, které začínají experimentovat s návykovými látkami (alkohol, drogy a gamblerství), vyvstává potřeba intenzivnější práce s touto cílovou skupinou. Potřebné je také zajištění informovanosti a podpory pro rodinné příslušníky těchto dětí a mladých lidí. Nejvhodnějším řešením je práce prostřednictvím ambulantních či terénních programů.		
Realizátoři:	MODRÝ KŘÍŽ v ČR, Slezská diakonie ve spolupráci s protidrogovým koordinátorem		
Zahájení činnosti:	2015	Termín ukončení:	průběžně
Počet uživatelů:	Dle kapacity jednotlivých služeb		
Předpokládané finanční náklady:	Není vyčísleno		

Předpokládané zdroje:	Statutární město Karviná, MPSV ČR, MSK, dotační tituly		
Ukazatele a způsoby verifikace:	Počet klientů dle věku za rok, počet klientů z řad rodičů		
Opatření č. 1.2	Podpora terénní sociální práce pro děti a mladé lidi		
Popis opatření:	Terénní sociální práce s cílovou skupinou dětí a mládeže je jedním z významných a účinných nástrojů prevence sociálně rizikových jevů. Terénní práce se děje v přirozeném prostředí klientů a spočívá především v předávání informací a řešení situací, ve kterých se děti a mladí lidé vzhledem ke svému věku nacházejí, a dále v pomoci klientům získávat sociální kompetence. Práce ve vyloučených lokalitách, cílená na děti a mladé lidi vede k primárnímu podchycení nežádoucích jevů a je větší šance na nápravu jevu ještě v raném stádiu.		
Realizátoři:	Slezská diakonie, STREETWORK ON LINE Karviná, terénní program		
Zahájení činnosti:	2015	Termín ukončení:	2018
Počet uživatelů:	90		
Předpokládané finanční náklady:	883.000,- Kč na službu		
Předpokládané zdroje:	Statutární město Karviná, MPSV ČR, MSK, dotační tituly		
Ukazatele a způsoby verifikace:	průměrný počet uživatelů, počet kontaktů a intervencí		
Opatření č. 1.3	Pobytové zařízení pro děti a mládež závislé na návykových látkách		
Popis opatření:	V rámci bývalého okresu Karviná dochází k rozšíření uživatelů drog mezi mládeží. Dosud byl problém drog řešen ve spolupráci s psychiatrickými léčebnami, což není efektivní pro skupinu dětí a mládeže, a to především s ohledem na krátkou dobu pobytu. Proto na Týmu pro mládež měst Karviná, Havířov, Orlová a Český Těšín byl vznesen požadavek, aby tato města společně iniciovala a finančně se podílela na vzniku pobyového zařízení pro děti a mládež užívající drogy ve věku 12 – 16 let, s kapacitou max. 8 dětí. Pobyt dětí v tomto zařízení se jeví ideální po dobu 3 – 6 měsíců. V zařízení by byla dětem a mladistvým poskytována odborná péče a zároveň by jim byla umožněna příprava na budoucí povolání.		
Realizátoři:	Formou obecně prospěšné společnosti či zapsaného spolku		
Zahájení činnosti:	2016	Termín ukončení:	2018
Počet uživatelů:	Max. 8 uživatelů na období 3 – 6 měsíců		
Předpokládané finanční náklady:	1.200,- Kč/1 klient/den		
Předpokládané zdroje:	MSK, MPSV ČR, vyhlášené dotační tituly, spoluúčast rodičů		
Ukazatele a způsoby verifikace:	Vznik uvedeného zařízení.		

Pracovní skupina sociálně handicapované osoby

Priorita č. 2	Podpora práce se závislími a lidmi ohroženými závislostmi		
Zdůvodnění:	Závislost má negativní dopady na jednotlivce, ale i na jeho širší okolí a návazně i celou společnost, hlavními dopady závislosti mohou být: rozpad rodiny, zadluženost, ztráta zaměstnání, kriminalita, ztráta bydlení, psychické problémy apod. Cílem je udržení rodinného zázemí, finanční samostatnost klientů, řádné splácení pohledávek, udržení zaměstnání, psychická stabilita, snížení kriminálního chování, zamezení recidivy.		
Opatření č. 2.1	Terénní práce jako prevence vzniku drogové závislosti		
Popis opatření:	Terénní program se zaměřuje na aktivní vyhledávání, oslovování uživatelů nealkoholových drog a poskytování služeb přímo v jejich přirozeném prostředí. Program je primárně zaměřen na snižování rizik a škod plynoucích z užívání drog, a to nejen u samotných uživatelů drog, ale především směrem k většinové společnosti. Klienti této sociální služby zpravidla nedosahují na jinou formu pomoci. Nedílnou součástí je kontaktní práce, prostřednictvím které jsou uživatelé motivováni ke kvalitativním změnám v jejich životě.		
Realizátoři:	Slezská diakonie, STREETWORK ON LINE Karviná, ve spolupráci s protidrogovým koordinátorem MP Karviná		
Zahájení činnosti:	2015	Termín ukončení:	2018
Počet uživatelů:	Dle kapacity služeb		
Předpokládané finanční náklady:	150.000,- Kč veřejný závazek obce pro službu		
Předpokládané zdroje:	Statutární město Karviná, MSK, vlastní zdroje poskytovatele		
Ukazatele a způsoby verifikace: Počet klientů, s nimiž se pracuje za rok.			
Opatření č.2.2	Ambulantní služby pro osoby závislé		
Popis opatření:	Terénní práce vyhledá klienta, pokud je klient motivován k další spolupráci, nastupuje péče ambulantní, která je neméně důležitá při léčbě závislosti. Jedná se o poskytnutí informací o problematice závislosti včetně poskytnutí poradenství. Dalším významným krokem je intenzivní individuální i skupinová práce s klientem, jejímž výsledkem je uvědomění si problému a jeho řešení (léčba ambulantní či ústavní).		
Realizátoři:	MODRÝ KŘÍŽ v ČR		
Zahájení činnosti:	2015	Termín ukončení:	2018
Počet uživatelů:	100/rok pro službu odborného sociálního poradenství (OSP) 40/rok pro službu následné péče (SNP)		
Předpokládané	380.000,- Kč služba OSP		

finanční náklady:	612.000,- Kč služba SNP		
Předpokládané zdroje:	Statutární město Karviná, MSK, OPLZZ, vyhlášené dotační tituly, vlastní zdroje poskytovatele		
Ukazatele a způsoby verifikace: Počet klientů, kteří se rozhodli pro léčbu, počet dlouhodobě abstinujících klientů, subjektivní hodnocení klientů – vyjádření o efektivitě služby (pomocí dotazníkového šetření).			
Opatření č. 2.3	Zřízení kontaktního centra		
Popis opatření:	Potřeba byla definována touto pracovní skupinou. Vystala v průběhu roku 2014, kdy došlo k zániku K centra. Kontaktní centrum dle § 59 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů je nízkoprahové zařízení, které poskytuje ambulantní i terénní služby osobám ohroženým závislostí nebo závislých na návykových látkách. Cílem služby je snižování sociálních a zdravotních rizik spojených se zneužíváním návykových látek uživateli a dále ochrana zdraví společnosti. Služba je pro práci s osobami ohroženými závislostí na návykových látkách nezastupitelná. Realizace tohoto opatření by navazovala na vyhodnocení potřebnosti. Tato priorita má přesah do pracovní skupiny Děti, mládež, rodina.		
Realizátoři:	Poskyvatelé sociálních služeb, protidrogový koordinátor		
Zahájení činnosti:	2016	Termín ukončení:	2018
Počet uživatelů:	13 uživatelů/okamžitá kapacita		
Předpokládané finanční náklady:	Cca 1.200.000,- Kč/ročně		
Předpokládané zdroje:	Statutární město Karviná, MSK, vyhlášené dotační tituly, vlastní zdroje poskytovatele		
Ukazatele a způsoby verifikace: Zřízení služby kontaktního centra ve městě.			

Zdroj: Třetí komunitní plán sociálních a návazných služeb na území města Karviné na období 2015-2018

Další aktivity pro pracovní skupinu zabývající se problematikou protidrogové politiky.

Aktivita 1	Oslovení všech institucí a jejich odborných zaměstnanců zainteresovaných v oblasti drogové problematiky – vytvoření pracovní skupiny.
Zodpovědnost	Místní protidrogový koordinátor, pracovní skupina
Měřitelný výstup	Pozvánka k jednání, zápis z jednání, prezenční listina.
Termíny	leden - březen 2016
Výsledky	Realizace nabídky možnosti podílet se na řešení stavu v dané oblasti prostřednictvím členství pracovní skupiny komunitního plánování sociálních služeb města Karviná. Zvážení možnosti případného rozšíření členů pracovní skupiny.

Aktivita 2	Činnost pracovní skupiny
Zodpovědnost	Místní protidrogový koordinátor, pracovní skupina
Měřitelný výstup	Pozvánka k jednání, zápis z jednání, prezenční listina.
Termíny	1x za tři měsíce
Výsledky	Naplňování strategie protidrogové politiky města Karviná na období 2016 – 2020. Mapování a vyhodnocování situace v oblasti drogové problematiky. Na základě znalostí aktuálního stavu místní drogové scény a kvality místních služeb poskytovaných v oblasti drogové prevence podílení se na hodnocení žádostí o dotace z rozpočtu města Karviná za účelem jejich účelného a efektivního vynakládání. Zpracování, naplňování a hodnocení následných místních plánů protidrogové politiky.

Aktivita 3	Realizace dotazníkové ankety na ZŠ a SŠ ve městě Karviná.
Zodpovědnost	Místní protidrogový koordinátor
Měřitelný výstup	Mapování vztahu dětí a mládeže k postoji a užívání drog.
Termíny	Průběžně.
Výsledky	Zjištění aktuálního stavu užívání drog u dětí a mládeže.

Aktivita 4	Realizace ankety na oficiálních fcb stránkách MP Karviná.
Zodpovědnost	Místní protidrogový koordinátor.
Měřitelný výstup	Zmapování potřeb obyvatel města Karviná ve věci drogové problematiky.
Termíny	Průběžně.
Výsledky	Vybraná, obyvateli nejčastěji volená, témata z oblasti drogové problematiky budou podkladem pro zpracování následující strategie protidrogové politiky.

Aktivita 5	Realizace anonymního testování žáků 9. tříd ZŠ v Karvině
Zodpovědnost	Místní protidrogový koordinátor
Měřitelný výstup	Zjištění aktuálního stavu užívání drog u dětí a mládeže.
Termíny	Průběžně.
Výsledky	Podílet se na zlepšení zjištěného stavu v rámci prevence kriminality.

Aktivita 6	Monitoring vyhlášených dotačních řízení ze zdrojů Úřadu vlády, MŠMT, MV, MZ.
Zodpovědnost	Pracovní skupina, komunitní plánování.
Měřitelný výstup	Podání žádosti o dotaci na zpracování analýzy.
Termíny	Průběžně
Výsledky	Získání finančních prostředků pro účely zpracování aktuální analýzy ve věci stavu v oblasti užívání návykových látek, rizikového chování a s tím souvisejících sociálně patologických jevů na území města Karviná.

Aktivita 7	Vyhodnocení účinnosti realizace koncepce protidrogové politiky města Karvině na období 2016 – 2020.
Zodpovědnost	Místní protidrogový koordinátor, pracovní skupina
Měřitelný výstup	Zpráva o realizaci a míře naplňování strategie protidrogové politiky na období 2016 – 2020, která bude předložena Radě a zastupitelstvu města Karviná.
Termíny	1x ročně
Výsledky	Monitorování průběhu naplňování strategie protidrogové politiky města Karviná na období 2016 – 2020 s možností průběžné aktualizace strategie na základě jeho vyhodnocení.

5.2 Primární prevence

Cílem preventivních a intervenčních programů je zabránit vzniku nebo oddálit začátek užívání návykových látek u dětí a dospívajících.

Rozeznáváme tyto druhy prevence drogové problematiky:

- *Primární prevenci*

Primární prevence si klade za cíl odradit od prvního užití drogy nebo aspoň co nejdéle odložit první kontakt s drogou. Specifickým cílem je předcházet zvyšování užívání mezi rizikovou populací. Preventivní aktivity se mohou zaměřovat na celou populaci, např. využití masových médií ve vzdělávání široké veřejnosti, na komunity, např. iniciativy a programy ve školách zaměřené na většinu studentů a mladých lidí. Primární prevence se může také zaměřovat na ohroženou populaci - jako jsou např. děti ulice, mladí lidé, kteří opustili školu, děti uživatelů drog atd. V podstatě obsahuje tyto hlavní složky:

- a) vytváření povědomí a informovanosti o drogách a o nepříznivých zdravotních a sociálních důsledcích
- b) podporu protidrogových postojů a norem
- c) posilování prosociálního chování v protikladu zneužívání drog
- d) posilování jednotlivců i skupin v osvojování osobních a sociálních dovedností potřebných k rozvoji protidrogových postojů
- e) podporování zdravějších alternativ, tvořivého a naplňujícího chování a životního stylu bez drog

- *Nespecifickou primární prevenci*

Tvoří nedílnou součástí primární prevence a jejím obsahem jsou všechny techniky umožňující rozvoj harmonické osobnosti, včetně možnosti rozvíjení nadání, zájmů a pohybových a sportovních aktivit. Zahnuje veškeré aktivity nemající přímou souvislost např. se zneužíváním návykových látek, šikanou, xenofobií atd. Jedná se o aktivity, které obecně napomáhají snižovat riziko vzniku a rozvoje jakýchkoli nežádoucích forem chování a to prostřednictvím lepšího využívání a organizace volného času. Znamená to, že mají určitý obecný protektivní potenciál. Do nespecifické prevence patří zájmové kroužky (jako např. kroužky při školách a školských zařízeních či lidových školách umění), dále sportovní aktivity (na všech úrovních) apod. Patří sem také programy zaměřené na zlepšení životního stylu.

- *Specifickou primární (proti)drogovou prevenci*

Je zaměřená specificky na určitou formu nežádoucího chování, kterému se snaží předcházet nebo omezit jeho nárůst (případně snížit výskyt).

Explicitně se zaměřuje:

- *na určité cílové skupiny a snaží se hledat způsoby, jak předcházet výskytu určité specifické formy nežádoucího chování, např. užívání drog nebo alespoň posunout výskyt takového jevu do vyššího věku cílové skupiny a účinně tím snížit zdravotní či sociální dopady*
- *na určité handicapované či vulnerabilní cílové skupiny (z hlediska věku či jiného kritéria, relevantního k výskytu jevu, jemuž chceme předcházet).*

Nejčastěji užívané drogy v Karviné:

- *Marihuana je nejvíce a nejčastěji užívanou drogou*
- *Pervitin patří mezi syntetické drogy českého původu, je druhou nejvíce užívanou drogou*
- *Extáze patří do skupiny syntetických, tzv. „tanečních drog“, jejichž užívání je módní a rozšířené.*

Další látky:

- *užívání organických rozpouštědel (ředidel) zůstává na relativně konstantní úrovni. Tyto látky jsou zneužívány především nezletilými ze sociálně slabších skupin obyvatelstva.*

5.3 Snižování rizik spojených s užíváním drog (harm reduction)

Jedná se o péči mající za cíl snižování rizik a minimalizaci zdravotních a ekonomicko-sociálních poškození drogami u osob, které tč. užívají různé návykové látky a nemají motivaci v dohledné době toho zanechat (jde o tzv. nízkoprahovou péči. Je součástí terciární prevence).

V souvislosti se situací, kdy v Karviné byl v roce 2014 ukončen provoz K-centra a toto zařízení se jeví jako potřebné, byl tento požadavek již zahrnut do komunitního plánování města Karviné – viz Opatření č. 2,3 – str. 23.

6. Drogová problematika ve zdravotnictví

Důležitými subjekty protidrogové politiky MSK, v oblasti protidrogové prevence, jsou i zdravotní služby. Jedná se o síť zdravotnických zařízení, které mají za cíl poskytovat služby potřebné k léčbě a prevenci závislostního chování. Konkrétně se jedná o AT ambulance, psychiatrické ambulance, ambulance klinických psychologů, detoxifikační jednotky, psychiatrická oddělení jednotlivých nemocnic či samotné psychiatrické nemocnice.

Ve vybraných městech lze léčbu závislosti absolvovat v Nemocnici s poliklinikou v Havířově (Psychiatrická ambulance a Lůžkové psychiatrické oddělení), v Psychiatrické nemocnici v Opavě, v Městské nemocnici Ostrava (Psychiatrická ambulance I. a ordinace pro léčbu závislostí) nebo ve Fakultní nemocnici Ostrava, která disponuje ambulancí pro léčbu návykových nemocí a dále má psychiatrická oddělení zaměřující se na léčbu dospělých (Psychiatrie pro dospělé) i dětí a mládeže (Dětská a dorostová psychiatrická ambulance). Nejvýznamnější postavení v MSK má Psychiatrická nemocnice v Opavě, která disponuje 863 lůžky a každý rok se zde léčí téměř 6 500 pacientů.

Ostrava je jediným z vybraných měst, kde je poskytována substituční léčba. Jedná se o program substituční léčby metadonem nebo buprenorfinem na Psychiatrickém oddělení při Fakultní nemocnici Ostrava a substituční program SUBOXONE je poskytován společností Renarkon.

Vláda ČR v lednu 2014 projednala dokument Zdraví 2020 - Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí. Hlavním cílem strategie je stabilizace systému prevence nemocí a ochrany a podpory zdraví a nastartování účinných a dlouhodobě udržitelných mechanismů ke zlepšení zdravotního stavu populace.

6.1 Rizikové chování závislých osob - drogová epidemiologie

Problematika závislostí na návykových látkách je jedním ze závažných celospolečenských problémů a v konečném důsledku ohrožuje zdravý vývoj celé společnosti. Monitorování závislostí na návykových látkách je prováděno ve spolupráci s referátem drogové epidemiologie Hygienické stanice hl. m. Prahy a zabezpečuje sběr a zpracování informací o závislých osobách, které žádaly o službu v léčebně kontaktních centrech (dále jen LK centra). MSK eviduje celkem 36 LK center, což je nejvyšší počet v České republice. Převážně se jedná o zařízení ambulantního typu.

V rámci snížení přenosu infekčních onemocnění mezi uživateli drog, je v centrech realizován program výměny injekčních setů. V roce 2014 bylo vyměněno celkem **435 746 kusů injekčního materiálu**, což je oproti loňskému roku 2013 nárůst o 13%. Počty vyměněných injekčních setů se rok od roku zvyšují. V roce 2014 navštívilo LK centra celkem 921 klientů, z toho se jednalo o 727 mužů a 194 žen.

Nejčastější věkovou skupinou, která navštěvuje LK centra, jsou klienti ve věku 25-39 let. Z celkového počtu bylo 484 klientů testováno na protilátky HIV s negativním výsledkem. V MSK je nejčastěji užívanou drogou pervitin a jeho užívání uvedlo 307 nových žadatelů o léčbu, což tvoří 64 % z celkového počtu.

KHS MSK provádělo ve spolupráci s referátem drogové epidemiologie Hygienické stanice hl. m. Prahy monitorování závislostí na návykových látkách, a to sběr a zpracování informací o závislých osobách, které žádaly o službu v léčebně kontaktních centrech (LK centra). Na základě změn vyplývajících ze zákona č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách byl vytvořen Národní registr léčby uživatelů drog (NRLUD), jehož správcem byl jmenován Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR.

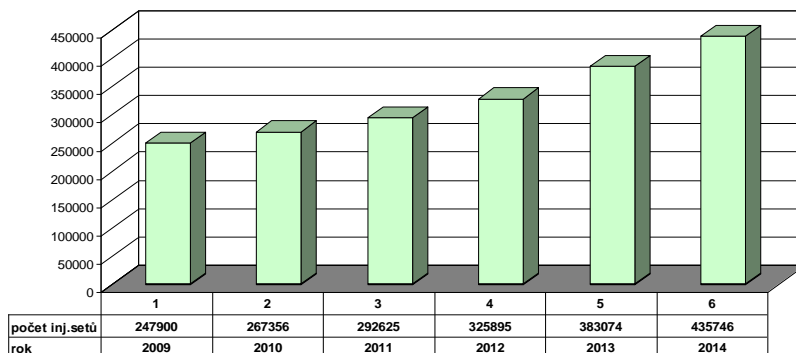
Nový registr sdružuje již existující Národní registr uživatelů lékářsky indikovaných substitučních látek a Registr žádostí o léčbu spojenou s užíváním drog (vedený hygienickou službou). Ze zákona vyplývá

hlásící povinnost zdravotnickým i sociálním zařízením, která provádějí léčbu a poskytují služby drogově závislým klientům. Do registru jsou hlášeni klienti/pacienti, jejichž léčebná epizoda začala od 01.01.2015. NRLUD byl spuštěn v březnu 2015, pověřeni pracovníci KHS mají do něj přístup.

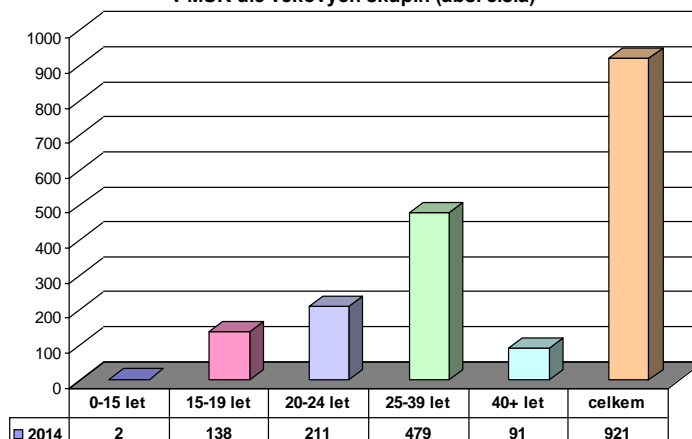
Registr nepočítá se sběrem dat o intoxikovaných osobách z důvodu užití nelegálních psychoaktivních látek, proto budou KHS ve sběru dat i nadále pokračovat, tato data bude sumarizovat a zpracovávat za celou ČR HS hl. m. Prahy.

Od 1. července 2015 se drogovou epidemiologií na KHS MS kraje zabývá nově vytvořené Oddělení podpory zdraví a zdravotní politiky.

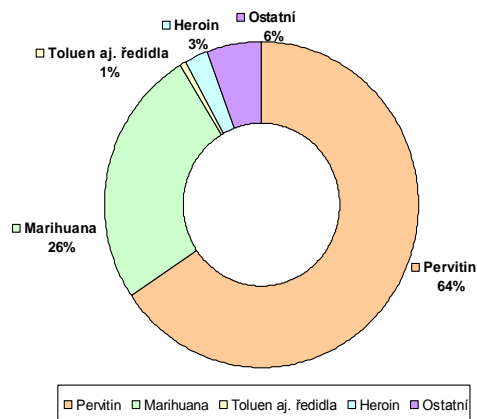
Výměnný program inj. setů v MSK v letech 2009-2014 (abs. čísla)

Rozdělení klientů navštěvujících LK centra v roce 2014 v MSK dle věkových skupin (abs. čísla)

Nejčastěji užívané drogy u nových žadatelů o léčbu v MSK v roce 2014 v procentech

Zdroj: registr drogové epidemiologie

7. Problematika hazardního hraní

7.1 Začlenění problematiky hazardního hraní do národní protidrogové strategie

V r. 2014 se problematika hazardního hraní stala výslovně součástí české protidrogové politiky. Vláda schválila rozšíření Národní strategie protidrogové politiky na období 2010–2018 o téma hazardního hraní a rozšířila mandát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky (RVKPP) – koordinačního orgánu v otázkách integrované protidrogové politiky. Jako implementační nástroj strategie byl připraven návrh akčního plánu strategie pro oblast hazardního hraní na období 2015–2018.

7.2 Regulace a politika v oblasti hazardního hraní v ČR

Usnesením vlády č. 1060 ze dne 15. prosince 2014 bylo uloženo národnímu protidrogovému koordinátorovi zpracovat a předložit vládě návrh Akčního plánu Národní strategie protidrogové politiky pro oblast hazardního hraní na období 2015 až 2018 (dále „Akční plán pro oblast hazardního hraní 2015–2018“), který slouží jako nástroj implementace cílů obsažených v revidované verzi Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 až 2018 (dále „Národní strategie 2010–2018“).

Účelem akčních plánů je detailněji rozpracovat plánované postupy pro naplňování cílů Národní strategie 2010–2018, definovat priority pro dané období a definovat opatření v klíčových (podpůrných) technickoorganizačních oblastech.

Tvorba akčního plánu vycházela ze souhrnu hlavních zjištění a doporučení zprávy o sociálně patologických dopadech hazardních her v České republice (Hazardní hraní v České republice a jeho dopady), který schválila vláda dne 15.09.2014, dále ze zahraničních zkušeností a doporučení a z výsledků diskuse pracovní skupiny pro přípravu akčního plánu pro oblast hazardního hraní, která realizovala SWOT analýzy situace v klíčových oblastech protidrogové politiky.

Na základě zhodnocení současného stavu Akční plán pro oblast hazardního hraní 2015–2018 stanovuje následující priority:

- zvýšení informovanosti obecné i hráčské populace o hazardním hraní,
- prevence rozvoje problémového hráčství,
- včasný záchyt a intervence problémového hráčství,
- zvýšení kontaktu problémových hráčů s pomáhajícími službami,
- zvýšení dostupnosti poradenských a léčebných programů,
- důsledná kontrola dodržování přijatých regulačních opatření,
- redukce nelegálního provozování hazardních her,
- realizace komplexní politiky v oblasti hazardního hraní a její finanční zajištění,
- pravidelný monitoring a vyhodnocování situace a dopadů regulace v oblasti hazardního hraní.

Akční plán pro oblast hazardního hraní 2015 – 2018 obsahuje intervenční oblasti odpovídající pilířům a podpůrným oblastem protidrogové politiky definovaným v Národní strategii 2010 – 2018. Akční plán je členěn do následujících intervenčních oblastí:

- I. Primární prevence problémového hráčství v obecné populaci.
- II. Snižování rizik a prevence problémového hráčství v hráčské populaci.
- III. Poradenství a léčba problémových hráčů.
- IV. Kontrola a zajištění vymáhání práva.
- V. Koordinace a financování protidrogové politiky pro oblast hazardního hraní.
- VI. Monitorování situace a evaluace opatření

Návrh Akčního plánu pro oblast hazardního hraní 2015–2018 schválila RVKPP na svém jednání dne 23. července 2015. Rada dále doporučila vládě, aby v souvislosti s projednáváním Akčního plánu přijala Radou navrhované opatření k zajištění jeho financování.

Zákonný rámec, který v ČR představuje zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách (loterijní zákon), je zastaralý a nevyhovuje současným potřebám kvůli nesystematickému třídění hazardních her a jejich regulaci, uzavřenosti provozovatelům hazardních her ze zemí Evropského hospodářského prostoru, nedostatečné regulaci on-line hazardního hraní a nedostatečné ochraně hráčů před rizikem rozvoje problémového hráčství. Připravuje se nový zákon o hazardních hrách, jehož účinnost se předpokládá od r. 2016.

7.3 Právní rámec a regulace provozování hazardních her

V ČR upravují provozování hazardních her především tyto zákony:

- občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb., který od 1. 1. 2014 nahradil zákon č. 40/1964 Sb.),
- trestní zákoník (zákon č. 40/2009 Sb., který od 1. 1. 2010 nahradil zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon),
- zákon proti praní špinavých peněz (zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci trestné činnosti a financování terorismu),
- loterijní zákon (zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách).

Loterijní zákon byl od r. 1990 novelizován 15krát a výčet hazardních her, jejichž provozování upravuje, se zvýšil z 9 na 14. Mezi tyto hry patří různé druhy loterií, kurzové sázení, sázkové hry v kasinu a elektronická herní zařízení (EHZ).

Elektronická herní zařízení (EHZ) je souhrnný pojem pro tzv. technické hry a zahrnuje technická zařízení typu interaktivní videoloterijní terminál (IVT, také VLT), elektromechanická ruleta (EMR), výherní hrací přístroj nebo zařízení (VHP nebo VHZ) a další, jež se laicky označují jako automaty.

Kromě hazardních her provozovaných podle loterijního zákona rozlišujeme také drobné neorganizované sázení (např. mariáš o koruny), které upravuje občanský zákoník, a dále nelegálně organizované sázky a loterie, které se nemusí z pohledu hráče lišit od legálně provozovaných her. Příkladem jsou tzv. černé herny, které se objevily i na území ČR. Především se to však týká sázení prostřednictvím zahraničních internetových portálů, které nemají v ČR platnou licenci.

Připravovaný nový zákon pro oblast provozování hazardních her, který by měl vstoupit v účinnost v nejbližší době, by měl mj. jasněji vymezit a regulovat provozování hazardních her prostřednictvím internetu. Pro hru na EHZ definuje zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, tři základní typy herních prostředí.

Prvním typem je provozovna se zvláštním režimem, např. restaurační zařízení, kam se jako doplňující služba umísťuje EHZ (max. 6 ks). Dalším typem je herna, v níž jsou kladeny vyšší nároky na provozování hazardních her (zajištění dozoru, zákaz vstupu osobám mladším 18 let atd.) a v níž smí být provozováno více než 6 EHZ; umožňuje non-stop provoz a vyšší sázky. Nejvyšší nároky jsou kladeny na provozování kasina, kde lze hrát pouze s žetony a kde je vedena evidence hráčů. V kasinu jsou povoleny nejvyšší vklady a výhry.

Dalšími typy prostředí hazardního hraní jsou sběrná místa sázenek (sázkové kanceláře), on-line terminály (jejich prostřednictvím lze provozovat i tzv. live kurzové sázky) a internetové sázkové portály. Ty umožňují hrát přes internet hazardní hry 24 hodin denně a 7 dní v týdnu a představují nejdynamičtěji se rozvíjející oblast trhu. Internet vůbec představuje zcela specifické prostředí pro hraní různých typů her a klade specifické nároky např. na regulační opatření.

Regulačním orgánem v oblasti provozování hazardních her je podle loterijního zákona Ministerstvo financí ČR (MF), konkrétně odbor 34 – Státní dozor nad sázkovými hrami a loteriemi. MF především povoluje provozování sázkových her definovaných v loterijním zákoně, případně ruší tato povolení –

jde především o povolení k provozování kurzových sázek (jak pro kamenné, tak pro internetové provozovny) a všech EHZ a VHP umístěných v kasinech (VHP v hernách a v provozovnách se zvláštním režimem povolují obce).

Na nižší úrovni mohou provozování hazardních her na svém území podle podmínek stanovených zákonem regulovat obce. Klíčovým nástrojem omezování dostupnosti na obecní úrovni jsou obecně závazné vyhlášky (OZV), na jejich základě obce mohou časově i místně omezit provozování některých typů hazardních her v souladu s § 50 odst. 4 loterijního zákona.

7.4 Prevalence hazardního hraní v obecné populaci v ČR

V Národním výzkumu užívání návykových látek 2012 se ukázalo, že některou z hazardních her hrálo alespoň jednou v životě celkem 58,2 % dotázaných (63,0 % mužů a 53,5 % žen). Nejčastěji byla uváděna účast na číselných loteriích (40,6 %), okamžitých loteriích (33,6 %), dále hraní na VHP (15,4 %), drobné sázky s přáteli (11,7 %), kurzové sázení v kamenných pobočkách sázkových kanceláří (8,1 %) a on-line sázky u českých provozovatelů (7,3 %). Zkušenost s hraním jiných typů sázkových her uvedlo méně než 5 % dotázaných. Hraní sledovaných hazardních her v posledních 12 měsících uvedlo 25,5 % dotázaných, čtvrtina z nich uvedla, že v posledním roce hrála jedenkrát a tři čtvrtiny hrály hazardní hry opakovaně. Jestliže nepočítáme loterie a drobné sázky, hrálo hazardní hry v posledních 12 měsících celkem 9,4 % dotázaných, na EHZ hrálo 3,7 % a on-line sázelo 3,8 % dotázaných. V posledních 30 dnech mělo s hraním všech hazardních her zkušenost 13,1 % populace.

Ve všech realizovaných studiích se ukázal vyšší výskyt hazardního hraní mezi muži. Při srovnání míry hazardního hraní v jednotlivých časových horizontech lze pozorovat zvyšující se rozdíl mezi muži a ženami. Zatímco celoživotní míra zkušenosti s hazardními hrami je u mužů a žen podobná (63, resp. 53,5 %), prevalence v posledních 30 dnech je u mužů dvakrát vyšší než u žen. Zkušenost s hraním hazardních her uváděli nejčastěji respondenti ve věkové skupině 35–44 a 45–54 let. Vyloučí-li se účast na číselných a okamžitých loteriích a drobných sázkách s přáteli a rodinou, uváděli celoživotní zkušenost s hraním hazardních her nejčastěji respondenti ve věku 25–34 let. Hraní hazardních her v posledních 12 měsících uváděli nejčastěji respondenti ve věku 15–24 let.

Ve srovnání s ostatními věkovými skupinami rovněž častěji uváděli hraní na EHZ a on-line hraní hazardních her.

Zatímco v Národním výzkumu 2012 byla nejvyšší prevalence hraní hazardních her ve věkové skupině 15–24 let, další studie v r. 2012 ukázaly vyšší účast na hazardním hraní ve věkové skupině 25–34 let. V r. 2013 se hazardních her nejčastěji účastnila věková skupina 15–24 let. Ve studiích prováděných v r. 2013 lze pozorovat nárůst prevalence v posledních 12 měsících o 2,5–5 %. Na tomto trendu se mohlo podílet jak reálné zvýšení míry hazardního hraní v ČR (zejména on-line), tak zařazení podrobnějších otázek na různé druhy hraní, což obecně může vést k vyšším zjištěným hodnotám.

7.5 Problémové a patologické hráčství

Zda dojde k rozvoji problémového hraní, závisí na řadě sociálních, kulturních, psychologických a biologických faktorů, a to na úrovni individuální, interpersonální i společenské, vliv má také působení okolí včetně příležitosti k hazardní hře. Muži vykazují 3–5krát vyšší výskyt patologického hráčství než ženy. Pravděpodobnost hraní hazardních her a riziko vzniku problémového hráčství je vyšší u mladších jedinců. Nižší věk při prvním hraní hazardních her také koreluje s vyšší pravděpodobností výskytu patologického hráčství ve vyšším věku. Pokud jsou hazardní hry běžné v rodině, na pracovišti nebo mezi vrstevníky ve škole, je zapojení jedince do hazardních her pravděpodobnější. Uplatňuje se také princip sociálního posilování chování – některé sociální skupiny oceňují riziko, které hráč podstupuje. Typické je to u sportovních sázek nebo karetních her.

S problémovým hráčstvím (a také s užíváním návykových látek) bývá spojena asociální a emočně nestabilní porucha osobnosti, která se vyznačuje nezodpovědností, impulzivitou, bezohledností, nestálostí či nevypočitatelností. Hazardní hráči se vyznačují vyšší mírou impulzivity (tj. jednají náhle z vnitřního popudu bez rozumové úvahy), sklonem k vyhledávání nového, vyšší dráždivostí, potřebou zažít více vzrušení k dosažení uspokojení, tendencí k uvolněnosti a ztrátě sociálních zábran.

Tento výrazně akcentovaný temperament může přecházet až do poruchy osobnosti (psychiatrická porucha s trvalými povahovými odchylkami vytvářejícími nevyváženou abnormální osobnost).

U problémových hráčů se vlivem vtažení do hry vyskytují stavy disociace podobné transu a vytržení u náboženských rituálů (ztráta pojmu o čase, ponoření se do hry a narušení ohraničenosti vlastního já) a tzv. iluze kontroly hry (např. bohem nebo štěstěnou) v rámci kognitivní distorze. Existují také některé typické vzorce chování patologických hráčů, zejména tzv. dohánění ztrát (loss-chasing), kdy v zájmu minimalizace prohry dochází k dalšímu riskování a prohlubování finanční ztráty, nebo tzv. diskontování v čase, kdy vidině okamžité výhry v přítomnosti je přisuzován větší význam než úspoře prostředků do budoucna.

Podstatnou roli při rozvoji problémového hraní hrají také charakteristiky jednotlivých hazardních her, jako jsou rychlost hry (četnost sázek), společenskost hry, míra vzrušení při hraní či míra dovednosti potřebná ke hraní. K hrám s vyšším rizikem patří kurzové sázky on-line (především tzv. live sázky), jiné on-line hry a sázkové hry v kasinu. Hry s vyšším rizikem umožňují mnoho sázek v krátkém časovém sledu, nepřetržité hraní po dlouhou dobu či vysoké finanční vklady v krátkém časovém intervalu a s tím související vysoké vzrušení ze hry. Mezi hry s nižším rizikem lze zařadit číselné loterie či stírací losy.

7.6 Situace v Karviné

Tak jako i jiná města v ČR, tak i Karviná se zabývá výše uvedenou problematikou. Zastupitelstvo města Karviné na svém zasedání dne 04.12.2012 vydalo v souladu s § 10 písm. a), § 35 a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů, obecně závaznou vyhlášku k zabezpečení záležitostí veřejného pořádku v oblasti omezení hazardu.

Dle této vyhlášky lze výherní zařízení lze provozovat pouze na povolených místech a za současného splnění všech těchto podmínek:

- odstranění z objektu provozovny, v níž jsou provozována výherní zařízení (dále jen „provozovna“), veškerých vnějších reklam upozorňujících na hazardní hry a podávání alkoholických nápojů ke hře zdarma či se slevou, přemístění venkovních jackpotů dovnitř provozovny a to tak, aby vizuální reklama nemohla ovlivňovat mladistvé a neprovokovala veřejnost a okoljojdoucí.

Kontrolou dodržování povinností uvedených v této obecně závazné vyhlášce jsou pověřeni zaměstnanci Magistrátu města Karviné a strážníci Městské policie Karviná.

Obce ve stále vyšší míře regulují dostupnost elektronických hracích zařízení (EHZ) na svém území prostřednictvím obecně závazných vyhlášek (OZV), v r. 2014 mělo takovou OZV v ČR téměř 500 obcí, roste zejména počet obcí s úplným zákazem EHZ. Obce, ve kterých se EHZ vyskytovala v minulosti, ve většině nestojí o jejich opětovné zavedení.

Třetina obcí, kde se EHZ vyskytují v současnosti, jejich nabídku reguluje, polovina o regulaci neuvažuje – příčinou je pravděpodobně nízká nabídka (EHZ) na území těchto obcí.

Přetrvává nesoulad mezi regulací na obecní a státní úrovni – přibližně ve třetině obcí, které mají OZV regulující hazard, jsou v rozporu s OZV provozována EHZ povolená MF. Obce se ve většině shodují na nutnosti posílit regulaci a kontrolu provozování hazardních her a centrálně redukovat jejich nabídku (zejména VHZ).

Ukazatele týkající se hazardu v městě Karviná

rok	2010	2011	2012	2013	2014
Počet VHZ k 31.12.	385	336	306	248	198

Počty přístrojů k 31.8 2015	VHZ (povoluje obec)	VLT (povoluje MF)
	155	686

	2012	2013	2014
Příjmy MMK v Kč	39 173 288,02	53 497 796,77	53 925 965,74

Zdroj: ekonomický odbor MMK

Z výše uvedených informací je zřejmé, že v Karviné dochází každoročně k snižování počtu VHZ. V dané chvíli je otázkou, jakým směrem se bude vyvíjet trend hazardního hraní v souvislosti s přípravou zákona o loteriích, jehož účinnost se předpokládá od r. 2016 nebo spíše 2017.

Závěr

Strategie protidrogové politiky Statutárního města Karviné na období 2016-2020 (dále jen Strategie) byla vytvořena v souladu s výše uvedenými dokumenty v oblasti protidrogové politiky platnými na celostátní úrovni.

Strategie na období 2016-2020 deklaruje postoj města k problematice drog, návykových látek a závislostního chování. Svou politikou v této oblasti město jasně dává najevo, že hledá prostředky, způsoby a možnosti, jak těmto jevům celkově předcházet a jak otázky závislostí co nejefektivněji řešit.

Na tomto místě chceme poděkovat všem, kteří svými poznatky, zkušenostmi a časem přispěli ke vzniku tohoto dokumentu a všem, kterým problematika závislostí v naší společnosti není lhostejná. Bez jejich nasazení a každodenního odhodlání věci měnit, posouvat dál a smysluplně řešit by realizace protidrogové politiky, tak jak je nastavena, nebyla možná.

Seznam použitých zkratk:

AT ambulance - psychiatrické ambulance zaměřené na léčbu závislostí (AT - alkohol a toxikomanie)
ČR - Česká republika
DTČ - drogové trestné činy
HIV - virus lidské imunitní nedostatečnosti
HR - harm reduction - péče mající za cíl snižování rizik a minimalizaci poškození osob užívající drogy
HS hl. m. Prahy – Hygienická stanice hlavního města Prahy
EHZ - elektronické hrací zařízení
EMR - elektromechanická ruleta
ESPAD - Evropské školní studie o alkoholu a jiných drogách
EU - Evropská unie
IS - injekční set
IVT - interaktivní videoloterijní terminál
IUD - injekční uživatel drog
LK centrum - viz K-centrum
K-centrum - Kontaktní centrum pro osoby závislé na návykových látkách
KHS MSK - Krajská Hygienická stanice Moravskoslezského kraje
MF - Ministerstvo financí
MPSV - Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSK - Moravskoslezský kraj
MMK - Magistrát města Karviné
MPK - Městská policie Karviná
NMS - Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti
NRLUD - Národní registr léčby uživatelů drog
NsP - Nemocnice s poliklinikou
NZDM - nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OPL - omamná psychotropní látka
OPLZZ - operační program lidské zdroje a zaměstnanost
OSPOD - Odbor sociálně právní ochrany dětí
OZV - obecně závazná vyhláška
PaZS - protialkoholní a záchranná stanice
PČR - Policie České republiky
PUD - problémový uživatel drog
PPP – pedagogicko-psychologická poradna
RVKPP - Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky
SD - Slezská diakonie
SKPV - Služba kriminální policie a vyšetřování
SWOT - analytická metoda – silné, slabé stránky, příležitosti a hrozby spojené s určitým záměrem
THC - tetrahydrocannabinol – psychoaktivní látka - konopí
ÚO - Územní odbor – bývalé Okresní ředitelství Policie ČR
VH - virová hepatitida
VHZ - výherní hrací zařízení
VLT - videoloterijní terminál
ZŠ - Základní škola

Seznam použitých zdrojů:

Hazardní hraní v České republice a jeho dopady 2013

Národní strategie protidrogové politiky na období 2010–2018

Registr drogové epidemiologie

Strategie protidrogové politiky Moravskoslezského kraje na období 2015-2020

Třetí komunitní plán sociálních a návazných služeb na území města Karviné na období 2015-2018

Výroční zpráva 2014 - Národní protidrogová centrála

Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2013 - NMS

Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2014 - NMS

Výroční zpráva o hazardním hraní v České republice v roce 2014

<http://www.mzcr.cz/>

<http://hygpraha.cz/>

<http://www.drogy-info.cz/>